

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXII П'ЯТНИЦЯ, 20 ТРАВНЯ 2005 РОКУ ЧИСЛО 20 VOL. CXII FRIDAY, MAY 20, 2005 No. 20

У Києві відкрився Міжнародний пісенний конкурс „Евробачення-2005"

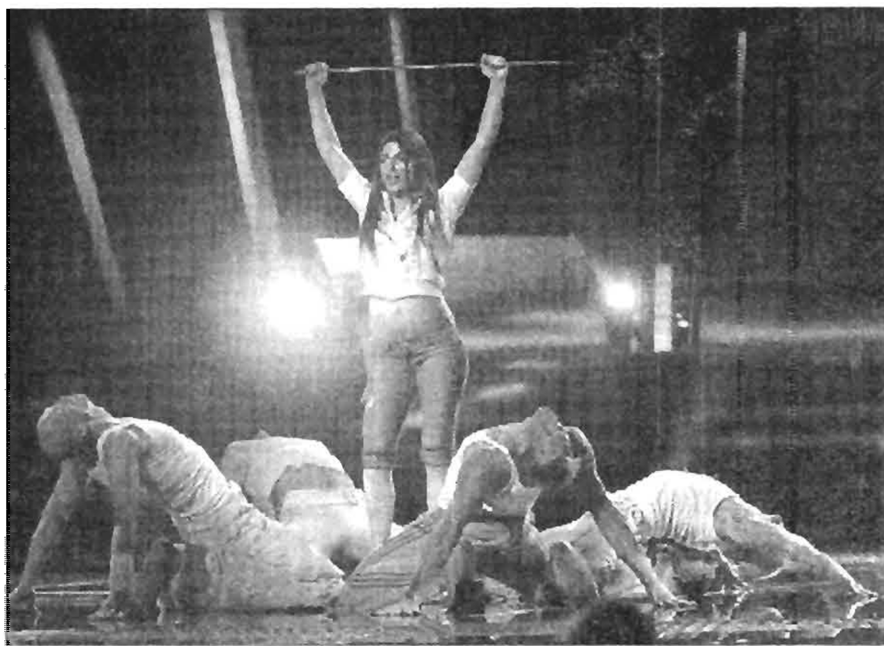

Представник України на конкурсі „Евробачення-2005", соліст гурту „Гринджоли" Роман Костюк на сцені Палацу спорту України. Фото УНІАН

КИЇВ. – У Маріїнському парку столиці 16 травня офіційно відкрився 50-ий міжнародний пісенний конкурс „Евробачення-2005". До столиці України приїхали всі 38 офіційних делеґацій країн-учасниць „Евробачення". Заключний етап конкурсу проходитиме у Палаці спорту 21 травня, а концерт-закриття „Україна. Европа. Майбутнє" відбудеться на Майдані Незалежности ввечері 22 травня.

На площі біля Маріїнського палацу приготували 30 столів з частуванням. На відкриття прийшли віце-прем'єри Микола Томенко і Олег Рибачук, міністер культури Оксана Білозір, міністер внутрішніх справ Юрій Луценко та донька Президента В. Ющенка – Віталіна. Офіційна частина розпочалася козацьким танцем, потім увесь час грала клясична музика. Промовляли Микола Томенко і заступник київського міського голови Володимир Яловий. Завершилася вечірка фаєрверком під „Оду радости" Бетговена – гимн Европейського союзу.

Після цього організатори запросили присутніх до „Евроклюбу" (розважальний комплекс „Арена" на Бесарабській площі), де відбувся показ колекцій провідних українських дизайнерів одягу і дискотека. Ще одне відкриття конкурсу відбулося 18 травня на Майдані Незалежности, де Руслана запалила символічне серце. До 22 травня Хрещатик оголошено пішоходною зоною. За порядком на центральних вулицях міста пильнують 300 міліціонерів-жінок.

Представниця Греції на пісенному конкурсі „Евробачення-2005", одна з головних претенденток на перемогу Гелена Папарізоу на сцені Палацу спорту України в Києві. Фото УНІАН

УНІАН

Повстання в Узбекистані: сотні жертв

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – В місті Андіжані, на сході Узбекистану, вночі 12 травня тисячі людей, протестуючи проти арешту 23 підприємців, зламали оборону в'язниці і визволили кількасот в'язнів. З цієї акції почалося триденне протистояння між військом міністерства внутрішніх справ Узбекистану і населенням Андіжану. 13 травня близько 10 тисяч осіб вийшли на вулиці, 14 травня тисячі їх почали тікати до сусіднього Киргизстану.

Президент Узбекистану Іслям Карімов заявив, що організатори акції протесту, включно з 23 арештованими, були ісламськими екстремістами. Опозиція спростовує це твердження і заявляє, що 23 арештованих були звичайними підприємцями, а дії уряду І. Керімова є продовженням багаторічних репресій влади проти опозиційних сил.

Міністер закордонних справ Великої Британії Джек Стров заявив 15 травня, що важко прийняти заяву І. Карімова, тому що узбецький президент вже більше трьох років не допускає міжнародних спостерігачів до Узбекистану.

16 травня міністерство внутрішніх справ Узбекистану заявило, що внаслідок втручання війська загинуло 70 осіб.

Опозиційна партія „Вільні селяни" 17 травня оголосила, що 745 осіб загинули під час придушення повстання 13-14 травня в містах Андіжан та Пахтаабад. Члени цієї партії відвідують будинки місцевих жителів і записують прізвища загиблих. Провідник партії Нігара Хідоятола заявила, що місцеві жителі продовжують шукати тіла загиблих родичів і ховати їх.

„Кількість жертв необхідно підрахувати, тому що президент Узбекистану Іслям Карімов, виступаючи на прес-конференції, сказав, що загинуло лише сто осіб" – сказала Нігара Хідоятола. Вона вважає, що найближчим часом люди ховатимуть убитих, а через кілька місяців вибухне народне обурення.

Андіжан – не перше місто, де за останні місяці спалахує бунт. 29 березня стався бунт у Джизаку, де у місцевих фармерів влада відібрала землю. Фармери влаштували демонстрацію. Десятки авт було спалено, міліція втікала. Тільки після обіцянки влади повернути землю фармери заспокоїлися. 3 травня жінки з Кашкадар'ї влаштували акцію в Ташкенті, де проти них виставили „спецназ". Жінок і дітей били, багатьом переламали руки і ноги. Переважна більшість людей пішла в гори і до сусіднього Киргизстану, звідки вони ще повернуться. Місцеві жителі підтримали повстанців.

Причиною вибуху вважають, зокрема, безробіття в реґіоні. 30 відс. працездатного населення країни не має праці, натомість у республіці накопичилася чиновницька кляса з не-

(Закінчення на стор. 5)

Віктор Ющенко закликає ветеранів війни до примирення

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Рішення Президента України Віктора Ющенка знову повернутися до архівних матеріялів і нарешті виразно зформулювати державну оцінку ролі збройних формувань ОУН-УПА в часи Другої світової війни, як і в історії України, видається оглядачам подій, зокрема киянинові Олегові Олійникові з Інституту масової інформації, дуже своєчасним. На його думку, тільки в патосних урочистостях у Москві усе видається однозначним: Гітлер почав війну, Росія зробила вирішальний внесок у перемогу над фашизмом, червоний прапор над Райхстаґом піднесли росіянин Єгоров і грузин Кантарія. Україна і українці опинилися десь на узбіччі.

В дні святкування 60-річчя перемоги в Україні знову постали давні проблеми: визнавати вояків ОУН-УПА учасниками бойових дій чи, навпаки, членами незаконних „бандформувань"? Чинний закон України про статус ветеранів і гарантії їх соціяльного захисту окреслює цілком певні правові межі цих понять, зараховуючи до ветеранів війни лише тих вояків УПА, які брали участь у бойових діях проти гітлерівських „загарбників" на тимчасово окупованій території України в 1941-1944 роках і були реабілітовані відповідно до закону України про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні. Тобто, ті, хто не пішов до Червоної армії з приходом її на західні терени України і не склав зброю, визнаються ворогами. Раніше – радянської влади, тепер, виходить, незалежної України, над якою майорять „бандерівські" синьо-жовті прапори з тризубами...

Радянська влада у виконанні сталінського режиму була особливо жорстоко налаштована до супротивників, знаходячи їх, де можна і де не можна. Історія, на відміну від ідеології ніколи не буває однозначною. Гортаючи сторінки минулого, пише О. Олійник, ми завжди ризикуємо відкрити старі гріхи або натрапити на несплачені рахунки. Платити за них доводиться новим поколінням, в яких вистачає своїх проблем. Історичне примирення і прощення всіх учасників війни – справді єдино можливий шлях виходу з ситуації, що склалася в Україні. Ветерани Великої вітчизняної війни вважають, що примиренню між ними та вояками ОУН-УПА має передувати створення комісії, яка б дослідила діяльність ОУН-УПА у роки війни.

(Закінчення на стор. 20)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Зустріч глав держав країн членів Ради Европи у Варшаві

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко 15-17 травня взяв участь у Варшавській ІІІ-ій зустрічі глав держав та урядів країн – членів Ради Европи. До того, В. Ющенко 15 травня здійснив першу візиту до Литви, де зустрівся з президентом Валдасом Адамкусом і взяв участь у конференції „Майбутнє Східньої Европи: держави, нації, суспільства та люди". Основною метою візити президента України В. Ющенка до Вільнюсу було обговорення з литовським колегою В. Адамкусом конкретних спільних кроків на шляху до евроатлантичної інтеґрації. Литва, яка заявила про своє бажання бути адвокатом України в Европейському союзі і НАТО, запропонувала Києву скористатися її досвідом при набутті членства в обох міжнародних організаціях. В. Адамкус запросив українського колеґу приєднатися до Вільнюської конференції, діяльність якої визнана доволі ефективною. Результатом першої конференції було створення Вільнюської десятки – солідарного клюбу країн, що мали на меті членство в НАТО і Европейському союзі. Подібний політичний проєкт В. Адамкус запропонував В. Ющенкові разом здійснювати вже наступного року. З візитою провідника України збіглося відкриття міжнародної конференції інтелектуалів Европи. В її праці брали участь відомі вчені, політологи, письменники, журналісти з Азербайджану, Грузії, Литви, Німеччини, Польщі, України, Франції, Чехії, інших европейських країн, а також представники опозиційних кіл Білорусії. Обидва президенти привітали учасників форуму інтелектуалів. Ввечері вони разом вилетіли до Варшави. Програма візити В. Ющенка до Варшави включала ряд двосторонніх зустрічей. 15 травня він мав неформальну зустріч з Президентами Польщі, Молдови та Литви. 16 травня В. Ющенко взяв участь у пленарному засіданні зустрічі, а також провів двосторонні зустрічі з президентом Австрії, прем'єр-міністром Португалії, президентом Финляндії, прем'єр-міністром Норвегії та прем'єр-міністром Бельгії.

Про вступ до ЕС і НАТО вирішуватиме народ України

КИЇВ. – Президент Віктор Ющенко 12 травня заявив, що рішення стосовно вступу України до Европейського союзу і НАТО буде визначатися референдумом народу України. Дати згаданого референдуму, ще не подано. Цю заяву Президент В. Ющенко зробив під час свого виступу в телебаченні, де він також відповідав на цілий ряд (26,000) запитань від громадян України, котрі заторкнули різні ділянки життя в Україні.

Українці вважають, що влада виконує обіцянки

КИЇВ. – 40.3 відсотка опитаних українців вважають, що дії нової влади відповідають передвиборним обіцянкам, проголошеним на Майдані Незалежности під час Помаранчевої революції. Такі дані соцопитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології, оприлюднила газета „Дзеркало тижня" 14 травня. 29.9 відсотка вважають, що дії не відповідають проголошеному зі сцени Майдану. 27.5 відсотка вагалися відповісти напевно, оскільки влада виконує деякі обіцянки, а деякі – ні. В той же час 55.4 відсотка опитаних вважають дії нової влади прозорішими, ніж попередньої. 22.3 відсотка відповіли „важко сказати напевно – почасти згоден, почасти не згоден" зі ствердженням. 19.3 відсотка вважають, що дії влади прозорішими не стали. В цілому політику нової влади позитивно оцінили 51.6 відсотка опитаних. Причому так відповіла більшість опитаних на півдні, заході та в центрі. Почасти позитивно, почасти неґативно політику влади оцінили 30.8 відсотка, а неґативно на це питання відповіли 16 відсотків.

Завершено другий етап виведення миротворців

КИЇВ. – Україна завершила другий етап виведення українських миротворців з Іраку. Після того до України 13 травня повернулися 530 вояків, в Іраку залишилося 864 українські військовослужбовці. До початку виведення в Іраку перебувало близько 1 600 українських миротворців, дислокованих у провінції Васіт в зоні польського командування. В Іраку загинули 18 і було поранено 33 українські вояки.

Звільнено затриманих в Мінську українців

КИЇВ. – У першому тижні травня правоохоронні органи Білорусі звільнили п'ятьох українських громадян, яких було затримано 26 квітня у Мінську, під час ходи „Чорнобильський шлях", організованої білоруською опозицією. Згідно зі заявою Едуарда Бажірова, голови організації „Міжнародна ліґа охорони прав українських громадян", звільнені українські громадяни були в доброму стані здоров'я. Українських громадян після звільнення та у поверненні до Києва до кордону супроводжував дипломат з Посольства України в Білорусі. Тим часом в Москві затримано активістів, які перед посольством Білорусі протестували проти затримання мирних демонстрантів у Мінську. Одного зі затриманих покарано шестиденним адміністративним ув'язненням, а затриману дівчину покарано грошовою 500-рублевою карою.

Настя Овчар почала дихати самостійно

БОСТОН, Мас. – Настя Овчар більше не потребує апарату штучного дихання, дівчинка почала дихати самостійно, повідомили 8 травня. Стан 5-річної пацієнтки і досі оцінюють як тяжкий. Тепер дівчинці роблять операції з пересаджування шкіри. Однак прогнози лікарів оптимістичні – вже за кілька місяців дівчинку повернуть з Бостону до України. 12 травня В. Ющенко послав листа голові Ради директорів дитячої лікарні „Шрайнерс" /Бостон, США/ Ральфові С. Піно з подякою всім працівникам опікового центру за допомогу, надану Насті Овчар. Після відвідин опікового центру він та його дружина переконалися: життя дівчинки – в руках високопрофесійних фахівців, які роблять все для одужання дитини. В. Ющенко підкреслив, що докладе всіх зусиль, аби в Україні найближчим часом з'явився аналогічний опіковий центр. Президент та його дружина будуть раді допомозі медиків „Шрайнерс" у відкритті такого закладу в Україні.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Відбувся благодійний концерт Руслани

КИЇВ. – 17 травня ввечері відбувся присвячений дітям Чорнобиля благодійний концерт народної артистки України, переможниці минулорічного конкурсу „Евробачення" Руслани Лижичко, котрий відвідав Президент України Віктор Ющенко разом з родиною. Концерт відбувся у київському розважальному центрі „Арена". Р. Лижичко обрана ЮНІСЕФ послом доброї волі в Україні. За словами координатора інформаційних програм ЮНІСЕФ в Україні Дмитра Коника, Руслана була обрана, виходячи з її здатности до співчуття і глибокої відданости справі допомоги дітям. Як Посол доброї волі Дитячого фонду ООН Руслана буде боротися за подолання йододефіцитних захворювань і займатися питаннями профілактики поширення ВІЛ/СНІД в Україні. На згаданому концерті слухачі також побачили виступи кількох виконавців з різних країн, які беруть участь у конкурсі „Евробачення-2005". Серед них – український гурт „Ґринджоли" з оновленим варіантом пісні „Разом нас багато". По завершенні концерту Руслані вручили квіти від Віктора і Катерини Ющенків, а також від посадника Києва О. Омельченка.

Руслана співає на благодійному концерті. Фото: УНІАН

Переможниця „Евробачення-2004" Руслана Лижичко 17 травня співала з думкою про хворих дітей. Фото УНІАН

До 60-річчя закінчення в Европі Другої світової війни

Спільно відзначили День перемоги

НЮ-ЙОРК. – 9 травня постійні представництва при ООН Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Росії, Таджикистану, Туркменистану, України і Узбекистану в приміщенні Представництва Росії при ООН влаштували прийняття з нагоди 60-річчя закінчення в Европі Другої світової війни.

При вході запрошених гостей вітали посли перелічених держав до ООН, і серед них – Постійний представник України при ООН, посол Валерій Кучинський. У зустрічі взяли участь інші українські дипломати з Постійного представництва України при ООН і Генерального консульства України в Ню-Йорку.

Вечір пройшов у дружньому спілкуванні і споминах про тягар війни в країнах колишнього СССР, коли на теренах одних тривали бої, а населення інших приймало у себе біженців та зазнавало нестатків воєнного часу.

Л. Хм.

Генерал американського війська Джім Гембі (зліва) і Постійний представник України при ООН, посол Валерій Кучинський з дружиною Аллою.

Зліва: співпрацівник ООН Дмитро Батюшенков з дружиною Іриною і представник Міністерства оборони України при Постійному представництві України при ООН генерал Віталій Куксенко з дружиною Любов'ю.

Заступник постійного представника України при ООН Віктор Крижанівський з дружиною Оленою (в центрі) і Генеральний консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев з дружиною Світланою.

Посольство України влаштувало свято

ТЕЛЬ-АВІВ. – Кілька років тому день закінчення в Европі Другої світової війни старанням її ветеранів проголошено державним святом. Посольство України в Ізраїлі разом з дипломатичними місіями ще шести країн - Білорусі, Молдови, Грузії, Узбекистану, Казахстану та Росії провели святковий вечір для ветеранів Другої світової, які воювали на всіх фронтах, трудилися в тилу, були в партизанських загонах, звільняли рідні землі.

Тепер є різні думки стосовно причин тодішньої війни, її наслідків, ролі маршалів і генералів. Однак, треба віддати почесті воякові, який ризикував життям, недосипав, недоїдав, замерзав в окопах, йшов на ворога з вірою і впевненістю, що ворог не має права нищити рідну землю.

До залі входять старенькі, сиві, з орденами і медалями, зі слізьми на очах, з радістю вітають побратимів. Від минулого року їх стало ще менше. Учасників вечора зустріли оркестра, представники дипломатичних місій та ізраїльського уряду. Член кнесету, дочка в'язня вінницького гетто Марина Солодкіна привітала присутніх зі святом перемоги і подякувала за мужність та відвагу, за важкий труд. На вечорі виступив хор ветеранів морських десантників з містечка Бат-Ям. Ветерани дружно підспівували, забувши про хворі ноги, аритмію.

Присутні вшанували пам'ять мільйонів загиблих в концентраційних таборах, жителів 250 українських сіл, спалених фашистами разом з мешканцями, випили по чарці і не соромилися непроханих сліз. Та вони ж – від пекучого східного вітру...

Світлана Глаз

Віктор Ющенко не буде звільняти Романа Зварича

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Президент України Віктор Ющенко 13 травня на прес-конференції в Українському домі заявив, що не звільнятиме міністра юстиції Романа Зварича, і попросив припинити інтриги проти нього. „На тому континенті, де ми проживаємо, є міністри закордонних справ навіть без вищої освіти, і европейська нація сприймає це, бо це політична посада. Бо людина робить прекрасну фахову роботу, а що стоїть за цим, я прекрасно розумію", – зазначив В. Ющенко. Після закінчення прес-конференції журналісти спробували ще раз з'ясувати у В. Ющенка його позицію щодо Р. Зварича. „Я відверто скажу, що знаю істинні причини, чому навколо Зварича ідуть круги, – сказав В. Ющенко. – Ви мене змушуєте говорити те, щоб я не хотів, щоб воно було сьогодні озвучене. Давайте домовимося, що я потім скажу", – сказав В. Ющенко.

Секретар Ради безпеки і оборони Петро Порошенко 15 травня заявив в інтерв'ю телевізійному каналові „1+1", що скандал з міністром юстиції Р. Зваричем замовили ті ж люди, які спричинили відставку В. Ющенка з посади прем'єр-міністра в 2001 році.

П. Порошенко сказав: „Дискусія про освіту виникла після того, як міністер юстиції припинив злочинний потік відмивання податку на додану вартість в певних областях України. Замовниками і виконавцями є ті самі особи і структури, які робили замовлення в 2001 році, коли пішов з посади прем'єра В. Ющенко, ті самі особи, які працювали проти нас в 2001 році і на початку 2002 року, вони використовують ті самі технології і зараз".

На прохання назвати цих людей, П. Порошенко сказав: „Якщо хтось звернеться до суду з приводу освіти Р. Зварича, я готовий прийти і свідчити". П. Порошенко сказав, що особисто бачив документи Р. Зварича, а Р. Зварич ніде не вказував, що є доктором наук. В той же час він погодився, що Р. Зваричу слід було привезти з США документи про свою освіту раніше.

Щодо слова „професор" у біографії Р. Зварича, П. Порошенко запропонував: „Давайте чітко розрізняти посаду і звання. Вивчіть це питання!". Він обурився з того приводу, що Р. Зварич за власні кошти виїхав до США і привіз документи про його освіту, які виявилися в порядку, але ніхто перед Зваричем навіть не вибачився.

Інтернет-газета „Українська правда" продовжує осудження Р. Зварича. 16 травня Олена Притула в статті „Фальсифікаціям – ні! Махінаціям – ні! Ні – брехні!" повідомила про початок другого кола переговорів з організації інтернет-конференції Р. Зварича в „Українській правді". Вона зокрема пише: „Висловлювання П. Порошенка про „замовників та виконавців" кампанії проти Р. Зварича змусили нас знову повернутися до набридлої теми. Нагадаємо, що нас не цікавить ступінь освіти міністра (хоча й це питання не останнє). Однак нас дуже турбують підозри про його патологічну брехливість".

„Українська правда" робить висновок цитатою Б. Паскаля: „Нехай людині немає жодної вигоди брехати, це ще не означає, що вона говорить правду: брешуть просто в ім'я брехні". Олена Притула знову переглядає усі позиції, що стосуються перебування Р. Зварича в університеті, і пише:

„Нам зараз часто ставлять запитання, чого це ви причепилися до цього Зварича, він не найгірший міністер в уряді! Ну, перебрехав, ну й що, з ким не буває? Дійсно, не найгірший. І поки в нас не було підстав ставити під сумнів професійні якості цього „політпризначенця". Однак його моральні якості, про важливість яких так довго говорив президент під час революції, не дозволяють нам мовчати".

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Росія та Естонія підписали договір про кордон

МОСКВА. – На зустрічі в Москві 18 травня між російським міністром закордонних справ Сергієм Лавровим та його естонським колегою Урмасом Паетом, сторони підписали давноочікуваний договір про кордон. Для завершення переговорів знадобилось майже десять років, в той час, як широко розповсюдженою була думка про те, що Росія гальмує переговори, щоб зашкодити зусиллям Естонії приєднатись до Европейського союзу. Однак, як кажуть аналітики, з часу приєдання Естонії до ЕС минулого року Москва виявила, що відсутність угод про кордон з її сусідами чинить перешкоди процесові пославлення візового режиму для росіян. Визначаючи увесь периметр кордону між двома країнами, договір відкриє шлях для низки двосторонніх домовленостей в економічній галузі.

Королева відкрила нову сесію парляменту

ЛОНДОН. – Британський уряд, після перемоги на загальних виборах раніше цього місяця, оприлюднив свої законодавчі пляни на наступні 18 місяців. Пляни були озвучені королевою Єлизаветою ІІ, яка, згідно з традицією, відкрила 18 травня сесію парляменту і виступила з промовою. Королева заявила, що її уряд і надалі запроваджуватиме економічну політику, яка зміцнює стабільність і сприяє тривалому зростанню і процвітанню. Королева сказала, що уряд і надалі забезпечуватиме низький рівень інфляції і здоровий стан державних фінансів, посилюватиме програму реформ і прискореної модернізації соціяльних служб з метою забезпечення рівних можливостей і справедливости, запроваджуватиме законодавчі ініціятиви у ключових галузях соціяльної сфери – освіті, охороні здоров'я, соціяльному забезпеченні та боротьбі зі злочинністю.

Успіх жінок Кувейту

КУВЕЙТ. – Жінки Кувейту отримали право брати участь у виборах. Парлямент цієї країни 16 травня схвалив поправку до виборчого закону. Відтепер жінки Кувейту також можуть висувати свою кандидатуру на виборах. За поправку, котру обговорювали протягом кількох років, проголосувало 35 із 59 парляментарів.

Держсекретар США К. Райс відвідала Ірак

БАГДАД, Ірак. – Держсекретар США Кондоліза Райс 15 травня вперше відвідала Ірак, аби зустрітися з військовими командувачами та іракськими урядовцями. За її словами, перемогти повстанців можна лише в разі, якщо уряд запропонує іракським громадянам потужну політичну альтернативу. В контексті налагодження політичного процесу доктор К. Райс висловила занепокоєння рівнем представництва іракських сунітів у комісії, яка розробляє нову конституцію країни. За її словами, усі іракці повинні відчувати, що їхні інтереси враховані. Перед приїздом К. Райс бомбіст- самогубця вбив чотирьох мешканців міста Бакуба, а у Багдаді повстанці застрелили двох урядовців.

Тиск на Дж. Буша щодо кандидатури посла до ООН

ВАШІНҐТОН. – У США Демократична партія закликала Президента Джорджа Буша відкликати висунуту ним кандидатуру Джона Болтона на посаду американського посла в ООН. Впливовий сенатський комітет зі зовнішніх взаємин не підтримав кандидатуру Дж. Болтона і передав її без затвердження на розгляд Сенату. Це означає, що критики Дж. Болтона матимуть можливість заблокувати його кандидатуру. Дж. Болтона, здавна відомого критикою на адресу ООН, деякі сенатори звинувачують у поганому ставленні до підлеглих та у використанні розвідки з тим, щоб її висновки відображали його точку зору. Голова Сенатського комітету із зовнішніх взаємин Ричард Луґар виступив на захист Дж. Болтона: „В процесі роботи його різкий стиль відчужував деяких колеґ. Однак, немає свідчень, що Дж. Болтон порушував закон або причетний до серйозних порушень етичних норм. В цілому, під час призначення головним питанням є те, чи кандидатура має необхідну кваліфікацію. У мене немає сумніву в тому, що Дж. Болтон дуже добре кваліфікований для цієї посади".

Болгарія передасть США три військові бази

СОФІЯ, Болгарія. – Болгарія передасть США три розташовані на її території військові бази, заявив 14 травня у Софії міністер оборони Болгарії Микола Свинаров. При цьому глава оборонного відомства не уточнив, про які саме об'єкти йдеться, бо це ще не визначено, він, одначе, зазначив, що бази, котрі передаються США, будуть істотно модернізовані. Вашінгтон плянує протягом найближчих десяти років перевести від 60 тисяч до 70 тисяч своїх військовослужбовців з Західньої Европи (переважно з Німеччини) та Південної Кореї до країн Східньої Европи.

НАСА оголосила, хто полетить на МКС

КЕЙП-КАНЕВЕРАЛ, Каліф. – Національне аґентство з аеронавтики та космічних досліджень США оголосило 13 травня склад 12-ої експедиції на Міжнародну космічну станцію (МКС). Командиром стане американський астронавт Віліям МакАртур, а бортінженером – росіянин Валерій Токарєв. Вони вирушать до космосу наприкінці року на кораблі „Союз" ТМА-7. Крім того, МКС уперше відвідає з тривалою місією космонавт Европейського космічного агентства. Орієнтовно Томас Рейтер буде доставлений на станцію шатлом „Атлантіс" у вересні 2005 року, якщо лети „човників" буде відновлено. З цією подією пов'язують повернення на міжнародну космічну станцію постійних команд з трьох учасників – оскільки вантажопідйомність „Союзів" нижча за шатли, чисельність команд була тимчасово скорочена. 54-річний В. МакАртур у 1993 році брав участь у 14-денному „безстикувальному" леті шатла „Колумбія", у 1995 відвідав станцію „Мир", а 2000 вперше побував на МКС. Для В. Токарєва ця експедиція стане другою. Він літав на МКС 1999 року.

Росія звинувачує Захід у шпигунстві

МОСКВА. – Британські дипломати у Москві відкинули звинувачення ФСБ у тому, що базовані в Сполученому Королівстві доброчинні організації провадять розвідувальну діяльність у Росії. Ці заяви пролунали у відповідь на заяви голови російської служби безпеки, у яких британська компанія „Мерлін", яка майже десять років допомагає долати в Росії туберкульозу, була згадана поміж неурядових організацій, які, як було сказано, використовуються західньою розвідкою для збирання секретної інформації. Кілька днів після того, як В. Путін приймав у Кремлі понад 50 провідників світу на ювілеї завершення Другої світової війни, між Росією і Заходом потягло настроями холодної війни. Москва звинуватила західні розвідки в збуренні революцій на „задньому подвір'ї" Росії. Голова Федеральної служби безпеки Н. Патрушев заявив 14 травня, що західні неурядові організації і допомогові агенції використовуються для шпигунства в Росії і лобіювання інтересів їхніх держав. Було згадано „Савдійський Червоний Хрест", американський „Корпус миру" і кувейтську групу „Спілка за соціяльні реформи". Американські дипломати категорично відкинули припущення Н. Патрушева, однак, його заяви відображають переконання багатьох росіян у тому, що Захід вступив у змову задля того, щоб підірвати їхню країну.

Чехія вимагає компенсації від Росії

ПРАГА, Чехія. –Президент Вацлав Клаус підписав закон, який передбачає виплату компенсації жертвам радянського вторгнення у Чехословаччину в 1968 році. Рідні загиблих та поранених під час окупації зможуть отримати грошову компенсацію у розмірі до шести з половиною тисяч долярів. Війська СССР, Польщі, Угорщини, Болгарії та Східньої Німеччини увійшли в Чехословаччину у серпні 1968 року, щоб не допустити демократичних перетворень у цій країні.

Відтворили обличчя Тутангамона

ЛОНДОН. – Дослідники відтворили обличчя єгипетського фараона Тутангамона. Це було зроблено завдяки сканованню мумії, а фотографія макету великим пляном представлена в британських часописах. Йдеться про обличчя дев'ятнадцятирічного юнака. Над макетом, незалежно одна від одної, працювали три групи дослідників – французька, американська та єгипетська. Остаточний вислід обличчя Тутангамона – вийшло приблизно однаковим в усіх групах. Також дослідники дійшли висновку, що цей фараон скоріше за все помер внаслідок інфекції, яку отримав через поранену ногу.

Ф. Кастро закликав до маршу проти Америки

ГАВАНА, Куба. – 17 травня офіційні чинники Іміґраційної служби США затримали Луїса Посаду Карілеса, якого Куба звинувачує в ряді замахів, вчинених з наміром повалити режим Ф. Кастра. До того, президент Куби Ф. Кастро 11 травня закликав своїх співгромадян до чергового маршу проти Америки. Цього разу Ф. Кастро вимагає арешту та повернення до Куби Л. Карілеса, якого звинувачують в організації вибуху на кубинському літаку 29 років тому. Також він причетний до спроби замаху на Ф. Кастро у 2000 році. Л. Карілес, якому тепер 77 років, через адвокатів звернувся до уряду США з проханням надати йому статус політичного біженця. Уряд США вагається, оскільки, з одного боку, Л. Карілес – борець з антинародним режимом, а з іншого – терорист. Аналітики твердять, що коли Л.Карілес й буде висланий з США, то ніколи – до Куби.

За матеріялами ЗМІ

„Нюзвік" визнав свою помилку щодо скандальної публікації про Коран

ВАШІНҐТОН. – Американський журнал „Нюзвік" визнав, що його публікація про зневажливе ставлення до Корану під час допитів ув'язнених на американській військовій базі в Ґвантанамо була помилковою. Журнал „Нюзвік" 16 травня увечері оголосив, що відкликає раніше надрукований матеріял про наругу над Кораном на базі Ґвантанамо.

Головний редактор журналу Марк Вітекер, заявив, що „Нюзвік" офіційно повідомляє, що надрукований 1 травня матеріял не відповідає дійсності. „Нюзвік", з посиланням на анонімне джерело, написав, що на базі Ґвантанамо священна книга мусульман – Коран була порвана та вкинена в туалет, щоб чинити моральний тиск на ув'язнених.

Спростування вийде в найближчому номері журналу. Журнал висловив жаль у зв'язку з заворушеннями, що спалахнули у різних районах Афганістану після публікації у „Нюзвіку". Керівник вашінгтонського бюра журналу Ден Клайдмен сказав: „Ми шкодуємо про те, що використали хибну інформацію, й висловлюємо співчуття жертвам насильства й воякам США, які постраждали в результаті цього, ми глибоко жалкуємо з приводу жертв в Афганістані, а також шкодуємо, що, опублікувавши неперевірені свідчення, ми поставили у незручне становище американських військовослужбовців та інший персонал США". – заявив головний редактор журналу. Наруга над Кораном, яка нібито мала місце, викликала масові протести мусульман в усьому світі. Великі демонстрації пройшли в Пакистані, Індонезії й Афганістані. В Афганістані під час акції протесту проти дій американських військовослужбовців загинуло 17 осіб. Крім того, близько 100 постраждало в результаті зіткнень.

„Нюзвік" був змушений виступити з вибаченнями. Однак Білий Дім прості вибачення не влаштували. Прес-секретар Білого дому Скат МакКлелан заявив, що публікація завдала шкоди образові США у світі. Крім того, „у цій публікації були дуже серйозні наслідки – люди втратили життя", – підкреслив С. МакКлела.

Бензинова криза в Україні

КИЇВ. – Якраз у „ювілей" – перші 100 днів нового уряду 15 травня з бензинових станцій у Києві зникла бензина, яку тепер продають тільки за спеціяльними картками. У спричиненні цієї ситуації Юлія Тимошенко звинувачує не Кремль, а російських постачальників. Вона заявила 15 травня, що нафтотрейдери Росії хотіли за рахунок України здобути надприбутки, користаючи зі своєї позиції монополіста, аби „миттєво викрутити руки Україні... Те що вони нас шантажують – це мінус не Україні, а їм". Керівник уряду пообіцяла диверсифікувати джерела постачання за рахунок казахської, прикаспійської, норвезької та прибалтійської нафти... оскільки Росія продає свою нафту за цінами „навіть вище світових.

За останні місяці Росія підвищила ціни на нафту на 30 відсотків", – вважала за потрібне додати Ю. Тимошенко. З приводу згаданої нафтової кризи Верховна Рада України 17 травня скасувала ввізне мито на високооктанову бензину і дизельне паливо. З прийняттям цього закону ціна бензини А-95 складе 3.20 грн. за літр. Рішення Верховної Ради – прийняття законопроєкту про нові митні тарифи дозволить забезпечити ввезення нафтопродуктів за тими цінами, які установив уряд.

Паралельно політики говорять про необхідність диверсифікації постачання енергоносіїв, оскільки чергова бензинова криза вкотре вказала на цілковиту залежність України від Росії, наслідком якої може стати політична залежність.

УНІАН

Засновано Національний Шевченківський день

КИЇВ. – Президент Віктор Ющенко заснував Національний Шевченківський день, який має відзначатися щороку 9 березня. Про це йдеться в Указі від 16 травня „Про деякі заходи щодо підготовки до святкування 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка". Президент доручив урядові забезпечити упорядкування пам'ятних місць, пов'язаних із життям і діяльністю Тараса Шевченка.

Хто в Україні розкрадає державні архіви?

КИЇВ. – Львівські науковці стурбовані ознаками розкрадання державних архівів. За їхніми даними, процес розкрадання розпочався ще кілька років тому. За цей час зникли тисячі історичних документів, які сьогодні осіли у приватних колекціях за кордоном і, мабуть, вже ніколи не будуть повернуті в Україну.

Перші чутки про крадіжки в архівах з'явились ще два роки тому, проте дирекція Центрального державного історичного архіву відразу заперечила цей факт. Але з новою силою скандал розгорівся минулого року, коли кандидат у президенти Віктор Янукович вирішив передати Львівському історичному музеєві кілька листів Михайла Грушевського.

За словами науковців, до цього листи М. Грушевського 70 років зберігались у Державному архіві. Хто викрав документи і викинув їх на чорний ринок, досі не відомо. За словами історика та архівіста професора Ярослава Дашкевича, з державного архіву вже зникли тисячі документів: „Зникли автографи Грушевського, його листи, його статті. Зникли листи Михайла Драгоманова. Зникли матеріяли з архіву Митрополита Андрея Шептицького. Зникли листи Пантелеймона Куліша. Вкрадено 66 королівських грамот на перґаменті, з оригінальними печатками. Вони вивезені уже за кордон".

Вартість документів, за якими пропав слід, сягає мільйонів евро. Міліція, яка розпочала слідство ще у грудні минулого року, засекретила весь список зниклих документів і обіцяє розкрити його після завершення слідства, коли будуть знайдені винні. За словами доктора мистецтвознавства Олександра Федорука, така ситуація є неприпустимою, адже поки не оголошено список викрадених цінностей, ними можна спокійно торгувати на чорному ринку, без жодних переслідувань: „Я, як людина, яка платить податки, ставить питання перед Службою безпеки України, перед управлінням, яке займається боротьбою з контрабандою – що вони там роблять, в цьому управлінні? Шукають Бакая чи інших осіб? За що їм гроші платять і чому вони мовчать? Чому, коли ми тут порушуємо ці питання, то тоді вони починають шукати і працювати? Як це трапилося, що в нашій державі можна безкарно торгувати краденими речами? В цивілізованому світі є конвенції чи домовлености, що не можна торгувати краденими речами, тільки в нас це дозволяють собі робити".

Львівські науковці стверджують, що міліція потихеньку намагається закрити справу з викраденнями, і навіть відмовляється допитувати тих працівників архіву, які готові давати свідчення.

Кандидат історичних наук Ігор Скочиляс каже, що представники наукових кіл вже запропонували державному архівові свою допомогу. Але відповіді так і не отримали:„Ми були готові запропонувати архівові свою посильну допомогу в упорядкуванні цих фондів, створенні інформаційної бази даних, а також у тому, щоб допомогти упорядкувати ці фонди. Тому що не є секретом, що ці фонди, які не впорядковані, вони є дуже великою спокусою для злодія. І сталося так, що саме з цих фондів, які є найбільш невпорядкованими у Львівському архіві, зокрема з фонду львівської Генеральної Греко-Католицької консисторії - власне ці 66 королівських грамот, про які говорив Ярослав Романович, й були викрадені".

У Львові вже відбулись громадські слухання на цю тему, і науковці вирішили звернутись до віце-прем'єра з гуманітарних питань Миколи Томенка, міністра внутрішніх справ Юрія Луценка та голови Служби безпеки України Олександра Турчинова з проханням взяти цю справу під особисту контролю.

Ірина Шуст,
Радіо „Голос Америки"

Повстання...

(Закінчення зі стор. 1)

чуваними привілеями і доходами. З 1999 року парлямент не обговорює бюджет держави. Всі опозиційні партії заборонено. За ЗМІ встановлено сувору контролю. Не можна критикувати літературну творчість Іслама Карімова, укази його кабінету міністрів. Про опозицію - не можна. Про корупцію - не можна. Тим часом за останні 15 років Узбекистан опустився до розряду найбідніших держав світу".

16 травня офіційний представник Державного департаменту Сполучених Штатів Ричард Бавчер заявив, що США занепокоєні силовим вирішенням ситуації в Узбекистані.

Вашінґтон закликає уряд Узбекистану виявити стриманість, оскільки насильство не може привести до довготривалої стабільності, дозволити Міжнародному комітетові Червоного Хреста й іншим гуманітарним організаціям повний доступ у реґіон, щоб зібрати факти, відновити повний доступ до новинного мовлення й Інтернету для населення, щоб люди могли дізнатися, що відбувається. Р. Бавчер також засудив демонстрантів за атаку в'язниці й адміністративних будинків в Андижані.

Державний секретар США Кондоліза Райс після повернення з Іраку сказала: „Зараз головна турбота полягає в тому, щоб підштовхнути всі сторони уникнути подальшого насильства, допомогти біженцям, які втекли з Узбекистану в Киргизстан, і швидко подолати наслідки останніх подій".

16 травня у районі прикордонного узбецького міста Пахтаабад, де внаслідок зіткнення поліцейських і учасників антиурядового віча загинули близько 200 осіб, група озброєних людей зробила спробу потрапити на територію Киргизстану. Продовжуються заворушення в іншому прикордонному місті – Кара-Су, де захоплено будинок адміністрації і спалено кілька адміністративних будинків. Узбецькі війська блькували це містечко з населенням близько 20 тисяч осіб. Від стрілянини у містечку Тешик-Таш, в районі киргизько-узбецького кордону, загинули узбецькі військовослужбовці.

Більше 500 осіб 14 травня прорвалися через прикордонний пост на киргизьку територію, де організовано табір для біженців, серед яких 16 дітей і близько сотні жінок. 20 біженців, які мають кульові поранення, госпіталізовані.

В таборі біженців 15 травня побували представники комітету безпеки ООН і представник президента Киргизстану в південному реґіоні, які зустрілися з біженцями і вивчили ситуацію на місці.

Рішенням властей Узбекистану і Киргизстану відкрито кордон у районі киргизького населеного пункту Кара-Су для переходу людей, які за традицією в неділю вирушили на базари, хоча Ташкент і Бішкек офіційно оголосили про закриття спільного кордону після подій в Андижані.

Міжнародна правозахисна організація „Human Rights Watch" занепокоєна можливим нарощуванням репресій в Узбекистані.

Правозахисники закликали узбецьку владу не використовувати для розгону демонстрацій вогнепальну зброю за умов, коли зберігається ймовірність нових акцій протесту.

Елмар Брок, голова комітету з закордонних справ Європарляменту, заявив, що Европа разом зі Сполученими Штатами має домагатися зміни режиму в Узбекистані, який є клясичним авторитарним режимом, здебільшого, з огляду на його старе комуністичне минуле, і частково з огляду на його мафіозність.

Заступник керівника прес-служби МЗС України Дмитро Свистков повідомив 17 травня, що українські громадяни не постраждали під час подій в Андижані. Він також наголосив, що в Україні стурбовані загостренням ситуації в Узбекистані, внаслідок силового протистояння і повідомленнями про людські жертви.

Британська газета „Індепендент" на першій сторінці подала велике фото, на якому видно тіла загиблих в Андижані. Газета пише, що, за словами свідків, в Андижані загинули принаймні 500 осіб після того, як військові підрозділи відкрили вогонь у демонстрантів.

„Ґардіан" повідомляє, що британський уряд вступив у відкриту суперечку з Узбекистаном з приводу силового придушення протестів в колишній республіці СССР, внаслідок чого загинули сотні людей. „Таймс" в редакційній статті пише, що події в Узбекистані можуть дестабілізувати Центральну Азію.

„Лише через два місяці після повстання, яке усунуло від влади президента Акаєва в Киргизстані, – зазначає „Таймс", – в Центральній Азії знову безлад". „Таймс", наголошує, що президент І. Карімов, колишній комуністичний провідник, є авторитарним керівником, чиє правління стало більш корумпованим і диктаторським, ніж це було в радянські часи.

За матеріялами ЗМІ

В. Путін образився на Польщу

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Газета „Нови Дзєннік", що виходить в Ню-Йорку польською мовою в числі від 14 травня на першій сторінці вмістила статтю „Черговий афронт Путіна", в якій повідомляє, що президент Росії В. Путін не приїхав 16 травня на вершинну зустріч Ради Европи до Варшави, демонструючи свою неприхильність за те, що Польща підтримала Помаранчеву революцію в Україні. 12 травня журналісти запитали у президента Польщі О. Квасневського його думку з цього приводу. Президент відповів, що Польща, на його думку, була на правильному боці і якщо проходить у російсько-польських взаємиах є вислідом участи Польщі у вирішенні української кризи, то така участь мала сенс. „Цей вислід треба прийняти і не плакати через нього", – сказав О. Квасневський. – „Ми повинні мати відчуття власної сили і гідности".

Л. Хм.

22 травня – день повернення Кобзаря в Україну

В 1861 році, коли помер Тарас Шевченко, засновник першої в Америці слов'янської друкарні і перший перекладач творів поета англійською мовою о. Агапій Гончаренко написав в часописі о. Герцена „Колокол": „І без того тяжко, важко нам блукати на далекій чужині... На кого тепер надія? Хто буде потішати наш люд в неволі?"

Перепоховання Т. Шевченка з Росії в Україну, з Санкт-Петербургу до Канева, 22 травня 1861 року було не тільки виконанням останньої волі покійного („Щоб хоч умерти на Дніпрі, хоч на малесенькій горі"), а й символічним поверненням поета до свого народу. З появою могили Кобзаря на Чернечій горі в Каневі Україна дістала той магнетичний осередок, з якого народ черпав потіху, силу і надію. І це добре розуміли гнобителі. В Російській імперії канівські вчителі не мали дозволу приводити дітей на Могилу, усі відвідувачі потрапляли під нагляд. 9 березня 1914 року кінний загін поліції блькокував шлях до Могили, щоб не дозволити вшанування пам'яті поета до 100-річчя від його народження. Комуністичний режим позначився репресіями проти численних хоронителів могили і музею на Чернечій горі.

У 1960-ті роки відновився звичай, за яким щороку 22 травня відвідували Тарасову гору письменники, професори, студенти, інтелігенція, усі національно свідомі мешканці Києва. На підходах до могили стояли пости міліції, які вимагали від прибулих спеціяльних перепусток, затверджених КГБ. Тих, хто не мав їх, завертали ще не підході до Канева, від урочища Довжик. Преса того часу таврувала спроби українців відвідати 22 травня Тарасову гору як „прояви націоналізму". Але потік шанувальників Т. Шевченка і патріотів України усе зростав, і влада вдалася до своєрідного маскування: щороку у цей день влаштовували свято „Жовтневі зорі", на яке звідусіль доставляли хори з ідеологічно вивіреним і затвердженим репертуаром, які впродовж дня співали на горі, створюючи ілюзію всенародного вшанування, щоб ні шістдесятники, ні київське студентство не могли промовляти на Могилі, заглушувані потужними голосниками. У натовпі було чимало агентів у цивільному, які пильнували, щоб хто не прохопився з промовою про Т. Шевченка як пророка України. Усе ж не допильнували: вночі 21 січня 1978 року на могилі вчинив самоспалення на знак протесту проти комуністичної сваволі в Україні колишній політ'язень Олекса Гірник.

Всенародні свята на Тарасовій горі були відновлені 22 травня 1988 року, коли біля могили поета зібралися кобзарі України. Але ще не вгамувалися недруги. Останнє протистояння сталося 22 травня 1991 року, коли до Канева прибув з Петербургу похід-реквієм „Останнім шляхом Кобзаря". Православна церква Московського патріярхату доклала велетенських зусиль, щоб зашкодити святу. До Успенського собору не допускали священиків інших конфесій, доступ до могили перепинили міліція і КГБ, на самій могилі безупинно служили панахиди промосковські „батюшки" під проводом харківського Владики Никодима. Коли похід прибув на Тарасову гору, силовики почали його погром. Але до розпаду СССР вже залишалися лічені тижні...

За роки незалежности України роля Тарасової гори як духовного центру України міцніла, але недавній режим усе ж не дбав про розвиток Шевченківського заповідника, маючи інші інтереси. Тепер вже помітні зміни на краще. Президент В. Ющенко, який завжди був сталим бувальцем на Тарасовій горі, затвердив 9 березня як Шевченкове свято, уряд дбає про розвиток пам'ятної зони. Вже від самої громади залежить, щоб 22 травня стало величним святом Повернення Пророка, повернення тих надій, про які у 1862 році писав з Америки о. Агапій.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про історію Нью-Йорку за моїми вікнами

Відколи доля дала мені можливість споглядати з вікон вітальні на дерева і зелень, хоча живу на прозаїчній та типовій Третій вулиці т. зв. „давтавну" Нью-Йорку, цей куток природи, на якому був колись цвинтар, приносить завжди нові несподіванки.

Минулого року на ньому весною фільмували кіно п. н. „Ангели в Нью-Йорку", і цілий великий простір був окупований фільмовими технікaми, з великими знаряддями та світлами, ще раніше там перебували невідомі мені люди, що продавали книжки з історією Нью-Йорку, а минулого кінця тижня знову давній цвинтар заповнився відвідувачами, які проходжувалися там, читаючи пояснення з брошур, що їх тримали в руках.

Це таки зацікавило мене особливо, і я без надуми вискочила з хати, щоб обійти її довкола та стати на вході у цей „мій рай з вікна". На брамах городу прочитала запрошення оглянути „мармуровий цвинтар" у цьому кінці тижня, а біля стола перед зачиненою завжди, як виявилося, каплицею, стояли при столі організатори відвідин, готові до пояснень та з брошурками про „Мармуровий цвинтар Нью-Йорку".

І ось я після десяти років життя в його найближчому сусідстві і постійного вдоволення, що зі своїх вікон завжди оглядаю зелень великого городу та радію його спокоєм і відсутністю людей, вкінці дізналася, при помочі чемних добровольців та брошур, які вони роздавали, що мій найкращий „сусід" – це Мармуровий цвинтар, на якому був похований п'ятий Президент США Джеймс Монро у 1831 році. Щоправда, його тлінні останки перенесено в 1858 році до Річмонду у Вірджінії, але його похорони саме тут, на цьому вже історичному цвинтарі, були величаві. Тодішній „Нью-Йорк Пост" оцінює кількість учасників на 100.000 та подає, що коли труна Президента була вже на цвинтарі, останні ряди учасників похорону виходили щойно з-під дому Міської управи.

На жаль, не поставлено на місці поховання ніякого пам'ятника, гідного Президента, а його тлінні останки перенесено після 27 років до Вірджінії, де незабаром встановлено відповідний для Президента держави пам'ятник, якого він ніколи не отримав на Мармуровому цвинтарі.

Але з матеріялів, що потрапили в мої руки останньої неділі, я дізналася, що Мармуровий цвинтар – це другий найстарший цвинтар в Нью-Йорку, в якому досі спочиває 258 осіб у відповідних гробах, а між ними – два посадники Нью-Йорку, засновник лікарні Рузвельта, письменник Джан Стівенс та інші історичні для Нью-Йорку постаті.

А тепер цей цвинтар є місцем зустрічі лише голубів, які збираються тут у різні пори дня і року.

Сумно, але правдиво...

Для мене, однак, цей тихий і гарний закуток, який постійно бачу зі свого вікна, є найкращою картиною, що я могла собі бажати у дуже нероманτичному місті, на ім'я – Нью-Йорк.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Читаймо Максима Рильського

19 березня ц. р. минуло 110 років від дня народження Максима Рильського – одного з найбільших українських поетів XX століття і майстерного перекладача з чужих літератур, ерудованого вченого, який зробив цінний внесок у літературо- і мовознавство.

Народився поет в Києві, там закінчив гімназію. Почав навчання на медичному факультеті, відтак перейшов на філологічний Київського університету ім. св. Володимира. Війна і революція перервали студії, і поет їде в село Романівка, яке часто згадує у своїх творах, і там учителює. Батько його, Тадей Рильський, економіст і етнограф, був відомим культурним діячем. Хоча походив із спольонізованої поміщицької родини і проживав в умовах заборони української мови і культури взагалі, проте зумів дати синові українську освіту та прищепити високу національну свідомість.

Перші вірші М. Рильський почав писати в ранньому віці, і вже на 15-му році життя виходить його перша збірка поезій „На білих островах", яка тепер є бібліографічною рідкістю. Поет від ранньої молодости знайомиться з мистецьким досвідом не лише українських поетів, але й майстрів европейської поезії. Талантом і високою ерудицією звернув на себе увагу збірками поезій „На узліссі", „Під осінніми зорями" і „Синя далечінь", виданими в 1918 році. У них поет у витонченій формі оспівує небуденну красу української природи, серед якої лунали рідні пісні, а він думкою линув у „синю далечінь" минулих часів. Вони принесли йому славу мистця слова. Володів усіма слов'янськими, а також німецькою, французькою та англійською мовами. Блискуче переклав відомі твори славетного польського поета Адама Міцкевича „Пан Тадеуш" і „Кримські сонети". Переклав теж кращі твори Шекспіра і Пушкіна, а шедевром його мистецької перекладної поезії є твір „Французькі клясики XVII століття". Захоплювався античною поезією, а знаючи клясичні мови, перекладав твори грецьких поетів.

Після Першої світової війни поет повертається до Києва, де зустрічає товаришів з університетських студій: Миколу Зерова, Павла Филиповича, Михайла Драй-Хмару, Юрія Клена, разом з ними входить до групи так званого „П'ятірного грона неоклясиків". Його метою було очистити засмічену пролетарськими графоманами українську літературну мову та літературу взагалі і підняти її на високий інтелектуальний рівень.

Належання до того грона була однією з причин, що в 1931 році він перебував пів року в московській в'язниці. ҐПУ арештувало його якраз у день народження. Критики оскаржували поета, що він, як і інші неоклясики, був відірваний від життя, бо не співав од і пеанів більшовицькій системі. Насправді Максим Рильський, як неоклясик, не був відірваний від життя, навпаки – у своїх поетичних творах делікатно торкався найніжніших струн людської душі.

Максим Рильський був органічно національним поетом, з глибоким відчуттям народного горя у його трагічних моментах, і одночасно звеличником славних. Тому московський більшовизм був чужий йому не тільки з національних, але й естетичних мотивів:

Шукаю білої лілеї
А всі лілеї у багні.
Шукаю я землі своєї,
Бо ця земля – чужа мені.

У першому десятиріччі після революції немає в його творах ані одного слова про Леніна чи Сталіна чи взагалі про совєччину.

Однак після арешту в 1931 році поет з болем серця був змушений писати проти власних переконань, вихвалювати більшовицьку владу, яка поневолювала Україну. Це саме повторилося в другій половині 1940-их років. Твори його, писані в тому часі, не мали літературної чи мистецької вартости. В цей спосіб поет рятує своє життя від тих, хто звинувачував його в „українському буржуазному націоналізмі", який вважався найтяжчим злочином.

Але він не тільки поет, він – глибокий літературний критик і, як згадано, найвищої кляси перекладач з чужих літератур. Максим Рильський – титан праці. В його поетичному доробку – біля 30 книжок оригінальних віршів і ще безліч перекладів. Рильський як учений і академік у своїх творах виступав в обороні пам'яток української старовини перед московсько-вандальським нищенням, а також проти засмічування рідної мови, яку закликав плекати як найдорожчий скарб:

Як парость виноградної лози,
плекайте мову.
Пильно й ненастанно
політь бур'ян.
Чистіша від сльози –
вона хай буде.

М. Рильський – поет-патріот і, незважаючи на критику та його очорнення перед більшовицькою владою, за висловом одного літературознавця – „залишився вірний Україні і тільки Україні". Він писав:

Піддам того нарузі
Прокльоном вічним прокляну,
Хто Рідний Край у горі й тузі
Забуде хоч на мить одну.

Любомира Мичковська,
Клівленд, Огайо

Помаранчевий Великдень на Фльориді

Цього року Великдень був інший, ніж будь-коли в Осередку св. Андрія. Перш за все, це був день вдячности Богові, що в час страшних чотирьох гураганів захистив нас від лиха, всіх втримав живими-здоровими, а пошкоджені будинки помалу набрали чепурного вигляду.

Але найбільшим дивом цього року стала перемога Помаранчевої революції, досягнута силами нового покоління України, обрання нового Президента Віктора Ющенка і призначення його кабінету. В цілім світі замайорів новий жовтогарячий, помаранчевий колір, він навіть увійшов у моду весняного сезону. Тож увесь Великдень став помаранчевим, і навіть крашанки заграли цими барвами.

Наша церква, частково через велику віддаль між українським і американським релігійним календарем, в травневі дні порожніла: діти, внуки і гості відлітали на північ. Але цим разом на Великодніх відправах було людно: посходились молоді новоприбульці, що бажали прихилитись до рідного і тут, далеко від України. Старші поселенці з любов'ю христосувались з молоддю, в церкві було чимало підлітків, дітей і навіть немовлят.

На привітання о. Михайла Борисенка нарід голосно і дружно відповідав: „Воістину Воскрес!". Через те, що більшість „постійних" богомольців вже переходять поріг 80-ліття, обсяг вечірні було скорочено і за „норпортським часом" перше „Христос Воскрес!" пролунало перед північчю, але потім ще вистояли також коротшу утреню і перейшли до „мистецької" частини: в залі двома рядами, на довгім столі, виструнчилися золотоверхі та помаранчеві пасочки, писанки і крашанки, ковбаска та інше, що кому бажалося.

Після недільної Служби відбувся спільний обід, та ще й з незвичайними гістьми: генералом Грищуном і його командою – з північної Фльориди, де українські вояки відбувають теоретичне й тактичне ознайомлення з військовими справами США. А наймилішою гостею була матуся дружини Президента В. Ющенка – Софія Чумаченко. До неї спішили підійти наші емерити, частина яких раніше жила в Чикаго й передмістях, де народилась і виросла Катерина Чумаченко-Ющенко.

Промови були щирі й сердечні. Більшу частину часу зайняв хор, яким керувала Софія Филипович, а я прочитала щойно написаний вірш про „Помаранчевий Великдень".

Помаранчевий Великдень

Ласкавість синя з небозводу
Вітає Боже воскресіння.
Для українського народу
Це віра в Боже Провидіння.
Відважний злет орлиних крил
Ніколи з пам'яті не зникне:
Цей Помаранчевий Великдень –
Це свято молодечих сил.
Весна, Великдень, Воскресіння,
Відродження одвічних мрій.
Тепер прийшла пора весіння
І життєдайний буревій.
Жовтогарячий, непоборний,
Помаранчевий сонця цвіт
Розбив нарешті морок чорний
І показав дорогу в світ.
Із нами у веснянім танці,
В жовтогарячі кольори
Також фльоридські помаранчі
Під наші стали прапори!
У помаранчевій надії
У дійсність втілились слова,
Бо Україна молодіє,
Бо зміна виросла нова.
Ще будуть в нас бої за волю
І битви затяжні до болю,
Безкровна боротьба на витрим,
Змагання з супостатом хитрим.
До труднощів готові будьмо,
Про Божу поміч не забудьмо.
Підступних каверз сподівайся,
Не нападай – але не здайся!
Великдень – свято перемоги,
Весни й оновлення людини,
Надій на невідступність Бога
І світлу долю України!

Ганна Черінь,
Порт Шарлот, Фльорида

„Віримо, що наше життя зміниться"

Хочу висловити вам глибоку вдячність за велику допомогу нам, за моральну підтримку, якою ви додавали нам сили для духовного та реального протистояння недавній владі. Ваші листи, якими ви великою мірою підтримали нас, допомогли нам правильно вибрати нашого президента.

Ми довго боролися – один місяць стояли наші хлопці й дівчата, чоловіки й жінки, малі та старі. Скривджені, голодні, змерзлі, ми чекали вирішення нашої долі, яка була в багатьох руках. Нам обіцяли ешелони, в яких нас повезуть до Сибіру на каторгу. Кожен пережив це морально, але поряд з цим на Майдані, під час вигуків, криків, бунту, революція єднала українців. Ми не відчували ненависти одні до одних, „помаранчеві" громадяни не бажали зла „блакитним". Ми поєднались в єдине ціле. І в цьому велика заслуга належить вам. Ви допомагали нам знайти порозуміння, любов. Ми вдячні вам за все, що ви для нас зробили, вдячні за любов і розуміння. Хоча змін ще, практично, мало, ми віримо, що вже дуже скоро наше життя зміниться. Спасибі вам!

Це – уривок з моєї пісні, складеної після обрання Президентом В. Ющенка:

Ми всі повинні бути разом
Сьогодні, завтра і завжди.
Єднає всіх одна держава,
Вкраїни ми дочки й сини.
Наш дух і силу не зламати
Нікому, ким би він не був.
Ще буде в світі панувати
Довіра, мир і правда знов.

Марія Руда,
с. Дністрик Дубовий,
Львівської обл.

Пересилаю листа з Дністрика Дубового – відгук на тисячі листів, які організація „Доляр для України" в останні 6 місяців долучала в посилки до сіл різних областей.

Любомира Крупа,
Ню-Джерзі

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

У червні Союзівка чекає на сеньйорів і гостей!

Від недільного вечора, 12 червня, до п'ятниці, 17 червня, на Союзівці відбуватиметься річний з'їзд сеньйорів Українського Народного Союзу. Як і попередні з'їзди, подія очікується цікавою, приємною, пануватиме на ній тепла, родинна атмосфера – і ще не пізно замовити на Союзівці кімнату. Для цього зателефонуйте на : 845-626-5641.

Клюб сеньорів УНСоюзу створено 30 років тому. Його щорічні конференції, в яких бере участь переважна більшість сеньйорів, кожного разу перетворюються у незабутні товариські зустрічі, на яких присутні діляться новинами з життя своїх громад, слухають доповіді на важливі теми, відпочивають в цьому чарівному куточку Кетскільських гір.

У понеділок, 13 червня, вранці з'їзд розпочнеться в Українській католицькій церкві Святої Трійці в Кергонксоні традиційною Божественною Літургією за упокій померлих членів УНСоюзу. Опісля – реєстрація прибулих і загальні ділові збори. У програму з'їзду входить вечірка зі співами, гра в бінґо, льотерея українських подарункових виробів, вечеря в „Одесі", коктейль у „Веселці", перегляд документальних фільмів, мистецька виставка, бенкет з танцями, а також спеціяльна поїздка до Українського музею в Ню-Йорку. З доповідями виступатимуть авторитетні промовці: Ігор Гайда, Ада Гельбіґ, Христина Козак, Нестор Олесницький, Роман Процик, Оксана Соколик, Богдар Ворох. Теми очікуються різні, але кожна буде цікавою і головне – корисною для слухачів.

Під час з'їзду учасники матимуть нагоду зустрітися з президентом УНСоюзу Стефаном Качараєм та управителем Союзівки Нестором Паславським.

Усіх осіб, котрі готуються приїхати на червневий з'їзд сеньорів, просимо привезти подарунки для товариської льотереї. Також пригадуємо, що в четвер, 16 червня, увечорі відбудеться бенкет – з огляду на це є бажаний український національний одяг: киптарик, вишивана сорочка та ін.

Оксана Тритяк,
Головний організатор УНСоюзу

Світлини про давно минуле...

В 1991 році я мав можливість мандрувати по Европі – моїми давніми, передвоєнними стежками. Будучи в Польщі, в супроводі голови Українського товариства в Кракові Романа Андруховича (вже покійного) поїхав на Лемківщину, у правічний український край з нещасливою історичною долею. У Смереківцях на цвинтарі знайшов я могилу головного секретаря Українського Народного Союзу початку ХХ сторіччя Семена Ядловського, а також пам'ятник „талерґофцям" з часів Першої світової війни. Обидві фотографії подаю до „Свободи".

Орест Корчак-Городиський,
Чикаго

Т. Шевченко: „Брак освіти – це початок великого лиха"

Лариса-Тетяна Гавц-Дармохвал

Сучасник Т. Шевченка П. Куліш писав: „Ми знаємо, що в Англії не право і не декрет, а культура знищила кріпацтво". А щоб це сталося в Україні, треба було виховати суспільність, треба було піднести її морально і приєднати до високих ідей. Напрошується думка про долю українського народу в даний час, коли він одержав самостійність, але так повільно виходить з глухого кута. Яка в цьому причина? Т. Шевченко через два минулі століття промовляє до нас, вчить власним прикладом, своїми думками, як нам вийти з моральної кризи, як стати повноцінною нацією.

Т. Шевченко вважав освіту за головний чинник поступу й культури: „Брак освіти – це початок великого лиха" („Художник"), „Де люди цураються освіти – там темнота, всякі недостачі, злидні, а вже про звичаї – краще мовчати" („Нещасний"). Де міг і як міг, поет сіяв зерна національної свідомости. Навіть у листах до брата навчав його писати „по-своєму, а не по-московському". Вже першими своїми творами пропагував повернення до українських національних традицій, будив любов до забутої, зрадженої синами батьківщини, що „обідрана сиротою понад Дніпром плаче", віру, що „слава України" „не поляже", а розкаже, що ділось в світі, „чия правда, чия кривда і чиї ми діти".

У денаціоналізації вищої суспільної верстви бачив одну з причин національного лиха: „Всі мови слов'янського люду, всі знаєте, а своєї дасть-Бог", – казав зрадникам, закидаючи їм: „А ви претеся на чужину шукати доброго добра", бо бачив, що з тої чужої науки вони приносили в Україну тільки „великих слів велику силу, та й більш нічого". Справу національної освіти вважав за певний шлях до національного відродження: „Учітеся, брати мої! Думайте, читайте і чужому научайтесь, – свого не цурайтесь: бо хто матір забуває, того Бог карає". Закликав інтеліґенцію до самоосвіти, бо вірив у виховну силу рідної історії: „Подивіться лишень добре, прочитайте знову тую славу, та читайте од слова до слова та й спитайте тоді себе: що ми? Чиї діти? Яких батьків? Ким, за що закуті?"

Що читав Шевченко з теоретичної літератури про освіту, докладно не знаємо. У повісті „Капітанша" згадує він про „великого поборника народної освіти Ланкастера", англійського педагога, що провадив безплатно навчання бідних дітей і мав оригінальну програму. У 1811 році було в Англії вже 95 шкіл його системи, з 30 тисячами учнів. Першу таку школу заснували в Гомелі 1819 році. Це був рід інтернату, в якому було 50, а пізніше 200 хлопців. Учили релігії, основ граматики й аритметики, влітку – рільництва та городництва.

Термін „освіта" вживає Шевченко у двоякому значенні: для означення шкільної освіти, для означення процесу культурно-освітнього поступу нації взагалі. Значно раніше від теоретиків-педагогів XIX–X ст. він прийшов до переконання, що освіта повинна бути всебічна, розвивати гармонійно всі здібності людини. Був глибоко переконаний, що навіть фахова освіта повинна йти в парі з усім „розвитком внутрішнього, високоморального життя! („Художник"). Вона повинна сприяти і піднесенню естетичних смаків.

Побувавши в Нижнєновгородському дівочому інституті, Т. Шевченко записує у своєму щоденнику немилі враження, що їх викликали ці відвідини: „В залах інституту, окрім лавок та грізного, ярмаркового портрету самодержавця – ні одної картини, ні одної гравюри: чисто, гладко, як в якому-небудь манежі. А де ж естетичне виховання жінки? А воно для неї так потрібне, як повітря, що освіжає віддих. Душегубці!". Цей педагогічний погляд поета був послідовним висновком з його загально-філософського погляду на велике моральне значення для людської душі краси, в чому б вона не проявлялась – чи то в природі, чи в творах мистецтва. Все життя його цікавила проблема популяризації найкращих творів мистецтва серед народу.

Не менше глибоко розумів Шевченко й те, що виховання дитини повинно бути оперте на релігійних засадах. Будучи сам палким пропаґандистом ідеї Христової любови як засади організації суспільства, він казав: „Свята, велика річ – релігія для людини" („Варнак").

В Україні була офіційна російська школа, до якої Т. Шевченко ставився негативно, бо в ній вбачав „причину несвідомости" – несвідомости національної: „У школі нас усього, усього, що тільки є, навчають, крім своєї любої рідної мови. О. школо, школо! Як би тебе швидше перешколити!" – каже він у повісті „Прогулянка". Школа в Україні в руках московської влади була знаряддям нищення української нації, передусім української інтеліґенції. Шевченко з болем серця дивився на те, як з тої школи виходили „мерзенні каламарі", „блюдолизи", „просвіщенні" землячки-перевертні – п'явки народні, що їх батько „може, останню корову продав, поки навчив московської мови" (поема „Сон").

Шевченко обурювався, коли бачив в українських панів упередження до своєї рідної мови, коли зустрічав таких, що не хочуть „уст своїх паскудити мужичими словами" („Близнята"), коли бачив, як пані українки бояться віддати дочок до полтавського інституту, бо вони „пороблються хахлачками" („Музика").

Ніхто так високо не підняв ролю самоосвіти у житті людини, не протиставив так ясно самоосвіту офіційній шкільній освіті, не підкреслив потребу перевиховання суспільства, як це зробив Шевченко. Він виразно підкреслив, що освіта повинна йти в парі з моральним піднесенням людини і виробленням твердих національних характерів. І цим саме сягнув думкою поза цілі десятиліття та зійшовся з поглядами найкращих просвітніх діячів XIX і XX ст.

Коли після смерти царя Миколи передова інтеліґенція на короткий час дістала змогу розпочати освітню працю серед народу, Шевченко щиро захопився тим освітнім рухом, що постав в Україні з часу призначення Пирогова на посаду куратора київської шкільної округи. Появились в Україні недільні школи. В 1859–60-их роках їх було вже 68. Поруч з недільними школами для підлітків і дорослих постали по містах і селах школи для дітей.

Своє щире співчуття освітній акції в Україні виявив Шевченко не лише тим, що матеріяльно її підтримував (наприклад, на користь недільних шкіл у Києві та в Чернігові він пожертвував 100 примірників „Кобзаря"). Восени 1860 року заходився складати буквар, далі збирався виготовити ще й цілу низку навчальних посібників (лічба, етнографія, географія, історія).

У листопаді 1860 року буквар вже був готовий. Тому, що в букварі були молитви, то він підлягав ще й духовній цензурі, яка поставилася до Тарасового букваря з упередженням. Тому хворий поет мусив їхати до петербурзького митрополита з проханням дозволити друкувати „Букварь". 21 листопада духовний та світський цензори підписали дозвіл. Книжка видрукувана в 10,000 примірників на початку січня 1861 року. Тоді Шевченко почав розсилати „Букварь" своїм приятелям для поширення в Україні: в Полтаву, Київ, Чернігів, навколишні села.

Як не прикро, але митрополит київський Арсеній, чернігівський архиєпископ Філарет не дозволили продавати букварі своїй пастві. Усі невдачі з поширенням „Букваря" по школах, а також те, що значна частина накладу залишилася в Шевченка, тяжко відбилася на його душевному стані в останні дні життя.

Уже після смерти Шевченка гурток харківської молоді закупив 2,000 примірників „Букваря", щоб поширити його по школах Харківщини, але харківська консисторія відмовилася прийняти українські книжки.

Свій буквар Т. Шевченко назвав „южнорусским" – мабуть, не був певний, чи цензура доброзичливо поставиться до його „Букваря", якщо він матиме назву „український". Обачність його оправдана. Це книжечка на 24 сторінки, без ілюстрацій. В ній лише три він'єтки: хрест, трикутник і сова – символи любови, потрійности Божественного буття та науки. Розклад матеріялу такий: дві сторінки займають велика і мала абетки, цифри, одну сторінку рукописна абетка, на одній сторінці таблиця множення... Решту сторінок – це тексти для читання за складами, тексти для суцільного читання (поетові переспіви „Псалмів Давидових" 132, 53, 12, 93, 149, молитви, фолкльорні тексти – „Дума про Марусю попівну Богуславку", „Дума про пирятинського поповича Олексія, народні приказки).

Весь матеріял „Букваря" відповідає основній ідеї морального виховання, як її і розумів Шевченко, а саме: релігія для людини – „свята, велика річ", а суть її в правді та любові.

То ж на яких псалмах пропонує Шевченко вчитися читати? Вдумаймось у ці рядки.

Чи є що лучче, краще в світі,
Як укупі жити,
З братом добрим добро певне
Познать, не ділити.
Або
Господь любить свої люде,
Любить, не оставить,
Дожидає, поки правда
Перед ними стане.

Є тут молитви: „Отче наш", „Вірую в єдиного Бога, Отця, вседержителя..." та інші. Заглиблюючись у написане Шевченком у „Букварі", починаємо розуміти, чому в радянській школі чи в університеті під час вивчення його творчости забували відкрити Шевченків „Буквар" (не був введений у навчальну програму!); бо представляли поета як атеїста, а це б зовсім заперечувало тій ідеології, яку несло мистецтво „соціялістичного реалізму".

„Буквар" – це історична пам'ятка виступу Шевченка в останніх днях його життя на боротьбу з темрявою неуцтва, за національну освіту українського народу.

***Про автора:** Лариса-Тетяна Гавц-Дармохвал народилася в 1935 році в Стрию (тодішньої Дрогобицької области), закінчила філологічний факультет Львівського університету ім. І. Франка, викладала українську мову і літературу в середній школі ч. 2 м. Болехова на Івано-Франківщині. Очолює в Болехові місцеву організацію Союзу Українок і Літературний фонд ім. Наталії Кобринської, автор досліджень „Наталія Кобринська, її співпраця з передовими жінками Болехова, з Січовими стрільцями", „Видатні люди Болехівщини та Долинщини" й ін.*

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Самопоміч" підтримує НаУКМА

ЧИКАҐО. - В Українсько-американській федеральній кредитовій спілці „Самопоміч" 29 квітня зібралися керівники цієї установи на чолі з президентом Богданом Ватралем, представники громадських, освітніх, духовних організацій та засобів масової інформації на зустріч з президентом Національного університету „Києво-Могилянська академія" В'ячеславом Брюховецьким та директором студентської бібліотеки академії Тетяною Ярошенко. Гостей супроводжував президент Києво-Могилянської Фундації в Америці Ігор Вислоцький.

Президент Ради директорів „Самопомочі" Михайло Кос привітав гостей.

Виступаючи перед представниками громадськості В. Брюховецький розповів про події Помаранчевої революції. Саме студенти академії були першими, хто виступив проти тогочасного владного режиму та підняв голос протесту проти фальсифікації президентських виборів в Україні. Не часто трапляється, щоб студенти вищого навчального закладу та їхні викладачі створили монолітний колектив, але Києво-Могилянська академія є саме таким прикладом. В. Брюховецький розповів про вікопомні події кінця 2004 року. Його розповідь супроводжувалася демонстрацією відеофільму. Професор ознайомив всіх зі станом справ у сучасній Україні та подіями, що хвилюють українство у всьому світі. Також президент представив Тетяну Ярошенко, яка з осені минулого року проходила стажування у Йєльському університеті.

Тетяна Ярошенко розповіла про мету її перебування в університеті та про свою працю на посаді директора бібліотеки.

Богдан Ватраль ознайомив гостей з історією очолюваної ним фінансової установи та завданнями, які стоять перед нею. Він наголосив, що активи каси перевищили 450 мільйонів долярів, а кількість членів становить понад 21 тисячу осіб. Каса „Самопоміч" плянує у цьому році від американського кредитового руху організувати півмільйонну позичку для Центральної кредитової спілки в Україні на сільськогосподарські проєкти. Президент наголосив, що українці діяспори схвально оцінюють діяльність Києво-Могилянської академії та всіляко допомагатимуть цьому навчальному закладу. Богдан Ватраль вручив гостям чек на 5 тисяч долярів для розвитку студентської бібліотеки. Приймаючи дарунок, В. Брюховецький подякував представникам каси „Самопоміч" за розуміння проблем академії та матеріяльну підтримку для молоді, і запевнив, що назва Українсько-американської федеральної кредитової спілки „Самопоміч" буде вибита на стіні бібліотеки серед імен інших її жертводавців.

Богдан Ватраль передає В. Брюховецькому чек на 5 тис. долярів

Володимир Павелчак

Виступ Михайла Ґорбачова в університеті „Сетон Гол"

М. Ґорбачов

Михайло Ґорбачов (1931 р. нар.) з 1985 року був Генеральним секретарем ЦК Комуністичної партії Радянського Союзу, з 1988 року – головою президії Верховної Ради СССР, з 1990 року – президентом СССР. М. Ґорбачов розпочав реформи, які, всупереч його волі, призвели до розпаду СССР. Він припинив військове втручання СССР в Афганістані, нормалізував взаємини з США, дозволив вихід з бльоку СССР залежних від нього держав і об'єднання Німеччини. Дістав в 1990 році Нобелівську нагороду за мир. Після розпаду СССР продовжив активну діяльність у „Фонді Ґорбачова", міжнародній екологічній організації „Зелений хрест". Перед світом він показав, що радянський провідник може бути живою людиною, а не забронзовілим божком.

САВТ ОРАНЖ, Н. Дж. – 19 квітня колишній президент СССР М. Ґорбачов виступив з промовою у залі університету „Сетон Гол". Він промовляв бадьоро, з ентузіязмом, російською мовою, з синхронним перекладом на англійську.

Перед промовою М. Ґорбачова президент університету його представив і підкреслив його ролю в історії, назвавши його „Людиною XX сторіччя". Він також сказав для студентів, що не обов'язково походити з привілейованої позиції, щоб досягнути успіху, бо не тільки М. Ґорбачов, а й Р. Рейґан і К. Войтила мали дуже скромні початки, а вийшли на вершини.

М. Ґорбачов почав промову з історичного нарису про СССР – згадав побіжно про Леніна, Сталіна, Хрущова і швидко дійшов до часу, коли він очолив ЦК КПСС і започаткував „гласность і перестройку". Сказав, що „перестройка" прокотилася по цілому світі і мала великий вплив на людство. Він пояснив, що були зроблені заходи, щоб врятувати СССР, але запізно.

У своїй промові М. Ґорбачов уживав перебільшень, неточностей і обминав деякі неприємні епізоди зі свого президенства. М. Ґорбачов визнав, що він передбачав великі проблеми, деякі з них були не до розв'язання під час його президенства. Його питали: „Чому немає проґресу, чому інженери не працюють, чому природні ресурси використовуються недоцільно?". Люди не були готові до вільних виборів, вважає М. Ґорбачов, і перші вільні вибори за тисячу літ відбулися тільки в 1989 році. Така настанова людей витворила хаос і виникла небезпека розпаду Росії. Тільки під час президентства В. Путіна, на думку промовця, настав певний порядок. Великі ускладнення новітньої історії вказали, що свобода і демократія є єдиним розв'язанням проблем.

М. Ґорбачов заявив, що він підтримує і боронить „перестройку" сьогодні, так як він боронив в минулому. Наслідки „перестройки" революціонували і звільнили Центральну і Східну Европу, дали поштовх в сторону демократії, мали вплив також на Африку і Південну Америку.

У 1919 році, продовжив М. Ґорбачов, Европа підписала угоду, щоб країни Европи жили в мирі і дружбі. Цього не сталося. Ми запізнилися і не використали хвилю надій. Надія змінилася на розчарування і викликала спробу розв'язання проблем війною, після якої почалася „холодна війна", котра закінчилася щойно в 1985 році. В світі мусить наступити соціяльна справедливість, інакше досягнення знову перетворяться на поразку, сказав він. Ринки повинні діяти відкрито і міжнародна допомога повинна бути розподілена між недорозвиненими країнами. М. Ґорбачов закликав Президента США швидше досягнути позитивних зрушень в Іраку. М. Ґорбачов вважає, що треба використати ґльобалізацію, щоб зменшити розбіжність між богатими і бідними народами.

Не можна допустити приниження націй, бо це породжує відчай і тероризм. Смертність з голоду і хвороб зростає, особливо жінок і дітей. 12 країн, які спершу стали на шлях демократії, звернули від нього через те, що демократичні уряди не змогли виконати те, що обіцяли. Ми повинні розв'язати проблеми бідних і поліпшити передумови розвитку демократії. Авторитет і контроля перебувають в руках урядів, а не в руках людей – це негайно треба змінити, вважає М. Ґорбачов.

Про совєтсько-американські взаємини М. Ґорбачов сказав: „В минулому було протистояння між нами, але Президент Р. Рейґан змінив свою позицію щодо Совєтського Союзу, підписавши договір в 1985 році на вершинній конференції, і в цей спосіб пішов на поступки. Перестали називати Р. Рейґана „динозавром", а М. Ґорбачова – „запеклим більшовиком". Америка повинна бути в світовому проводі, але не повинна нав'язувати свою волю мілітарною силою. Партнерство США з Росією було б бажаним і сприйнятливим. Росія повинна зайняти ключеву позицію як партнер Америки.

М. Ґорбачов не говорив про Чорнобиль і його жертви, про Берлінську стіну, Помаранчеву революцію, спроби В. Путіна торпедувати вільні вибори в Україні, про ґеноцид в Чечні, виконаний Москвою. І хоч він не дуже дотримувався правди, заля, в якій зібралися переважно молоді американці, тішилися його критикою Дж. Буша і Америки.

Божена Ольшанівська

Зформувалося об'єднання „Українська громада Австрії"

ВІДЕНЬ. – 9 квітня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Аскольд Лозинський зустрівся з правлінням „Української громади Австрії" (УГА) на чолі з Інною Чорненькою, новоприбулою з Києва. В ході тригодинної бесіди було обговорено пропозицію СКУ навести контакти з новою організацією, визначено пляни можливої співпраці, як у галузі підтримки, так і у суспільній службі – зокрема виділення одноразової матеріяльної допомоги найбіднішим з новоприбулих.

Президент СКУ говорив про можливість прийняття представників УГА до офіційної делеґації СКУ при ООН у Відні. Також обміркували потребу інтенсивнішої співпраці з Греко-католицькою парафією Св. Варвари у Відні, налагодження співпраці з Посольством України в Австрії.

У виборах президента України минулого року українці Австрії виявили помітну активність. Вони проводили передвиборну аґітацію серед земляків, закликаючи їх йти голосувати та поповнювати списки виборців. Було створено групу спостеріґачів за ходом виборчого процесу. Кілька чоловік поїхали спостеріґачами до України. Після того, як друга тура виборів в Україні та у багатьох країнах діаспори пройшла з грубими порушеннями, українці в Австрії активно виявили свою незгоду. У самому Відні було проведено чотирнадцять маніфестацій протесту проти фальсифікації виборів та на підтримку В. Ющенка.

Після перемоги Помаранчевої революції ініціятивна група запропонувала створити офіційне об'єднання українців в Австрії. На установчих зборах до списку членів зголосилося близько 250 осіб. Терміном на два роки було вибрано правління громади. Формальна реєстрація завершилась у березні 2005 року.

За кілька місяців існування громада організувала Віденський баль громади, періодичні зустрічі з варениками, святкування офіційної реєстрації громади, зустріч з лікарем В. Ющенка, молодіжну вечірку. У співпраці з Австрійською службою телебачення було знято та показано на центральному телеканалі фільм про виникнення та життя громади. Наразі плянуються курси німецької мови для новоприбулих та курси комп'ютерної грамотности. Передбачено проведення вечорів, присвячених пам'ятним подіям та відомим особам України.

Інна Чорненька

Авторський вечір О-КИ в Філядельфії

Громада вітає О-КУ. *Фото: В. Курбако-*

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Презентацію книжки журналістки, члена НТШ, пластової і громадської діячки, довголітнього члена редакції газети „Свобода" Ольги Кузьмович „Про вчора і сьогодні" організував 43-ій Відділ СУА ім. Олени Пчілки. Голова відділу Анна Максимович після привітання учасників програми та гостей з Ню-Йорку передала ведення програми імпрезовій референтці 43 Відділу Людмилі Чайківській. Вже вдруге випала нагода зустрічі з Ольгою Кузьмович, яка всім відома як О-КА – авторка фейлетонів в газеті „Свобода", на презентації її книжок. За словами А. Максимович та Л. Чайківської, була приємна можливість послухати про „творчість тендітної жінки великого слова", захоплюватися її журналістичною працею, її „мужністю та молодістю, що живе в серці пластунки".

Хор „Прометей" привітав Ольгу Кузьмович піснею. Д-р Василь Махно, чиї наукові статті часто з'являлись в часописах, розповів про свою першу зустріч з О. Кузьмович, відзначив її як цікаву, принципову, з сильним характером жінку. Назва книжки, представленої до презентації, за словами д-ра Василя Махна, є „символічною, як і філософською, якою авторка пов'язує нить часів поколінь; словом, яке пов'язує минуле, але залишається попри всякі невтішні прогнози вимирання літератури в часи суцільного Інтернету чи нестримної інформаційної навали. Книжка Ольги Кузьмович – ще одна спроба заперечити своєю появою ці песимістичні прогнози". На його думку, авторка є символом своєрідного покоління в українській історії, на котре випали непрості історичні переходи, пов'язані майже з цілим XX століттям. Д-р В. Махно коротко розповів про життєвий шлях Ольги Кузьмович, про її працю як журналіста, редактора, голови Крайової Пластової Старшини США, почесного члена НТШ в Америці, автора майже 2000 нарисів, оповідань, статтей, репортажів, спогадів та двох книжок-збірок. Через особистий досвід авторка подає не лише свої емоції і переживання, але одночасно за цим стоїть сама історія від початку XX століття. Д-р Василь Махно висловив надію, що книжка принесе читачам хвилини насолоди, а авторці побажав наступних видань.

Уривки з книжки Ольги Кузьмович „Про вчора і сьогодні" оригінально пов'язав між собою в один монолог Народний артист України Іван Бернацький, гість з Ню-Йорку. Його виступ був нагороджений бурхливими оплесками. Диктор української радіопрограми в Філядельфії Іванка Ковалів прочитала вірші, присвячені Ользі Кузьмович, та побажала авторці довголіття та дальшої творчої наснаги. Хор „Прометей" під дириґуванням Нестора Кизимишина та з музичним супроводом Галини Мазурок-Рей подарував Ользі Кузьмович дев'ять українських пісень.

Л. Чайківська прочитала привіт Ользі Кузьмович від голови Світового наукового товариства ім. Шевченка д-ра Леоніда Рудницького, в якому відзначено плідну працю Ольги Кузьмович та її внесок в культурне життя нашої громадськости. В заключному слові Л. Чайківська висловила надію, що Ольга Кузьмович, відома під ім'ям О-КА, ще довго буде кожного тижня розповідати читачам „Свободи" „Про це і те". Шанувальники пера О-КИ купували на згадку її книги з авторським підписом.

Г. Дзівак

Готуємось до Дня Незалежности України

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Екзекутива Українського громадського комітету з відзначення 14-ої річниці Незалежности України 11 квітня в приміщенні Українського освітньо-культурного центру провела сходини, на яких організаційно оформився комітет.

До громадського комітету увійшли представники УККА, УКРади, Освітньо-культурного центру, УНСоюзу, ЗУАДКу, Українського Братського Союзу, Організації Державного Відродження України, Українського Золотого Хреста, Товариства українських сеньйорів, Товариства українських лікарів, УСО - „Тризуб", Товариства українських інженерів Америки, ОЖОЧСУ, ООЧСУ, Суспільної служби комбатантів, Братства колишніх вояків 1-ої УД УНА, СУМ, УПА, Округи СУА, СУК - „Провидіння", Товариства „Черемош", хору „Прометей", УАВетеранів, Радіо Українських державних організацій, банків „Певність", „Самопоміч", Пласту, Української Федерації Америки, НТШ, Українського Патріярхального Товариства, Української ліги проти знеславлення, Комітету оборони людських прав в Україні, „Нашої Української Рідної Школи", ТВ „Контакт", Парафії св . Покрови, Товариства „Волошки", УПЦ Катедри св. Володимира, 1-ої Української Євангельсько-баптистської церкви, Українського горожанського клюбу.

Комітет вирішив відзначити 14-ту річницю Незалежности України 24 серпня в Українському освітньо-культурному Центрі, о 7-ій год. вечора.

Комітет запрошує все українське громадянство Філядельфії і околиць до чисельної участи у святі.

Уляна Мазуркевич,
д-р Петро Клюк

Новий успіх „Матерів в молитві"

Скрипаль Маріян Підвірний

НЮ-ЙОРК. – Про активність організації „Матері в молитві" ми вже писали цього року, а ось в суботу, 6 травня, вони знову показали себе в якнайкращій формі, влаштовуючи день Патрона нашої УКЦ св. Юра в Ню-Йорку, а з цим – закінчення Великодніх свят.

Вщерть заповнена церква св. Юра у вечірню годину була якнайкращим доказом прихильности до акцій „Матерів в молитві".

Після Богослужби несподіванкою був вхід до церкви трьох молоденьких співачок – сестер Павлишин і Христини Махно, що своїм співом викликали відповідний настрій у присутніх парафіян, який вони закінчили спільною молитвою до Діви Марії. Хор „Думка" під орудою свого невтомного диригента В. Гречинського відспівав кілька набожних пісень, а відтак усі присутні були запрошені до залі св. Юра на програму та перекуску. Тут численних присутніх привітала голова організації „Матері в молитві" О. Продиус, що і була організатором та душею цього свята. Присутні були також о. Лаврентій, о. Кирило, а відтак парох церкви св. Юра о. Вернард Панчук, ЧСВВ.

Молоденькі Надя і Наталка Павлишини з акторською вмілістю виконали і тим разом декілька пісень, а відтак конкурувала з ними також молоденька Христинка Махно, співаючи відповідні пісні. Музичний супровід спочивав у руках досвідченого Теодора Шевчука, а численна публіка не шкодувала для молоденьких співачок теплих оплесків. Такі ж оплески зібрав скрипаль Маріян Підвірний, що виступив перед цією побожною громадою вперше. Оця продумана концертова програма була відповідним супроводом до товариської гостини, яку з таким досвідом приготовили члени організації „Матері в молитві". Численна публіка та її признання було найкращою нагородою для організаторів, і доказом, що щира молитва у великому гурті може зібрати нашу звичайно порозкидану громаду великого Ню-Йорку.

Промовляє до присутніх о. Лаврентій.

О. К.

Загальні збори кредитівок „Самопоміч"

Ню-Йорк: голова Ради директорів Мирослав Шміґель відкриває збори, зліва – Владика Василь Лостен і Богдан Курчак, праворуч – Богдан Й. Кекіш.

ДІТРОЙТ, Миш.

Загальні збори Української Мишиґенської федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" у Дітройті відбулися 2 квітня в Українському культурному центрі. Було близько 80 осіб. До зборів кредитівка „Самопоміч" виготовила річний звіт, з яким міг ознайомитися кожний.

Метою кредитівки „Самопоміч" є дати своїм членам якнайкращі послуги в атмосфері довір'я і ввічливости, щоб задовольнити зростаючі потреби членства та рівночасно забезпечити фінансову стабільність. Кредитівка успішно досягає цього вже протягом 52 років. За цей час „Самопоміч" стала найбільшою українською кредитівкою в Мишиґені, займає одне з перших місць поміж українськими кредитівками всієї Америки. Крім головного бюра у місті Ворені, „Самопоміч" має філії в Гемтремку, Дітройті, дві – на Фльориді (Норт Порт і Маямі) та Кенті, штаті Вашинґтон. Це друга з українських кредитівок Америки, яка дає найвищі відсотки на ощадності. Вона також допомагає датками багатьом українським установам, організаціям та школам метрополітального Дітройту.

Відкрив збори голова дирекції кредитівки Любомир Липецький. Благословив цю подію молитвою о. Пилип Сендрик. Було прочитано імена членів кредитівки, які відійшли у вічність, і вшановано їхню пам'ять хвилиною мовчанки. Привіт від Товариства „Самопоміч" прочитала Ольга Гриньків. Протокол засідання попередніх зборів прочитав протоколовий секретар Богдан Лісовський. Потім свої звіти подали голова дирекції Любомир Липецький (з таблицями у прозірках), скарбник Богдан Кордуба та голова Контрольної комісії Василь Колодчин. Під час дискусії були задані запитання, на які члени одержали вичерпні відповіді. Деякі члени подякували дирекції за добру працю, яка допомогла багатьом у позичках чи в інших фінансових справах. Після дискусії відбулися перевибори трьох членів дирекції: д-ра Миколи Григорчука, Богдана Кордуби та Андрія Смика.

В 2004 році активи кредитівки зросли на 2.5 відс., до суми 150.6 млн. дол., депозити збільшилися на 1.8 відс., до 135 млн.; позички досягнули 74.5 млн. – це на 11.7 відс. більше, ніж минулого року. Чистий прибуток був на 1.5 млн. дол. вищий, ніж минулого року. Інвестиційний фонд мав заробіток 2.3 млн. дол.

Кредитівка „Самопоміч" була першою, що виробила систему пересилання грошей в Україну, відкриваючи „зелене світло" усім, хто хоче допомогти коштами громадянам молодої держави – за мінімальну оплату (15 дол.) незалежно від суми, яка пересилається. Вислано 38.9 млн. дол. від започаткування цієї програми, а в 2004 році члени кредитівки вислали своїм родинам і приятелям в Україну пересічно 360 тис. дол. щомісяця.

Після закінчення зборів відбулася льотерія, деяким учасникам зборів пощастило виграти по 50 дол. Також була подана смачна перекуска.

На першому засіданні дирекції оформлено нову екзекутиву дирекції, яку очолив Любомир Липецький.

Ніна Василькевич

НЮ-ЙОРК

У неділю, 13 березня, у приміщенні школи св. Юра відбулися 54-ті річні загальні збори Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" Ню-Йорк при численній участі членів. Збори відкрив голова Ради директорів Мирослав Шміґель, привітавши присутніх, та попросив президента кредитівки д-ра Богдана Й. Кекіша до дальшого провадження загальними зборами.

„У звітовому 2004 році кооператива „Самопоміч" Ню-Йорк закінчила 54-ий рік діяльності та праці для добра членства і української громади", – відзначив д-р Богдан Й. Кекіш. У фінансовому господарюванні цей рік позначився успіхами, показниками чого є нові рекордні суми активів, які зросли до 534.7 млн. дол., позичкові балянси, які зросли до суми 299.5 млн. дол., кількість членів збільшилась на 511 осіб. Слід сказати, що праця трьох філій, в Керґонксоні, Асторії та Юніондейлі, під час року проходила приспішеним темпом, де число членів зросло на 9.4 відс. і становило 11.8 відс. всього членства кредитівки. В 2004 році позички були головним рушієм діяльности кредитівки: видано 259 позичок на суму 89.7 млн. дол., в тому числі включено перефінансування давніх позичок на 14.8 млн. дол., кінцева сума виданих позичок була 74.9 млн. дол.

За своїм ростом та досягненнями у фінансовому управлінні, що включає високий непересічний капітал, кредитівка зберегла передове місце між українськими кредитовими спілками, а також займала значну позицію у колі кредитових спілок США, про що говорить кінцевий вислід, який становив 8.2 млн. дол. чистого прибутку на кінець 2004 року. Крім взірцевого господарювання майном своїх членів, кредитівка втішається співпрацею з громадою, а особливо – допомогою установам та організаціям у їхній програмовій праці, зокрема науковим, культурним, релігійним, громадським, молодіжним організаціям. У 2004 році на це було призначено 1.2 млн. дол., а за останні 4 роки ця сума досягла 4.1 млн. дол. На цьому кредитівка не припиняє своєї діяльности, навпаки – створює фундацію під назвою „New York Self Reliance Foundation", яка зареєстрована у штаті Ню-Йорк як окрема, звільнена від податків корпорація з власною дирекцією та відповідними документами. Завданням фундації є створити структуру та оформити харитативні дотації на громадські цілі і, як початковий капітал, кооператива „Самопоміч" призначила для Фундації 2 мільйони долярів.

Завершено перебудову головного бюра в Ню-Йорку. Кредитівка від початку свого існування перебудовувалась декілька раз, і з самого початку займала тільки перший поверх будинку, але із зростанням членства виникла потреба у розширенні приміщення, і для цього будинок частинно було перебудовано, а в 1989 році добудовано триповерхову частину. Сьогодні головне бюро кредитівки має 5 поверхів. Перебудовою займалась будівнича фірма „New Ground Resources", а відповідальним за перебудову бюра від „Самопомочі" був інж. Любомир Зелик, який виконував ці функції до кінця 2002 року, а опісля цю відповідальність було передано члену дирекції Богданові Курчакові.

Під час зборів Номінаційна комісія, в склад якої входили проф. Володимир Стойко, Наталія Дума, Володимир Саф'ян, представила трьох кандидатів до дирекції – Любомира Зелика, Катерину Попович та Ореста Глюта, які одноголосно були призначені на трирічний термін у Раді директорів.

Звіт Кредитової комісії зачитав Петро Шишка, відзначивши, що Кредитова кооператива є фінансово міцною, з сильним капіталом та ефективним керівництвом. Було задіяно фахову фірму для бухгальтерної перевірки книг кооперативи, яка ствердила, що фінансові звіти точно і справедливо представляють фінансовий стан, результати річних операцій і позиції готівки кооперативи.

На зборах були присутні Владика Василь Лостен, оо. Маріо Дацишин, Іван Лишик, Юрій Базилевський, заступник Постійного представника України при ООН Андрій Нікітов, Генеральний консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев, президент УККА Михайло Савків, голова ради ЦУКА Стефан Керда, голова Головної управи товариства „Самопоміч" Богдан Михайлів, заступниця голови нюйоркського відділу товариства „Самопоміч" Надія Савчук, від ФКК СУМА Йонкерс – Лев Футала і Андрій Горбачевський, голова ради директорів і президент Національної кредитівки в Ню-Йорку Всеволод Саленко, голова Ради дирекції Української кредитової кооперативи „Самопоміч" в Ню-Джерзі Ярослав Федун.

Д-р Богдан Й. Кекіш на закінчення зборів висловив подяку членам Ради директорів і комітетів, які добровільно присвячують багато уваги, слідкуючи за господарюванням членського майна, та службовцям за віддану працю для „Самопомочі" і служіння всім членам кредитівки.

Ірина Легун

Він будує нову Україну

ВОРЕН, Миш. – 9 квітня в Українському культурному центрі відбулася зустріч з ректором Українського католицького університету, що у Львові, о. д-ром Борисом Гудзяком. Організували її Українське лікарське товариство Мишиґену, Українське Патріярхальне товариство та Українська католицька освітня фундація. Кожен гість міг побачити серію фотографій про життя УКУ та активну участь його викладачів і студентів у Помаранчевій революції. Був також звіт про роботу Української католицької освітньої фундації (УКОФ) зі списками спонзорів та короткими інформаціями в різних галузях праці цієї фундації.

Відкрила зустріч голова Патріярхального товариства Рома Дигдало. Президент УКОФ Джон Курі розповів про працю Фундації в Америці і Україні. З промовами виступили викладач УКУ Володимир Турчинський та випускниця цього навчального закладу Оля Босак. Потім до слова запросили о. д-ра Бориса Гудзяка. З його виступу слухачі дізналися про багато різних добрих справ УКУ і про людей, які їх організували та проводили в життя, а найбільше – про участь викладачів та студентів університету у Помаранчевій революції. Промовець продемонстрував два відеофільми, які глибше розкривали суть однієї з головних ідей УКУ: вчити студентів творити і захищати добро для людей.

Голова Українського лікарського товариства д-р Марко Гудзяк подякував щиросердечно всім, хто готував цей вечір, особливо о. д-ру Борису Гудзяку, своєму рідному братові, який є один з тих небагатьох, хто повернувся і працює для вільної України.

Ніна Василькевич

Виправлення помилки

В статті про „Загальні збори Кредитової спілки „Самопоміч" в Чикаго (*„Свобода", ч. 17 від 29 квітня*) було зроблено помилку. Слід читати: „Чистий прибуток був 6,575,780 дол., що на 2,009,830 дол. більше, ніж минулого року. Кількість членів у минулому році зросла до 21,275, а пожертви на добродійні цілі збільшились на 291,047 дол.". Вибачаюсь за помилку.

Л. Костелина

Вшанували пам'ять Петра Яцика

ЕДМОНТОН, Канада. – 11 квітня президент Альбертського університету д-р Род Фрейзер та Канадський інститут українських студій влаштували вечерю для вшанування пам'яті Петра Яцика та його благодійної діяльности. На вечері також відзначили 16-ту річницю з дня заснування Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика, який був створений при Канадському інституті українських студій в Альбертському університеті у 1989 році.

У своїй промові д-р Р. Фрейзер відзначив українські студії як одне з найбільших досягнень Альбертського університету. Він відзначив, що Центр ім. Петра Яцика при КІУС-і підтримує найвищі стандарти в науковій діяльності, дослідженнях та публікаціях. Все це було важливим для покійного мецената Петра Яцика. Д-р Р. Фрейзер підкреслив, що промова, з якою П. Яцик виступив після одержання почесного звання доктора наук у 1995 році, пригадувалася йому однією з найкращих.

Щоб відзначити особливі взаємини між університетом та Петром Яциком, д-р Фрейзер подарував його дочці, Надії Яцик, портрет її батька, виконаний на замовлення університету, створений едмонтонськими художниками Ізабеллою Орлецькою-Коніковською та Богданом Коніковським.

Надія Яцик у своїй промові-подяці за портрет її батька та вшанування його пам'яті говорила про велику пошану її батька до Альбертського університету та КІУСу та про його високу оцінку досліджень, які проводяться цим центром українських студій. Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика був створений за допомогою благодійного внеску у розмірі 1 мільйон доларів від Петра Яцика та ґранту у розмірі 2 мільйони доларів від уряду провінції Альберти. Сьогодні його внесок, який зріс до понад 7 мільйонів долярів, підтримує проєкти та публікації, більшість з яких були обрані Петром Яциком.

Портрет св. п. Петра Яцика, подарований його дочці Надії Яцик від Альбертського університету.

Д-р Зенон Когут, директор КІУСу, зазначив, наскільки важливими є благодійні внески Петра Яцика для підтримки українських досліджень на університетському рівні. Д-р Френк Сисин, директор Центру ім. Петра Яцика, коротко розповів про роботу центру та подав звіт щодо результатів монументального проєкту перекладу 10-томної праці Михайла Грушевського „Історія України-Русі". В кінці він сказав, що всі дуже сумують за Петром Яциком.

Серед присутніх на вечорі були пані Джудит Фрейзер та члени Директорської ради Освітньої фундації ім. Петра Яцика, (президентом її є Надія Яцик): д-р Джінет Байдужа, Євген Залуцький, д-р Петро Яцик, Володимир Яцик, Андрій Бригідир.

Анна Біско

„Ми хочемо допомогти Україні"

Проєкт „Приятелі дітей" при Канадському фонді допомоги дітям Чорнобиля діє вже 12 років. Його завдання – допомагати дітям-сиротам, що живуть в інтернатах України. Останнім часом добровольці „Приятелів дітей", велика кількість вихователів дитячих будинків та інтернатів, стипендіяти фонду брали участь у демонстраціях на київському Майдані Незалежности і стали в допомозі демократичним силам. Більше десяти років працюють, щоб допомогти сиротам, студентка Торонтського університету Юлія Креховецька, д-р Марта Хичій, Марко Келер, медична сестра Марійка Дубик-Водославська. З ними, а також з координатором проєкту Русланою Вжесневською мала розмову Світлана Кузьменко.

– Що спонукало вас взяти участь у виборах в ролі спостерігачів?

Марійка Дубик-Водославська:

– Бажання допомогти людям в Україні. У пам'ять наших минулих поколінь, які боролися за незалежну Україну, за краще майбутнє України. Мій батько був у дивізії „Галичина", а один з дідів був січовим стрільцем. Насамперед всі учасники нашої групи спостерігачів ознайомилися з правилами праці спостерігачів на виборах. Допоміжною до цієї програми була для нас також програма в Києві, організована через посла до федерального уряду канадського парляменту Бориса Вжесневського та підприємця з Канади Константина Темертея. Ця програма забезпечила кожного з нас відеокамерою. Нашу групу, на чолі з нашим інструктором з України Олександром Воробйовим, послали до Луганська, де прийняли нас дуже неприязно. Кожна адміністративна установа, здавалося, нас переслідувала: старалася залякати, затримати, спинити. Але були окремі люди, які нам сприяли, допомагали, наражаючи себе на різні неприємності, навіть на побиття. Один чоловік відповів своїм залякувачам: „Мені вже нічого не зможете зробити, хіба що вбити". В Миколаєві міліція була найбільш аґресивною, а студенти – найбільш залякані. Там навіть пробували збити з дороги наше авто.

– В чому виявляється ваша допомога сиротам?

– Один чи два рази на рік ми відвідуємо інтернати в Україні, якими опікуємося. Надаємо допомогу понад 200 таким інтернатам. Веземо туди ліки, вітаміни, одяг, взуття й інші речі, допомагаємо фінансово в лікуванні неповносправних дітей. Проєкт „Приятелі дітей " також спрямовує свою працю на те, щоб в інтернатах готували молодь до життя в майбутньому, самостійному житті, давали їй можливість набути провідницьких й підприємницьких знань, заохочували її до вивчення української мови, святкування українських релігійних та національних свят. Проєкт надає здібним студентам стипендії, щоб вони змогли закінчити університетські студії. А минулого літа проєкт допоміг організувати для 18 юнаків і юначок вишкіл на спостерігачів на виборах президента України. Організовуємо щорічні відпочинкові табори в Карпатах, в місцевості Ворохта, для дітей, що живуть в інтернатах.

– Звідки надходять кошти на ваш проєкт?

– Фонд проєкту створився 12 років тому завдяки пожертвам добродійних, свідомих важливости такої допомоги Україні людей. Головні організатори проєкту, а зокрема голова його – Руслана Вжесневська, завдяки своїм організаційним здібностям, зуміли звернути на проєкт увагу добродійних українців і канадців неукраїнського походження, канадських великих фармацевтичних фірм й інших компаній, які стали допомагати проєктові матеріяльно.

Марта Хичій:

– Найпам'ятнішою подією була зустріч з людьми в Луганську, які знали, що їм загрожує, але все одно вирішили зробити свій вибір.

Марко Келер:

– Люди зрозуміли: за те, чого вони хочуть, потрібно боротися.

Юлію Креховецьку найбільш вразило, що в Луганській тюрмі, яку вона відвідала під час виборів, було 1896 в'язнів і вони стовідсотково, „по закону" проголосували за одного, провладного кандидата. Марійка Дубик-Водославська, як медична сестра, на Майдані надавала медичну допомогу тим, хто її потребував.

Новий український уряд позитивно відреаґував на прохання „Приятелів дітей" покращити життя дітей-сиріт і реформувати інфраструктуру сирітських закладів.

В Україні усе ще відчуваються наслідки Чорнобиля: багато молодих батьків вмирає від різних захворювань, залишаючи дітей-сиріт. Число дітей з фізичними порушеннями зростає, а батьки не в силі дати їм потрібну опіку і тому віддають найслабших в будинки для дітей-сиріт.

„Приятелі дітей" щиро вдячні жертводавцям, які надають можливість продовжувати гуманітарну і виховну працю з українськими дітьми-сиротами, їхніми вихователями і українськими добровольцями.

Баль випускників відбувся у Філядельфії

Презентація випускників „Нашої Української Рідної Школи" у Філядельфії і шкільний баль відбулися 14 травня в Українському освітньо-культурному центрі. Випускники не тільки набули знань і полюбили Україну, а й виявили свої здібності в громадських, прицерковних та молодіжних організаціях. Також в американських школах вони посідають передові місця в навчанні, беруть участь у спорті, академічних клюбах, громадській праці. На фото: (сидять зліва) Софія Білинська, Наталія Яворська, Таїса Гевка, Роксоляна Залуцька, Уляна Туркевич, Катерина Ольховецька; (стоять зліва) Роман Дубенко, Микола Чубатий, Ганна Цвіль, Марія Дубенко, Наталія Антоняк, Тарас Дац, Роман Коропецький-Пазуняк.

Роман Дубенко

УКРАЇНА І СВІТ

Україна в першому кварталі 2005 року

Посольство України в США надіслало до „Свободи" зведення Міністерства економіки про підсумки соціяльно-економічного розвитку України в першому кварталі 2005 року. Подаємо окремі витяги з нього.

Статистики полічили, що за цей час, порівняно з відповідним періодом минулого року, обсяг валового внутрішнього продукту зріс на 5.4 відс. Особливо відчутним було зростання в обробній промисловості, на транспорті і в освіті. В свою чергу, в обробній промисловості активно розвивалися машинобудування, випуск коксівного вугілля, деревобробне і харчове виробництво, целюлозно-паперова та поліграфічна індустрії. На 48.6 відс. зріс випуск авт, на 41.9 відс. – електронно-обчислювальних машин і техніки для металюргії. Зменшилося проти минулого року виробництво контрольно-вимірювальних приладів, устаткування для радіо, телебачення і зв'язку, техніки для залізниць. Скоротився випуск кольорових металів, але труб, чавуну і сталі вироблено більше, ніж торік. На 24.2 відс. зріс випуск м'ясних виробів, на 23 відс. – тютюнових, на 21.6 відс. – напоїв. Прибуткові підприємства становлять в машинобудуванні 57.4 відс. від їх числа (на 2.2 відс. більше, ніж торік), в хемічній промисловості – 62.4, в харчовій – 63.6 відс.

В сільському господарстві виробництво продукції зросло на 3.9 відс., тоді як рік тому відзначалося зниження на 4.7 відс. Зменшилось виробництво м'яса, зросло – молока.

Заборгованість споживачів за електроенергію зросла на 3.5 відс., за тепло – на 13.3 відс. Оплачено також 88.4 відс. вартості використаного газу.

Відзначене деяке зростання цін – продовольство – на 2.2 відс., промислові товари – на 0.2 відс. Особливо подорожчали картопля, фрукти, риба, м'ясо, птиця, оселедці, цукор, сир, ковбаси, подешевшало пшеничне борошно. Підвищились ціни на ліки, товари побутової хемії, паперові вироби, будівельні матеріяли, дешевшими стали хутряні вироби, мастила, телерадіотовари. В царині послуг особливо подорожчали ціни квитків до театрів (на 3.8 відс.), обслуговування в готелях, плата за житло і каналізацію, використання спортових установ та дошкільних закладів.

Один доляр обмінюють на 5.2 гривні, евро - на 6.8 гривні . Інвестиції надійшли за 2004 рік з 116 країн, серед яких переважають (подано від найбільших) США, Кіпр, Велика Британія, Німеччина, Голяндія, Віргінські острови, Росія, Швайцарія, Австрія Польща, – разом 74,4 відс. інвестицій. Якщо США вклали 13.6 відс. загального обсягу, то Польща – 2.3 відс. (Росія – 5.6 відс.).

У зовнішній торгівлі 2004 року переважав імпорт з Росії (37.3 відс. загального обсягу), США мали 2 відс. імпорту в Україну. Найбільші експортні поставки здійснені до Росії, Туреччини, Італії, Німеччини, Польщі. До США відправлено 2.6 відс. загального обсягу експорту.

Доходи населення зросли порівняно з першим кварталом минулого року на 41.8 відс., але реальні доходи – тільки на 25.2 відс. На одну особу в лютому припадала 351 гривня, проти 336 гривень в січні. Сума боргу з платні зросла з початку року на 23.5 відс.

Безробіття зросло порівняно з початком року на 3.7 відс., але порівняно з таким же періодом минулого року зменшилось на 4 відс. Найбільше безробітних є в Тернопільській, Чернівецькій, Рівненській і Волинській областях, найменше – в Києві. Середній розмір допомоги на безробіття становив у березні 165 гривень.

Любов Василів-Базюк - почесний професор Волинського університету

ЛУЦЬК. – Враховуючи наукову, публіцистичну працю, громадську, релігійну, політичну діяльність Любови Василів-Базюк, вчена рада Волинського державного університету ім. Лесі Українки, на подання історика-архівіста Володимира Рожка, 31 березня обрала її почесним професором з врученням грамоти.

Ім'я волинянки з Торонто Любови Василів-Базюк добре відоме в Україні. Народилася вона в с. Видерта Камінь-Каширського повіту, на Волинському Поліссі, де її батько о. Йосип Василів був настоятелем місцевого храму, а дід – архимандрит Серафин – настоятелем монастирів св. Івана Милостивого в с. Малі Загайці, Богоявленського в Кам'янці. Навчання в університеті Люба Василів-Базюк завершила кандидатською дисертацією. Два роки тому, після 60 років розлуки з рідною землею, вона прилетіла вперше в Україну, побувала на Волині, зустрілась з друзями. Її виступи в Волинській, Рівненській духовних семінаріях, Крем'янецькому педінституті, на конгресі товариства „Холмщина" вислуховували присутні з великою увагою і зацікавленням.

В пам'ять свого батька Люба з власних коштів щорічно виділяє іменні стипендії – чотири для студентів Волинської, дві – Рівненської духовної семінарії. Щойно, напередодні Великодня, надіслала вона чергові стипендії студентам Анатолієві Устимчуку, Мар'янові Нестору, о. Валерієві Божку, братам Володимирові та Віталієві Стецишинам, студенту Волинського державного університету ім. Лесі Українки Іванові Ярмусеві. Разом з своєю донькою Наталею вони переказали 500 дол. на побудову Тарасової церкви в Каневі. Кількаразові пожерви робили на будову храму-пам'ятника Сорока мучеників Севастійських, який будується в Рівному, в колишньому урочищі Видумка (нині вул. Степана Бандери), де в 1940-их роках енкаведистські і гестапівські кати замордували 3 тис. українського цвіту.

Під час Помаранчевої революції вона літала в Україну, щоб бути спостерігачем на виборах Президента в Кіровограді. Л. Василів-Базюк – автор численних статтей, книги споминів про життя і працю батька і діда „Вони служили церкві і рідному народу" (Чернівці, 2004 р.).

Волиняни щиро вітають свою землячку з високим званням.

Володимир Рожко

Благодійний базар у штаб-квартирі ООН

26 квітня у штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй відбувся традиційний Чорнобильський базар, організований Постійним представництвом України при ООН. Цей благодійний захід ще раз привернув увагу міжнародного співтовариства до Чорнобильської трагедії – найстрашнішої техногенної катастрофи в історії людства, 19-ту річницю якої весь світ вшанував цими днями.

Як і багато років поспіль, зацікавленими гостями базару стали численні делегати держав-членів ООН, співробітники секретаріяту ООН та відвідувачі з різних країн світу, які пригощалися стравами української кухні та купували національні пам'ятки. Кошти, зібрані в результаті акції, підуть на допомогу медичним закладам в Україні, де лікують дітей з Чорнобильської зони.

Участь української громади у цьому важливому заході вже стала доброю традицією. Ми дуже вдячні всім нашим друзям за плідну співпрацю. Наша окрема подяка – Юліянові Бачинському, Андрієві Ільницькому, Богданові Кекішу, Миколаю та Марії Дробенкам, Дорі Гензі, Надії Савчук, Нині Ненадкевич і Тамарі Денисенко. Щирі слова вдячности адресуємо також Марті Кокольській за її невтомні зусилля, вагомий внесок в організацію та успішне проведення вже протягом десяти років чорнобильських базарів.

Постійне представництво України при ООН

КИЇВ. – 15 травня в музеї під відкритим небом неба в с. Пирогові під Києвом відбувся ярмарок народних ремесел, на якому прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко купила сувеніри - ложки і солом'яну косу. Фото УНІАН

У фотооб'єктиві – Україна...

Хлопчик - пластун 8 травня виходить зі „Запорожця" при реєстрації нового рекорду України з кількости людей, що можуть вміститися в український міні-автомобіль ЗАЗ-965А у Львові. Всередину первістка українського автомобілебудування вмістилося 20 осіб.

Фото УНІАН

У Львові увічнено пам'ять Євгена Коновальця

ЛЬВІВ. – Тут, на будинку на розі вулиць Є. Коновальця і Ст. Бандери, відкрито і освячено художньо-меморіяльну таблицю в пам'ять основоположника Української Військової Організації і Організації Українських Націоналістів Євгена Коновальця.

Оскільки на найближчі дні припадає 67-ма річниця від дня убивства полковника Євгена Коновальця у Роттердамі, подаємо отримані інформації про оцю меморіяльну таблицю, яка повинна вже давно бути встановлена.

У зв'язку з відкриттям таблиці та її освячення організатори – Львівське обласне Товариство політичних в'язнів і репресованих, під проводом голови Петра Франка, видало дбайливо підготовану брошуру, в якій знаходимо короткий життєпис полковника Є. Коновальця, прикрашений численними світлинами, список членів організаційного комітету, програму свята і Декалог українського націоналіста. Брошурка є одночасно запрошенням на церемонію відкриття таблиці.

Меморіяльну таблицю створили скульптор Юліян Савко і архітектор Олесь Ярема, а виготовив її колектив Художньо-виробничої майстерні Чуба і Канич.

О. Кузьмович

Зліва: будинок, на якому встановлено таблицю; загальний вигляд таблиці

Сергій Набока – володар слова

КИЇВ. – Леґендарний журналіст Сергій Набока пішов з життя за два роки до полудня віку, під час відрядження до виправної колонії у селі Райкивці на Хмельниччині. На початку 80-их років саме там він „сидів" за створення Київського демократичного клюбу. Офіційно ж це називалося – справедливим покаранням за „розповсюдження наклепницьких вигадок, що плямують радянський державний і суспільний лад".

Перебудова, проголошена генсеком Горбачовим, і надактивність Сергія Набоки на громадській ниві щасливо збіглися у часі та просторі. Спочатку, у 87-му, був Український культурологічний клюб (УКК), який зібрав разом старих дисидентів та зовсім молодих, з ниточкою вусиків, студентів-націоналістів. Вони нібито були „за культуру", але насправді, і потім це визнавав Набока, їхня культурологічність була ширмою. УКК має бути вписаний в анали української історії як політична, виразно самостійницька організація столиці.

У 1989 році Набока разом з дружиною Інною Чернявською створив першу масову самвидавну газету Києва „Голос відродження". Через кілька років – вже у незалежній Україні – інформаційне агентство УНІАР – Українське Незалежне Інформаційне Агентство „Республіка".

Сергій брав участь у створенні першої після Другої світової війни парафії Української Автокефальної Православної Церкви, чим особливо гордився. Працював на Радіо „Свобода" і в телеетері „Ери". Вів „Ніч виборів" на 1+1. Був співзасновником одного з перших осередків журналістської корпоративности – Український медія-клюб. Писав цікаві вірші – минулого року у видавництві „Факт" вийшла його перша книжка „Увага № 0".

І найголовніше – Набока завжди був живим маґнітом, який притягував до себе людей. Саме тому 23 квітня його друзі та знайомі знову зійшлися разом до київського Будинку вчителя, щоб згадати цю світлу постать. Справжнього аристократа й володаря вільного, гострого й іронічного слова.

День народження Набоки збігається з днем Чорнобильської катастрофи. 26 квітня 1988 року УКК задумав провести перші за часів перебудови альтернативні збори до другої річниці Чорнобиля.

Ось що мені розповів друг Сергія Набоки, активіст УКК Вадим Галиновський. Інтерв'ю з ним було записано у жовтні 2003 року, за кілька днів до його смерти. Сорокарічний Вадим згас буквально на очах. Рак.

„Хтось, може й Набока, подав ідею вийти 26 квітня на Хрещатик з демонстрацією. Мене послали до Москви повідомити про цю акцію закордонних кореспондентів. Я поїхав і передав кому треба... Вранці приїжджаю на Хрещатик, а він повністю перегороджений. Пішов під поштамт, де вже стояли кілька наших – Ігор Запорожець, Сергій Набока, Леонід Мілявський, здається, й Анатолій Битченко. Бачимо, що розгорнутися нема де. А поруч йдуть приготування до першотравневої демонстрації, встановлюють трибуни. Тут зупиняється міліцейський „бобік", хапає Набоку та Лімона кидають їх у машину і кудись везуть. Що робити?! Кажу Запорожцеві, давай перейдемо до будинку профспілок, там вільніше, ще й станемо на трибуну і розгорнемо плакати. Спустилися в перехід, і там внизу Ігор починає голосно кричати – „Громадяни, сьогодні річниця Чорнобиля!". Я розгортаю один з плакатів. Якийсь дядько біжить на мене з витріщеними очима і вириває з рук плякат. Але все ж вдається вирватись і перейти під будинок профспілок. Там всі інші теж витягують плякати і стають на сходах. Міліція не знає, що робити – розганяти чи ні... Вдалося простояти години дві. Аж потім стали оточувати і висмикувати з натовпу по кілька осіб".

А ось що повідомила з цього приводу тоді популярна столична „Вечірка":

„26 квітня 1988 року під час проведення підготовчих і ремонтних робіт до Першотравневої демонстрації на вулиці Хрещатик і площі Жовтневої революції (*нині – Майдан Незалежности* – **В.К.**) група екстремістськи настроєних осіб, що складалася в основному з числа членів так званого „українського культурологічного клубу", намагалась провокувати безпорядки, ускладнити проведення цих робіт, заважати рухові транспорту і пішоходів. Використовуючи як привід другу річницю аварії на Чорнобильській АЕС, учасники збіговиська прагнули провокаційними вигуками і написами на транспарантах підбурювати перехожих до протиправних дій, свідомо спекулюючи на їх почуттях... Працівники органів внутрішніх справ і народні дружинники були змушені доставити у Ленінський РВВС 17 правопорушників. Після розгляду і відповідного попередження 14 з них того ж дня були відпущені, в тому числі працівник гастроному Набока С.В...".

В історії зі створенням УКК практично немає „білих плям", бо його діяльність проходила прозоро і відкрито. Кожен, хто побачив оголошення чи почув від знайомого, міг прийти до кав'ярні „Любава", танцювального майданчику „Сучасник" чи й до приватного будинку на Подолі, де в різний час збиралися „неформали". Серед цікавих на „збіговиська" ходили й журналісти газет – „Вечірнього Києва", „Радянської України", „Прапора комунізму", „Правды Украины" та інших „органів" різноманітних партійних комітетів.

Перший маштабний погром УКК було заплановано на 19 жовтня 1997 року. Тоді пішов у друк нарис під назвою „Театр тіней, або Хто стоїть за лаштунками так званого „Українського культурологічного клубу" (УКК)". Автор тексту зробив за роки незалежности блискучу кар'єру. До слова, не менш успішну, ніж сьогоднішній ювіляр Набока. Це він створив „Киевские ведомости", „Всеукраинские ведомости" і, врешті решт, „Факты и комментарии". І тому сказати, що Олександер Швець, а мова саме про нього, є непрофесіоналом, нечесно. Журналіст він обдарований, але...

Думаю, що не помилюся, якщо скажу – кожен, хто зберіг у пам'яті ту небуденну публікацію, й досі відчуває почуття огиди, бажання вимити руки. Бо саме так народжувалася сумнозвісна „заказуха". Коли талановитий журналіст на догоду своєму начальству чи ще якимсь нам невідомим обставинам пише не те, що є насправді, а те, що йому замовили.

О. Швець назвав тих, хто стояв, на його думку, за лаштунками УКК („театру тіней") – Олесь і Віталій Шевченки, Степан Хмара, Євген Сверстюк („який вступав у конфлікт з законом"). І нарешті перейшов до висновків, звинувативши „неформалів" у будуванні з „цеглин перебудови" власного політичного капіталу. І запропонував з метою утвердження перебудови створювати справжні клюби, а не „ретранслятори ворожих голосів".

Потім партія вирішила дати слово народові. Загалом, якщо вірити редакції „Вечірнього Києва", надійшло 172 листи, з яких у 107 підтримувалася позиція газети, тобто Швеця. А з 65, автори яких підтримали позицію УКК, більше половини були підписані анонімами чи, як засвідчила перевірка (чи не силами міліції, парткомів та КҐБ?), нібито вигаданими прізвищами.

14 листопада 1989 року у „Вечірці" було опубліковано першу підбірку з десяти листів читачів. Особливо „розчулює" лист воїнів-інтернаціоналістів, які звинуватили Сверстюка, Набоку та інших у незнанні творчости Шевченка. Лист має промовисту назву „Вони заважають нам жити".

2 грудня вийшла ще одна підбірка листів киян. Гласність випустила джина з пляшки. Скажімо, вперше було надруковано замітку легендарної дисидентки, співзасновниці Української Гельсінської групи Оксани Мешко. Вперше читачі радянської преси змогли прочитати порівняння Швеця та йому подібних з „унтерпрішибєєвими". А читач Анатолій Руденчик назвав нинішнього заслуженого журналіста „поліцейським репортером".

На захист УКК виступив письменник Станіслав Тельнюк. Газета наголосила, що не стане полемізувати з людиною, яка була другом Василя Стуса – як майстерно написано: „особисто йому знайомого Стуса (померлого, між іншим, у виправнотрудовій колонії переконаним антирадянщиком)". Оскільки огляди не підписувалися, отже, авторство і цього шедевра можна сміливо приписати панові Швецю.

Так насправді починалась перебудова. З днем народження, Набоко!

Вахтанг Кіпіані

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Вистава „Неаполь – місто Попелюшок"

ПАРМА, Огайо. – Українська громада Клівленду-Парми мала нагоду побувати на виставі Національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької „Неаполь – місто Попелюшок", за сценарієм Надії Ковалик.

Вистава відбулася 22 квітня в залі церкви Св. Покрови. Громаді Львівський театр ім. М. Заньковецької добре знаний з вистав „Андрей", „Тріюмфальна жінка", „УБН", які залишили у глядачів незабутні враження. На останній могло б бути глядачів дещо більше, але завадила пізня година початку вистави (7:30 вечора) і не найкраща погода. Вистава під керівництвом режисера Федора Стригуна захопила увагу глядачів від першої до кінцевої сцени. Кожна із сцен вистави супроводжувалася легкою музикою, яка підносила настрій глядача. У виставі був показаний побут західнього обивателя, життя українських заробітчан, любовні і матеріяльні інтриги, біль і туга за родиною, батьківщиною. Кінцева сцена вистави мала щасливе розв'язання, і в глядачів наступало відпруження. Виконавці – Т. Литвиненко, Ф. Стригун, Л. Остринська, О. Лань, А. Сотникова, Я. Мука, С. Глова і В. Гончаренко заслужили на оплески.

Федір Стригун – художний керівник театру, Народний артист України, лавреат Національної нагороди України ім. Т. Шевченка – перед початком вистави розповів про 90-літню історію театру і його ролю в суспільстві: говорити правду і тільки правду. Театр ім. М. Заньковецької виконував цю ролю навіть в часі соціялістичного реалізму.

Євген Бачинський

Виставка творів Софії Зєлик

ЧИКАҐО. – У передвеликодній час на запрошення подруг з пластового племени „Перші стежі" завітала до Чикаґо мисткиня Софія Зєлик, яка привезла власної роботи писанки та кераміку. Уже не вперше виставка Софії Зєлик відбулася в Українському культурному осередку. Протягом трьох днів знавці і любителі творчости Софії Зєлик приходили, захоплювалися і купували кольоритні твори мисткині, зроблені на підставі традицій народної орнаментики. Усім Софійка давала докладні пояснення про своєрідність традицій символіки і барв кожного етнографічного реґіону України.

Софія Зєлик

Софійка Зєлик народилася в Ню-Йорку і виростала в родині, в якій шанують українські звичаї. Почала писати писанки, коли їй було 6 років. Своїй книжці-альбомі про писанки, виданій в Україні в 1993 році з передмовою Василя Скуратівського, дала назву за віршем Іванни Савицької „Пише писанки бабуня, пише мама, пишу я".

Один вечір в Чикаго вона присвятила пластовому новацтву, навчаючи охочих дітей в пластовій домівці творити писаночки та продовжувати традиції народного ремесла та мистецтва.

Рута В. Галібей

Всеукраїнський Благодійний Фонд – Фундація ім. Тараса Шевченка України

Україна, 290053, Львів, вул. Володимира Великого, 50 Тел. (0322) 64-84-67

ШАНОВНА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!

Збудуймо величавий пам'ятник Т. Шевченкові в місті ЯЛТІ, у Криму, з приводу 190-ї річниці від дня народження геніального поета і великого сина нашого народу

Російські шовіністи виготовили у Москві 10-тонну скульптуру, яка зображує членів Ялтинської Конференції в 1945 році (Сталін, Черчіль і Рузвельт), в якій центральною і найбільшою фігурою є Й. Сталін, та довший час намагаються встановити її у Криму. Вже навіть одержали на це рішення міської ради містечка Лівадії (біля Ялти).

Ці намагання викликали спротив кримських татар, українців та представників інших народностей, які мешкають у Криму, а кілька місцевих політичних партій ("Батьківщина", Народний Рух, УНП та інші) звернулися до Президента, Верховної Ради і Уряду України не допустити встановлення цієї скульптури у Криму, що стало би наругою над кримчанами, наголошуючи, що Й. Сталін уособлює режим, який знищив мільйони людей – українців, кримських татар і представників інших народів. Цей пам'ятник з центральною фігурою Сталіна буде розпалювати міжнаціональну ворожнечу і ставити під загрозу громадський спокій у Криму.

На противагу цій провокаційній акції російських шовіністів вирішено побудувати пам'ятник Тарасові Шевченкові в Ялті, у Криму. Мер цього міста Сергій Б. Брайко звернувся з проханням до нашої Фундації подарувати для Ялти бронзову статую поета ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, яка буде встановлена у центральному місці цього міста. Він сподівається, що МАЄСТАТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА буде позитивно впливати на міжнаціональну згоду і взаємну пошану кримчан без огляду на їхню національність та віросповідання.

ШАНОВНА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО! ДОПОМОЖИ своїми ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ встановити у ЯЛТІ пам'ятник ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКУ. Статуя поета у молодому віці, відлита по-мистецьки у бронзі, у ливарні в Буенос-Айресі (Аргентина), очікує на відрядження у Крим після заплати решти коштів за відлив. Звертаємося з цим ПРОХАННЯМ до всіх, хто розуміє важливість пам'ятника КОБЗАРЕВІ УКРАЇНИ у місті, де відбуваються наради Президента і членів Уряду України з представниками чужих держав.

Всі жертводавці від $50 і більше одержать **посвідки** для відтягнення від податку, а ті, які пожертвують $500 і більше, одержать додатково **мініатюру статуї Т. Шевченка** з цього пам'ятника поетові, відлиту по-мистецьки в бронзі (висота мініатюри 35 см), і їхні імена будуть викарбувані на одній із **плит** постаменту пам'ятника в такому порядку:

фундатори - $500 **почесні фундатори - $1,000**
меценати - $5,000 **почесні меценати - $10,000**

Всі ці жертводавці будуть **Почесними Гостями на Урочистому Відкритті Пам'ятника.**

Пожертви просимо висилати на таку адресу:
TARAS SHEVCHENKO CENTER - 2150 Bloor St. West, Suite 96
Toronto Ontario Canada M6S 1M8 **Tel.: (416) 239-4407**
На чеках просимо писати: T. Shevchenko monument in Yalta
ЗА ВАШІ ПОЖЕРТВИ – ЩИРА ВАМ ПОДЯКА.

За Президію Фундації

Орест Косик, директор

Іван Драч, депутат Верховної Ради, колишній міністр України

д-р Василь Іваницький, президент Фундації, почесний громадянин м. Львова

Показ художнього фільму про УПА – „Залізна сотня"

ПАРМА, Огайо. – Фільм Олеся Янчука „Залізна сотня" створений на студії „Олесь" в Україні за кошти Юрія Борця і на основі його книги спогадів „УПА у вирі боротьби", глядачі сприйняли з захопленням. Фільм тривалістю понад 60 хвилин не поступається фільмам західнього виробництва. А епізоди у фільмі О. Янчука показані більш реалістично. Екстремальні сцени фільму переплітаються зі зворушливими епізодами життя населення – святкуванням Великодня, весіллям. У фільмі чітко показане характери бійців УПА, їхню готовість до самопожертви, героїзм, оптимізм і поняття чести.

Зворушують глядача насильницьке викидання жителів з їхніх садиб і вивезення їх до залізничних двірців, зрадницький донос про місце шпиталю, в обороні якого гине медична сестра, а поранені і хворі, щоб не потрапити в руки ворога, вдаються до самогубства. І епізод болю і страждань командира сотні при вістці про смерть поранених в шпиталі і його коханої – медичної сестри, яка доглядала поранених. Вістка наспіла командира сотні, коли сотня переходила в інший терен. Командир відійшов від сотні, став над берегом гірської річки і вдивляючись в плесо води, пережив невимовний біль і страждання.

Режисер О. Янчук не забув і про гумор. Це епізод з затриманням комуністичного пропагандиста, якому наказали зробити огляд політичних подій в світі. І останній епізод, болісний для командира сотні, коли він мусив вирушити в похід на Захід до Баварії. Фільм блискуче знятий Віталієм Зимовцем, а сюжет полотна і карпатські краєвиди тримають увагу глядача.

Євген Бачинський

Українському історичому клюбові – 10 років

МОСКВА. – Вчена Рада Українського університету міста Москви рекомендувала до друку монографію В.С.Ідзя „Український Історичний клюб м.Москви – 10 років активної праці". Однак на видання книги нема необхідних коштів, тому автор звертається до українців західніх країн, зокрема США, з проханням підтримати цей проєкт фінансовими пожертвами.

Монографія В.С.Ідзя про Український Історичний клюб м.Москви, (1995-2005) – досліджує розвиток української наукової та громадської думки, погляди українських вчених Росії на історію України, ролю Українського історичного клюбу м.Москви в українському політичному, громадському, культурному та релігійному жититті української діяспори в Росії та житті світового українства від часу заснування УІК в 1995 році до сьогоднішнього дня. Адреса: вул. Таллінська, 20/101, Москва, 123458 Russia.

Український історичний клюб

Віктор Ющенко...

(Закінчення зі стор. 1)

На думку ради Організації ветеранів України (радянської армії), заради примирення українські націоналісти мають визнати свої помилки (наприклад, співпрацю з гітлерівцями) та покаятися за них.

Натомість професор історії Ярослав Дашкевич вважає, що воякам ОУН-УПА нема за що каятися. „Ті, хто боровся проти тоталітарного режиму, а ми всі вже визнаємо, що сталінський режим був тоталітарний, заслуговують поваги і пошани. Так що я не знаю, хто перед ким має вибачатися, але я думаю, що Комуністична партія має вибачитися за десять мільйонів, померлих унаслідок голоду і великого терору", – сказав він.

В інтерв'ю Українській службі Бі-Бі-Сі останній командувач УПА Василь Кук напередодні Дня перемоги сказав, що лише з 1944 до 1946 року каральні органи СССР вбили 110,835 осіб, заарештовано було майже 250 тисяч осіб, і багатьох з них було засуджено на смерть. Ще під час першої окупації 1939-1941 років було вислано понад мільйон людей із західніх земель. Комусь треба було боронити ці землі, і це робила УПА. Щодо примирення ветеранів УПА з ветеранами Червоної армії, сказав він, ветерани є різні. Є Всеукраїнське об'єднання ветеранів Другої світової війни на чолі з академіком Юхновським, з якими немає ворожнечі. Але є верхівка ветеранської організації, яку очолює генерал Герасімов, котра виразно антиукраїнська. Вони виступають проти незалежної України, тому з ними не може бути співпраці.

В інтерв'ю Українській службі Бі-Бі-Сі професор історії Монреальського університету (Канада) Роман Сербин сказав, що УПА – це були борці за визволення України. Тоді як Червона Армія боролася за утримання Радянського Союзу під Сталіним, а українці в німецькій армії воювали все ж таки за утримання німецького режиму, зокрема в Україні, то УПА боролася і проти одного, і проти другого тиранів, виключно за незалежну Україну. „Сьогодні це досить дивно, що Україна, яка стала незалежною, не визнає ту єдину військову організацію, яка боролася за незалежність", – сказав він.

Примирення в Україні Р. Сербин вважає необхідним: „На перешкоді не є населення. Для ветеранів Червоної Армії важливо згадати війну, випити тих сто грамів, хто ще може, і з'їсти якоїсь там каші і поговорити зі своїми друзями. Для них не так важлива перемога. Міт про перемогу був накинутий режимом, і досі він так і тримався. Сьогодні його підтримує лише Комуністична партія, яка має ностальгію за Совєтським Союзом і хоче повернути Україну до якогось евразійського союзу, і так далі. Але це – мала частина населення. Молодь не переймається такими мітами. Чи примирення станеться цього року, що було б ідеально, чи ще треба буде зачекати кілька років, побачимо".

За матеріялами ЗМІ

Важкий шлях українського джазу

Ольга Кізлова

Протягом останніх років Київ вшанували своєю присутністю яскраві світові зірки. Почнемо зі Стінга. Він працює в імпровізаційній манері, часто зближуючись з популярним нині стилем „World Music". Не менш відомі Джо Завінул і його „Синдикат", Мейнард Фергюсон, Білі Кобем, Ерні Вотс, Віктор Бейлі, Хайрам Булок, Ренді Брекер, французький Національний джазовий оркестр, квартет Сільвена Касапа, Сільвен Бйоф і його „Октовойс", саксофоніст Гійом Орті, супердует Рішара Гальяно та Мішеля Платіні, австрійські „Vienna Art Orchestra" та брати Мутшпіль, норвезьке тріо „Urban Connection", фінські дует-вокалістки Сані Орасмяе з піяністом Мікою Похйолою і тріо Пепи Пайвінена, британські Джон Маклафлін і „Шакті", „Transglobal Undergraund", саксофоніст Джон Серман. Їхні виступи стали реальністю, коли розтанули недовіра і страх, які невидимою крижаною стіною відділяли у радянські часи концертний музичний світ України від західнього. Після приїзду до Києва в квітні 2004 року Бетговенської симфонічної оркестри з Бонну та солістів оркестри лондонської Королівської опери „Ковент Гарден" прорив на український музичний ринок відбувся навіть у царині академічної музики. 13 квітня у Києві заспівав Лючіяно Паваротті, а у травні знову грали солісти „Ковент Гардена". Частими й бажаними гостями київських клюбів та концертних залів здавна є наші найближчі східні й західні сусіди – і поляки і росіяни. Це – яскраві представники своїх національних джазових шкіл: Ігор Бриль з синами, Олексій Козлов, Сергій Манукян, Анатолій Крол, Ігор Бутман, Аркадій Шилклопер, В'ячеслав Горський, Олексій Кузнєцов, Данило Крамер з Росії, Томаш Станько, Лешек Можджер, Томаш Шукальський, Адам Перончик, Пьотр Войтасик, Януш Муняк, Збігнєв Намисловський з Польщі, концерти яких безплатно організовує Польський інститут на чолі з Пьотром Козакевичем. Завдяки можливості живого сприйняття джазової музики, українські професіонали й широка публіка нині мають чітке уявлення про тенденції европейського та американського джазового процесу і ринку. Це слугує орієнтирами, здатними формувати українську джазову школу.

Уже понад 20 років джаз серйозно вивчають на відповідних факультетах більшости американських, европейських і частини російських консерваторій. В Україні також є естрадно-джазові відділення в кількох музичних училищах та в Донецькій академії. У Києві відкрито вищий факультет джазу в училищі ім. Глієра.

Виступ українців на фестивалі „Дніпрогастроль" у 2002 році був, м'яко кажучи, скромним. Тоді на сцену вийшли ті, „чия відвага, тих і перемога". Відтоді минуло два роки... І що ж? Крига скресла... Свідчення цього – маленькі фестивальні радощі київської „Єдности", донецького „ДоДжа", одеського „Джаз-карнавалу", кримського Коктебелю, дитячих – пам'яті Леоніда Утьосова в Южному та київського „Атлант-М".

В Україні є чудові музиканти: світового рівня чоловічий вокальний секстет „ManSound" і виконавець етноджазу, блискучий гітарист Енвер Ізмайлов, неперевершені представники „World Music" баяніст Костянтин Стрельченко й інструментальний „Er. J. Orchestra", незрівнянна свінґова вокалістка Наталя Гура. Добре працюють дівочий вокальний квінтет „Beauty Band", інструментальні „Схід-Side" і „Night Groove". З'явилася яскрава молодь: кияни – „Етновація", донеччани – „Unlimited" і „БіСі".

Краще вдається виконання популярних випробуваних стандартів, що звично торують шлях до сердець слухачів. Набагато складніше з авторською музикою. Навіть там, де вона виконується, успіхів мало. Український джаз шукає свій шлях, і цей процес непростий і невидкий. Його розвиток вбачається лише у створенні власного образно-інтонаційного простору. Таким успіхом здався слухачам „Єдності-2004" весь виступ „ManSound" і особливо пісня Р. Толмачова „Не метелиця лугом стелиться". Ця пісня прозвучала шестиголосною вокальною симфонією у кращих традиціях Миколи Леонтовича. На жаль, восени 2004 року під час гастролів у Естонії раптово помер 40-річний керівник гурту Володимир Михневецький. Ця трагедія дуже болісно вдарила по українському джазу. Але гурт оновив склад і 21 квітня в Києві дав великий сольний концерт в рамках проекту „Open Land". Цей цикл з чотирьох джазових виступів організувало Посольство США. В ньому також брали участь інструментальні гурти „Схід-Side" та „Night Groove". На безкоштовних концертах, що проходили у Культурному центрі Києво-Могилянської Академії, побувало декілька тисяч прихильників джазу, і переважно це була молодь, студенти.

З 15 по 18 липня 2004 року джазовою столицею України став маленький кримський Коктебель, і зовсім не випадково. Тут жив і створив світлу атмосферу свободи і творчости неформальний ідеолог сучасного гльобалізму, поет „Срібного віку" Максиміліян Волошин. Тільки 1928 року під дахом його кімерійського будинку перебувало ледь не шістсот гостей. Торік тут було засновано щорічний джазовий фестиваль, приурочений до століття Будинку Волошина. На змонтовану під волошинськими вікнами сцену виходили українські, російські, польські, латиські колективи, гості зі США та Великобританії. У концертах брали участь артисти різного віку: від зовсім юних до майстрів.

Дуже професійно прозвучав квартет „Дніпро", який грає добрий старий традиційний джаз. Традиційно добре сприйняла публіка Енвера Ізмайлова – Заслуженого артиста України, патріярха кримсько-татарського джазу і його групу „Мінарет". Відмінно виглядало польське тріо акордеоністів.

Енвер Ізмайлов і його група „Мінарет". *Фото: О. Кізлова*

І хоча всім зрозуміло, що якісно виглядають, як правило, музиканти з академічною освітою, за великим рахунком, джазові, як і культурі загалом, ніхто не приділяє уваги: джазова освіта просто старіє, в училищі ім. Глієра матеріяльна база джазового факультету досить скромна, платня викладачів сміховинна.

У консерваторіях (крім Донецька) джазу цнотливо не вчать. Але закордон нам допоможе, як мовиться. Восени 2002 року літали в США за рахунок Державного департаменту для підвищення своєї джазової кваліфікації шестеро київських організаторів джазової справи. Але держава до джазу байдужа.

На каналі „ТЕТ" закрили програму „35 хвилин джазу" Леоніда Гольдштейна, яка понад 10 років діяла у цій сфері, „Імпрезу" Оксани Новосад, яка висвітлювала новини концертного, зокрема джазового життя. На радіо зник джазовий „Континент".

Щоправда, двічі на тиждень є радіопрограми Олексія Когана, і тихо крутить свою музику „Радіо -Ренесанс". Шість разів на рік виходив періодично обтяжений фінансовими землетрусами часопис В. Кріштофовича-молодшого „Нота", який рік тому також припинив своє скрутне існування. На жаль, зрушень у бік розширення культурних обріїв покищо не відчувається.

Про автора: Ольга Кізлова – музикознавець, автор понад 100 праць в галузі джазу (також пише про симфонічну музику, оперу, театр). Друкується у періодиках „День", „Дзеркало тижня" та ін.

Вперше у Каннах – український фільм

ЛЬВІВ. – 20 травня на 58-му кінофестивалі в Каннах, Франція, уперше за історію незалежної України покажуть український документальний фільм „Подорожні" режисера Ігоря Стрембіцького – у коротометражному конкурсі. Окрім українського, у конкурсі ще 8 фільмів з Австралії, Нової Зеляндії, Бельгії, Данії, Сполучених Штатів, Угорщини та Франції.

Фільм „Подорожні" створив 31-річний випускник Київського театрального інституту ім. Карпенка-Карого, родом він з села Парище на Івано-Франківщині. На режисера-документаліста пішов вчитися вже дорослим – після технікуму та служби у війську. Зараз Ігор працює режисером на телебаченні.

Сценарій до фільму написала його дружина Наталка Конончук, киянка, їй 25 років. Вона також закінчила театральний інститут, і зараз працює кінокритиком у журналі.

Спершу за допомогою для участи у фестивалі автори фільму звернулися до міністерства культури, де їм сказали, що на квитки грошей у міністерства немає, але свою підтримку запропонував телеканал „1+1".

„Подорожні" – десятихвилинний чорнобілий документальний фільм, знятий на дешевій вітчизнятій плівці „Свема", виготовленій у Шостці. Більшість героїв „Подорожніх" – це пацієнти психоневрологічного диспансеру. Режисер спостерігав за ними кілька років, доки вони не звикли до нього і його камери. Ще одного він знайшов у будинку старших віком колишніх акторів. Це сліпий дідусь, який розповідає вірш про любов. Фільм сумний, але, як каже режисер, оптимістичний: „Незважаючи на все, життя прекрасне. Все, що з нами є, все, що з нами відбувається, від народження до смерти, так має бути. Треба на все подивитися оптимістично, і з цим жити".

„Подорожні" – це фільм спостереження за людьми, за шматочками цукру і склянкою чаю, за листям, яке шелестить під дощем.

Автор розповів про шлях фільму на фестиваль:

– Ми вибрали Каннський фестиваль, де саме закінчувався термін прийняття заявок. Надіслали звичайною поштою відеоверсію фільму (на DVD) відбірковій комісії. А того дня, коли оголосили офіційний прес-реліз фестивалю з усіма учасниками, отримали запрошення електронною поштою. Українське кіно може бути конкурентоспроможним. Звичайно, якщо Україна захоче зняти фільм на кшталт „Зоряних воєн" чи „Термінатора", то це буде стовідсотковий програш. Коли ж йдеться про „фестивальні" стрічки, то тут шанси має будь-яка держава. Тут усе залежить від автора. Головне, щоб йому було що сказати. Чесно й відверто. Фестивалі – це єдина можливість для молодих режисерів показати свої твори у світі. Плюс це ще одна нагода сказати світові, що є така держава – Україна.

Катерина Сліпченко,
„Львівська газета"

Скромна знаменитість

Володимир Біляїв

Не кожному випадає щастя на шляхах свого життя стати приятелем дуже цікавої людини. Таке щастя випало на мою долю, а тому не можу не розповісти про це у своїх спогадах.

З Олександром Васильовичем Корнилевим я познайомився в 1950-ті роки у Філядельфії, у вузькому колі наших спільних приятелів. Щотижня він влаштовував музичні вечори в своєму домі в дільниці Логен. В ній тоді мешкало багато українців, особливо новоприбулих, переважно з таборів Ді-Пі. В тій дільниці існували такі установи, як ЗУАДК (З'єднаний Українсько-Американський Допоміжний Комітет), доми Пласту, СУМА (Спілка Української Молоді Америки), СУА (Союз Українок Америки), кредитні кооперативи, банки-щадниці, спортивний клюб „Тризуб" та безліч крамниць різного профілю.

Олександер Васильович чудово грав на фортепіяні, акомпаніюючи київській співачці-солістці Інні Черняхівській (сопрано), співакові Аркадієві Правдюкові (баритон) та харківському юристові Павлові Бузаневі, який, не будучи фаховим солістом, мав сильний оксамитний баритон і одного разу просто приголомшив товариство майстерним виконанням арії „Золотий телець" з опери Ґуно „Фавст". Павла Бузаня я знав ще з табору Ді-Пі „Пюртен-ІІ" поблизу Мюнхену. Черняхівська, Правдюк та Бузань співали в церковних православних хорах, а Правдюк ще й у чоловічому хорі „Прометей", який під орудою талановитого молодого дириґента Михайла Длябоги здобув собі славу по всій Америці та Західній Европі. Якщо не помиляюсь, співав він і в хорі „Кобзар", дириґентом якого був видатний композитор Антін Рудницький. Постійним гостем на тих музичних вечорах був також дириґент хору катедри св. Володимира Української Православної Церкви Петро Куриленко. Юнаком Куриленко був „ісполатником" (хористом) у домашній церкві царської сім"ї в Санкт-Петербурзі. Мав він приємний тенор і співав залюбки „Зелений гай, широке поле" на слова Павла Грабовського, а разом з Правдюком – чарівні дуети: „Коли розлучаються двоє" та „Де ти бродиш, моя доле". Часто господар запрошував також своїх приятельок і колишніх учениць, сестер Озаркових, які тоді ступали перші кроки на українській театральній сцені, а одна з них - Христина Озаркова - деклямувала вірші на вечорах поезії, присвячених Є. Маланюкові, Ю. Кленові, Т. Осьмачці та іншим поетам.

Майже ніколи не пропускав тих вечорів старший брат Олександра Васильовича – Микола. Він працював лікарем в єврейській кардіологічній санаторії „Дебора" в сусідньому штаті, Ню-Джерзі. Микола Васильович залишив Україну в 1920-их роках і працював лікарем у Болгарії, будучи там, до речі, представником Українського Червоного Хреста до часу його самоліквідації. Помер він несподівано на службі 4 грудня 1958 року, був свідомий своєї серцевої недостатности і не раз казав, що молить Бога, щоб не вмерти за кермом свого авта і тим, боронь Боже, спричинити катастрофу іншим. Як видно, Господь вислухав його молитву - як черговий лікар, він сидів у кріслі в своїй кімнаті, слухаючи радіомузичну програму. Там він і помер від удару серця. Його смерть вразила молодшого брата і глибоко засмутила усіх, хто його знав. Поховали його на цвинтарі Челтен Гілл 8 грудня 1958 року.

На згаданих музичних вечорах неодмінно були приятелі братів Корнилевих – інженер-шляховик Максим Бондаренко, його дружина Галина Іванівна, чоловік Інни Черняхівської - інженер-конструктор, дружини Правдюка й Бузаня та моя перша дружина Галина. Що то були за вечори! Усі ми разом – солісти і не солісти – співали безліч народних пісень, включно з „Де згода в сімействі" Григорія Сковороди, а солісти під акомпанемент господаря виконували арії, дуети, романси, особливо „Чари ночі" й „Айстри" на слова Олександра Олеся, улюбленого , як я довідався, поета Олександра Васильовича. Він також сам компонував і навіть написав музику на мій *вірш „Зваба":*

Там, де вечір у проломах вулиць
Спалахнув, погас і спопелів,
Щось мені примарилось,
причулось
У медовім сяйві ліхтарів.
Це ж твоя напівзабута
постать!..
А хода, немов танок, легка,
Увижається мені чомусь
не спроста,
Як колись, приваблює й ляка...

Не раз шкодую, що не маю нот цієї пісні, хоч і нині пам'ятаю її мелодію. Інколи, наспівуючи її, бачу перед собою, як живого, Олександра Васильовича Корнилева. Слід додати, що він у вільні хвилини пробував також малювати. І хоч художником не став, проте поцінувачем живопису він безперечно був, колекціонуючи полотна деяких діяспорних мистців. Пригадую, як одного разу він аналізував для мене картину оригінального художника – о. протопресвітера Сергія Кіндзерявого-Пастухова. Посідаючи закладене в душу, правдоподібно, з дитинства, відчуття прекрасного, він, як і багато людей його вдачі, був надзвичайно чутливим, а його скромність просто межувала з самозапереченням. Це дає мені підставу назвати його скромною знаменитістю.

Олександер Васильович Корнилев народився 23 березня 1900 року в Харкові в духовній сім"ї. Його предки – з роду в рід – священики. Отож, правдоподібно, за родовою традицією, він вступив до Харківської духовної семінарії. Одначе нова дійсність комуністично-радянського режиму визначила семінаристові не службу перед вівтарем, а зовсім інакший життєвий шлях.

У 1918 році у тому ж Харкові він закінчив середню освіту і, як аспірант, від 1922 до 1927 року викладав біологію та геологію в Харківському Інституті народної освіти. Після того упродовж двох років був учителем біології та геології в одній із середніх шкіл Харкова. Там разом із своїм колегою А. Демченком він написав популярну книжку „Земля та її життя", яка вийшла двома виданнями (у 1931 та 1934 роках). У 1929 – 36 роках Олександер Васильович працював професором - асистентом на факультеті геології та будівельних матеріялів у Харківському Автодорожному інституті. Перед Другою світовою війною до часу окупації Харкова німцями Олександер Васильович працював, як науковий дослідник, в Інституті геології Академії Наук УРСР та брав активну участь в наукових експедиціях, переважно до Азії. За німецької окупації йому пощастило влаштуватися на посаду техніка-аналітика у одній медичній лябораторії (мікроскопічне дослідження крови та деяких бактерій). Опинившись на Заході, у 1945-49 роках викладав біологію та геологію в середній школі табору Ді-Пі в Інсбруці (Австрія).

У 1950 році він еміґрував до США. Оселився спочатку в Чикаґо, де упродовж одного року працював фізично, водночас удосконалюючи знання англійської мови. У 1952 році став членом наукової групи Дослідницької програми Фонду ім. Форда, яка досліджувала проблематику СРСР. Опісля майже дванадцять років працював у лябораторії університету ім. Дрекселя у Філадельфії. Як дійсний член НТШ, опублікував у „Записках НТШ", Ню-Йорк 1954, свою капітальну працю „Природні будівельні матеріяли України".

Як я вже згадував, Олександер Васильович брав активну участь в наукових експедиціях. Про це він розповідає в записках та резюме, які я маю в своєму архіві:

„Майже щороку під час літніх канікул я брав участь в різних наукових експедиціях. Двічі я побував на Тянь-Шані, двічі в Монголії, один раз на Памірі та кілька разів на Кавказі і в самій Україні. В результаті цих експедицій я написав ряд статтей на геологічну тему,

(Закінчення на стор. 23)

Скромна...

(Закінчення зі стор. 22)

які були опубліковані в різних періодичних виданнях. Моя дослідницька праця переважно стосувалася стратіографії, петрографії та глетчерології. У мене збереглася тільки книжка „Геологія Тянь-Шаню". Публікацію моєї останньої книжки „Природні дорожнобудувельні матеріяли", гранки якої вже були готові, зупинив початок Другої світової війни".

Якось на музичному вечорі мова чомусь зайшла про довговічність кавказців. Олександр Васильович, якому не бракувало почуття гумору, розповів майже анекдотичний випадок, про який він чув на Кавказі:

„Колись один німецький дослідник мов різних народів і племен Кавказу, в якомусь глухому селі Сванетії зустрів на вулиці старенького чоловіка приблизно шістдесятрічного віку, який гірко плакав, спершись ліктями на високий кам"яний паркан" – розповідав Олександр Васильович. – „Шановний добродію, чому ви плачете? Чим я можу вам допомогти? – запитав його німець. " Плачу, бо батько мене побив" – відповів старий, витираючи сльози. „А чи я можу побачити вашого достойного батька?". „Прошу дуже – він порається на подвір'ї", –відповів старий, відчиняючи хвіртку. Німець побачив, як подвір'я замітав вісімдесятирічний жвавий сванет , і запитав його, за що він побив свого сина? „За те, що не шанує свого діда!" – вигукнув той і мітлою вказав на дідуся, який сидів на ганку, посмоктуючи горбату люльку. Німець онімів від такої несподіванки, а дідусь промовив: „Розбещена тепер молодь... Не та, що була в старі добрі часи..."

Пригадую, як ми всі сміялися і бажали один одному так же довго жити, як той сванет. Олександер Васильович любив людей і природу. Нежонатий та не зв'язаний родинними обов'язками, він, використовуючи літні канікули в університеті, багато подорожував. Не було штату, який би він не відвідав, від Аляски до Фльориди. Одного літа він випадково натрапив на американця - пілота, який (що за щасливий збіг обставин!) полюбляв геологію. Не відкладаючи нагоди на пізніше, вони відразу ж полетіли з Філядельфії до Центральної Америки на дослівно музейному біпляні, подібному на „Спіріт оф Сент -Луїс", на якому Чарльз Ліндберґ звершив перший трансантлантичний політ. „Ну як ви могли відважитись?" – запитав я свого старшого приятеля. "Е, дорогенький, у мандрівку я полетів би навіть на літаку, що має крила з брезенту...", – засміявся Олександер Васильович. У його відповіді, як у краплині води, відбилася його пристрасть мандрувати колись степами України, верхів'ями й ущелинами Кавказу, горами і долинами Тянь-Шаню, Алтаю, Тарбакатаю, Паміру, відтак Італією, Грецією, Іспанією, Францією та Англією.

Як мандрівникові, Олександрові Васильовичу були зрідні хіба лише поет і літературознавець Яр Славутич, ономастик і лексикограф Ярослав Рудницький та поетеса Ганна Черінь. Різнило їх тільки те, що перший після кожної мандрівки світом писав про неї вірші, другий – подорожні нотатки і спостереження, опубліковані окремими книжками, третя – статті-травелоги, а Олександер Васильович – справжній мистець фотографії – робив власні знімки людей, краєвидів, історичних пам'яток. Він сам проявляв, побільшував і друкував знімки, дбайливо збираючи їх у альбомах.

Працюючи в університеті ім. Дрекселя, Олександер Васильович також учителював у суботній школі Української православної церкви св. Покрови. Помер він 2 листопада 1965 року. Так склалося, що я не був тоді у Філадельфії, бо брав участь у нарадах УРДП в Торонто. Не був я і на похороні свого приятеля 6 листопада в Бавнд- Бруці. Згодом я попросив Христину Озаркову описати для мене останні дні життя Олександра Васильовича. В листі, що зберігається в моєму архіві, вона, серед іншого, писала:

„Помер професор дослівно несподівано в нашому домі. Думаючи повертатися домів, сказав: „Думав пробути у Вас 20 хвилин, а довго засидівся – час так скоро проминув...Коли повертатимусь домів, світла ще горітимуть". І вже не повернувся до свого дому. Йому зробилося погано – і за кілька хвилин не стало професора. Отець Василь Серафимович з православної церкви св. Покрови миропомазав покійника і прочитав заупокійну молитву.

Поховали професора на українському цвинтарі в Бавнд–Бруці. В храмі над відкритою труною прощальне слово виголосив о. Олексій Царик, а над могилою в Бавнд-Бруці – професор Хортик, товариш за працею в університеті ім. Дрекселя. Професор Андерсон з того ж університету, ціную-чи великі заслуги професора О. Корнилева в ділянці геології, замість квітів на могилу подарував 500 долярів на стипендію ім. О. Корнилева для студентів геологічного факультету.

Все життя професор був щедрим жертводавцем на українські цілі. Згідно з його заповітом, частка з продажу його дому, бібліотека та наукові праці були призначені для НТШ. А його фортепіяно було подароване для школи українознавства парафії св. Покрови".

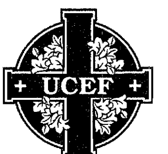
Колись Олександер Васильович розповідав своїм ученицям, сестрам Озарковим, що він часто згадує своє дитинство: „Як заплющу очі, так і бачу себе хлопчиком на санках, брата біля мене, няню і сніг...".

Перед відходом на пенсію і переїздом до Фльориди я майже щороку на Провідну неділю відвідував цвинтар у Бавнд–Бруці, вклоняючись там могилам і пам'яті близьких мені людей: В. М. Доманицького, В. В. Дорошенка, Т. Осьмачки, Є. Маланюка, Г. Журби, В. Гайдарівського. Та могилі О. В. Корнилева, молячись, щоб у вічному житті він знову насолоджувався сценами дитинства, санчатами та снігом... А оцим спогадом я хочу подати вістку, в першу чергу харків'янам, про їхнього земляка, що був у діяспорі скромною знаменитістю.

Фльорида 2004

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ, ЩО СКЛАЛИ З НАГОДИ ЗУСТРІЧІ З РЕКТОРОМ ОТЦЕМ Д-РОМ БОРИСОМ ҐУДЗЯКОМ НА УРОЧИСТІЙ ВЕЧЕРІ 6 ЛИСТОПАДА 2004 Р. У НЮ-ЙОРКУ

100,000.00 дол. Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Нью-Йорку
10,000.00 Ґудзяк, Ярослава і Олександер (деклярував)
10,000.00 Анонімний жертводавець
10,000.00 СУМА Федеральна Кредитова Кооператива у Йонкерсі
5,000.00 Кизик, Орест
5,000.00 Кизик, Роман (деклярував)
5,000.00 Томин, Лідія і Володимир
5,000.00 Стефанія Шипула
3,000.00 Бачинський, Марія і Юліян
3,000.00 Сливоцький, Володимира і Стефан
2,000.00 Анонімний жертводавець
2,000.00 Петрик Степан у пам'ять Теодора Возняка
2, 000.00 Рак, Анна і Володимир
2,000.00 Рубель, Ярослава
2,000.00 Світове Товариство "Самопоміч"
2,000.00 Федорців, Теодора Малиняк і д-р Василь
1,500.00 Подпірка, Роксоляна М. і Чарльс А.
1,225.00 Михайлів, Ольга і Богдан
1,123.69 Кузик, Богдан з родиною у пам'ять 35-тої річниці смерти сина і брата Михайла Кузика
1,115.00 Шикеринець Василь

по 1,000.00 **Бінковський о. монсеньйор Юрій, Галів Андрій (деклярував), Галів Микола й Орест,** Галів-Керні Леся і Тома, Гайда Рома й Ігор, Ґлют Лідія й Орест, Данилишин Мирослава, Данко Осип, Еген Кардинал Едвард, Зачка Марія, Зазуля Ольга і Теодозій, у пам'ять мами Єфрозими Петровської в 30 річницю смерти, Зєлик Лариса і Любомир, Івашків-Маркусь Таїса і Левко, Кекіш Дарія і Богдан, Косович Стефанія і Дмитро, Лозинський Роксоляна й Аскольд, Магун Лідія й інж. Володимир, Магун Леся і д-р Ігор В., Малаховський Зоря і о. диякон Юрій, Михальчак Міряся і д-р Борис, Мокрівський Ірина й Іван, Никифорук Василь, Павлічко Анна і Юрій, Покінська Ефрозина і Дарія у пам'ять Павла Покінського, Процик Роман, Романків Любомир, Салецька Анна у пам'ять мужа Ярослава Міся Драбича, Сидорак Зеновія, Слиж Богданна і Володимир, Відділ Товариства "Самопоміч" у Нью-Йорку, Смаліґо Саллі, Стебельський Лідія, Українська Національна Федеральна Кредитова Кооператива, Федорців д-р Джуді і д-р Борис, **Чабан Марія і Богдан, Чорна, Стефанія у пам'ять мужа Миколи Чорного-Досінчука і сина Олега Венґерчука, що трагічно загинув 11 вересня 2001 р у Ню-Йорку, Явдошин Софія і Володимир;**

по 500.00 Анонімний жертводавець, Баранецький Христина і Володимир, Безручко Катерина, Василик Марія у пам'ять мужа Корнеля, Камінський Едвард, Кекіш Борис, Крук Анна, Кузик Володимир, Логаза Марія, Мицак Аніса і Юрій, Мачула Марія у пам'ять мужа Юрія, Оберишин Галина і Ярослав, Пастушенко Надія у пам'ять мужа Ярослава, Степанків Текля, Сафіян Анна і Володимир, Крайова управа Українського Патріярхального Т-ва в США, **Шміґель Надія і Мирослав, Шумилович Ірина і Тарас, Черник Лідія і Ярослав, Чехович Дана;**

по 400.00 **Лавро Марія, Вишивана Мирослава, Стрітинський Світлана й Ігор;**

по 300.00 Банах Меланія, Ісаїв Патриція і Юрій, Мельник Люба, Семущак Стефанія, Сєрант Стефанія й Іван;

по 200.00 Вербицький Ірина і Лев, Войтович Мона і Йосиф, Гаврилюк Богдан, Гірняк Тарас, Ґембара Володимир, Дроздовська Дарія і Свідрук, Марія у пам'ять Юрія Свідрука, Дякун Роман (Stage Restorant), Ільків Михайло з родиною, Ковалишин Ольга у пам'ять Анатолія Чорнія, Карайм Стефан, Кузишин Оксана і Богдан, Левицька Віра, Літепло Семен, Лозинська Марія, Макар-Лявді д-р Стефанія, Менцінська Святослава й Орест, Навроцький Христя і Юрій, Овснецька Софія, Одуляк Рома і Тарас, Роговська Олімпія, Салевич Ксеня і Олександер, Сидорак Марко З., Стахів Анна, Стець Марія і Василь, Стець Степан, Українська Католицька Церква св. Андрія, Фітьо Марія, Чернявський Іван;

по **150.00** Добрянська Дзвінка, Ластовецький Дозя й Андрій, Петришин Володимир, Рабій Татянна;

102.00 **Кулинич Любомир;**

по 100.00 Андрусишин Теодор, Барна Стефан, Барусевич Ярослава, Борис Євген з дружиною, Борковська Марія, Воробець Ірина й Олександер, Галаган Бори,с Ганущак Стефанія і Микола, Гапій Марта О. й Адам В., Гінрічсен Карло Д., Гусак Марія і Петро, Диба Юрій, Добрянський Арета і Лев, Дудар Розалія, Івашків Євгенія і Євген, Качинська Ева, Кисіль Параскевія з родиною, Клюкевич Стефанія і Василь, Колтонюк Антонія й Орест, Красівська Стефа, Кузьма Надія, у пам'ять мужа Василя, Курилко Андрій, Кушнір Любомир, Лисяк Аскольд, Луцька Оксана, Нич Марія, Обух Йосиф, Олексин Ельфріда, Осташевська Анна, Соневицький Наталія й Ігор, Пащук Лариса й Андрій, Приймак Марія, Рачинська Ева, Рейнарович Марія, Росцішевський Іван Світницький Петро, Стасюк Лідія, Стецок Іван, Стець Марія і Василь, Сусь Параскевія, Тенюх Яким з дружиною, Тівадор Анна і о. Василь, Хемич Марія, Шмирко Володимир з дружиною, Штогрин Марія і Юрій, Шуль Віра, Юзенів Марта і Роман, Чорнодольська Стефанія, Червоняк Катря і Ярослав, Чупа Александер, Яворів Надія А., Ярош Марта**;**

70.00 **Шоробура Марія і Тимко;**

по 50.00 Безуб'як Анастазія й Іван, Біляк Богдан, Боднар Елізабет і Теодор, Вацлавський Антон з дружиною, Закревський Лідія й Андрій, Заневич Ірина, Іванчишин Ірина, Кулинич Зеновія і Мирослав, Маслій Пелагія, Мелета Марія, Подоляк Роман з дружиною, Сосяк Василь, Стасюк Лідія, Сулима Анна, Тур Стефанія, Хамуляк Катерина, Хімов Марія, Шевчук Маріон;

40.00 Літепло Семен у пам'ять Корнеля Василика;
30.00 Саляк Анна і Стефан;
25.00 Лойко Розалія;
10.00 Козак Володимир.

Разом пожертв зібрано на суму 226,390.69 дол.
Вступи на вечерю принесли 15,500.00 дол.
Разом...241,890.69 дол.

Список жертводавців виготовив голова Ділового Комітету Микола Галів. Якщо пропущено чиєсь ім'я або невірно подана пожертва згори вибачаюсь. Поправки зголошувати на адресу канцелярії церкви св. Юра у Ню-Йорку.
St. George's Ukrainian Catholic Church
30 E. 7th St., New York, NY. 10003

Микола Галів

СПИСОК УЧАСНИКІВ НА СПІЛЬНІЙ ЗУСТРІЧІ – ВЕЧЕРІ З РЕКТОРОМ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ОТЦЕМ Д-РОМ БОРИСОМ ҐУДЗЯКОМ, ЩО ВІДБУЛАСЬ 6 ЛИСТОПАДА 2004 Р. У НЮ-ЙОРКУ В АВДИТОРІЇ ШКОЛИ СВ. ЮРА.

Зустріч, яку приготовив для цього обраний ад гок комітет, (Микола Галів – голова, о. парох Вернард Панчук, Роман Кизик – заступник голови, Василь Никифорук – секретар; члени: Христина Балко, о. Маріо Дацишин, Олена Джеджора, Софія Ґаладза, Ірина Гордєєва, Ярослав Грицак, Осип Грицак, Богдан Кекіш, Олег Кіндій, Джон Ф. Курі, Орест Кизик, Ярослав Криштальський, Андрій Ленцик, Оксана Лопатинська, Олег Лопатинський, о. диякон Юрій Малаховський, Ярослава Рубель, Джеф Сміт і Володимир Турчиновський) відбулась за ініціятивою і патронатом Стемфордського Епарха УКЦ Владики Василя Лостена.

Імена учасників вечері подаємо поазбучно:

Абрам'юк Марія, Алексійчук о. ігумен Венедикт Студитського Уставу - Україна, Баранецький Христина і Володимир, Баранська Лідія, Бачинська Анна, Бачинський Марія і Юліян, Березовська Віра, Білик Ярослава, Бирд Тома, Боднарчук Анна, Вархола Юлія, Вацик Софія, Венґерчук Остап, Вербицький Лев з дружиною, Вілз Джефрі, Вишивана Мирослава, Гайда Ігор, Галаган Борис, Галів Микола, Гарайда Ева, Ґенза Дарія, Гірняк Анастазія, Глушевський Ірена і Богдан, Ґлют Лідія й Орест, Гнатейко Мирон, Гнатишин Текля, Гнатковський Володимир, Григорук брат Семен ЧСВВ, Ґрон Ева, Грицак Ярослав, Ґудзяк Ярослава і Олександр, Гусяк Текля, Данилишин Мирослава, Данко Осип, Джеджора Олена, Дроздовська Дарія, Дубович о. Михайло, Дякун Мирослава, Закревська Лідія, Зєлик Лариса і Любомир, Івашків Євгенія і Євген, Івашків Іван, Ільницький о. Теодозій ЧСВВ, Ісаїв Патриція і Юрій, Камінський Едвард, Качарай Анна, Кекіш Богдан, Кекіш Борис, Кінь о. Богдан, Кизик Олександра й Іван, Кизик Міра і Роман, Кизик Орест #1, Кизик Орест #2, Кіндій Олег, Ковалишин Ольга, Ковальська Ірина, Корчинська Анна, Косович Стефанія і Дмитро, Кошик о. диякон Ігор, Криштальська Віра і Ярослав, Кузич Мотря, Кузьма Олек-сандр, Кузьмович Ольга, Кузьмович Параскевія, Кулинич Зеновія і Мирослав, Куль-чицька Анна, Курі Джон, Куровицький Ярослав, Кушнірчук Анна, Лабунька Ілля, Лавро Марія, Лемішка Наталія, Лещук Григорій з дружиною, Лещук Лідія, Лис Катерина, Лозинська Марія, Лопатинська Оксана й Олег, Луцька Оксана, Луків сестра Теодозія ЧСВВ, Лучечко Ярослава, Маґаль Донія, Майорчак Володимир, Макар Джон, МакПарлен Джон, Малаховський Зоряна і о. диякон Юрій, Мацелюк Віра, Мачай Іванна, Менцінська Святослава, Михайлів Ольга і Богдан, Михайлів Оксана, Мицак Аніса і Юрій, Міттел Девід, Мудрий Василь, Никифорук Василь, Никифорук Роман, Оберишин Галина і Ярослав, Олексин Ельфріда, Павельчак Анна, Панчук о. парох Вернард ЧСВВ, Петрик Стефан, Петришин, Володимир, Пиріг Марта, Попадюк о. протоігумен Маврикій ЧСВВ, Процюк Олена, Решитівський Семен, Роговська Лідія, Рубель Ярослава, Савчин Стефанія, Салевич Ксеня і Олександр, Сафіян Анна і Володимир, Семанишин Квітка, Сєрант Стефанія й Іван, Сливоцький Володимира і Стефан, Слиж Богданна і Володимир, Стадник Розалія, Стасюк Лідія, Стахів Євген, Стецко Євгенія, Терлецька Катерина, Терлецький о. Іван, Федоришин Леся, Ферен-цевич Христина і Юрій, Фолик Ева, Харук Володимира, Хома Анна, Чабан Марія і Богдан, Черник Лідія і Ярослав, Чернявський Іван, Чорна Стефанія, Шевчук Ольга, Шеґда Іван, Шепарович Марія, Шикеринець Василь, Шипула Стефанія, Шишка Петро, Шміґель Надія і Мирослав, Шот Анна, Штогрин Марія і Юрій, Шумилович Тарас, Юськів Теодор, Явдошин Софія і Володимир, Ярема Люба.

Всі пожертви на Українську Католицьку Освітню Фундацію звільнені від податків. УКОФ є неприбутковою доброчинною організацією під кодом IRS (c) (3).

Адреса Фундації: Ukrainian Catholic Education Foundation
2247 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622 • Tel.: (773) 235-8462 • E-mail: ucef@ucef.org

Це було в буремному травні 1945-го...

У вересні 1944 року ми з батьком опинилися в Німеччині, за 70 кілометрів на південний схід від Берліну, в селі Шоневальде-Спреевальд, де працювали у землевласників. Познайомились з такими, як і ми, біженцями з України – Петром Височенком та Іваном Мельником.

Фронт зупинився на річці Одер, за 45 кілометрів від нас. Надходила весна, усі чекали на новий наступ. Ми з Іваном та Петром почали збиратися в дорогу. 16 квітня, ледве розвиднілося, поскладали наші речі на маленький візок і вирушили до сусіднього села, де у Височенка, ще з дому, була знайома сім'я. Вони мали воза, яким виїхали з України.

Не встигли дійти до автошляху, який проходив недалеко села, коли, як грім з ясного неба, гримнула кононада, почулося скреготіння танкових гусениць. Почався загальний наступ на Берлін. Вирішили малими доріжками пробиратися далі. З лівого боку весь час гриміли вибухи. Перед обідом зустрілися зі знайомими Височенка. Григор, так звали чоловіка, з дружиною і маленькою дівчинкою чекали на нас коло наладованого речами, запряженого воза. Поскладали наші речі на віз і вирушили у північному напрямі. З лівого боку не вщухала приглушена кононада.

Надходив вечір – і ми завернули у ліс, щоб перебути ніч. Ранком, лише почало сіріти, вузькою лісовою дорогою рушили далі. Проїхавши декілька кілометрів, помітили на дорозі якісь тарілки, з десяток яких перетинав дорогу. З лівого боку стояли німецькі вояки. Один з них підняв руку, щоб ми зупинилися. Підійшовши до вояків, я пояснив, що ми тікаємо від руських. Один з них за шнур, яким були позв'язувані тарілки-міни, відтягнув їх з дороги. Ми в'їхали в невелике село. Попросили дозволу і розмістилися в стодолі.

Вночі відійшло німецьке військо. Вранці батько пішов подивитися, що робиться в селі, і швидко повернувся.

– Бачив на тому боці двох червоноармійців з велосипедами, які роздивлялися, що робиться в селі, – сказав він.

– Втікати немає куди, – промовив Іван. – Мусимо залишатись.

– А що ти скажеш на це, сину?

– Ми вже були раз на засланні. Краще смерть, ніж знову туди. Я не залишаюсь!

– Ну що ж, тоді – в дорогу!

Відібрали харчі і одяг, побажали один одному усього найкращого і вирушили в дорогу. Пройшли лісовою дорогою кілометрів зо три, вийшли на просіку і метрів за двісті побачили двох вояків у довгих сірих шинелях. Завернути назад ми не могли.

– От і дійшла ниточка до клубочка, – промовив батько. На щастя, то були німецькі вартові, які на нас не звернули уваги, коли ми проходили.

По шосе повільно рухались військові авта. За пачку сигарет шофер дозволив сісти в закритий кузов вантажівки. Не знаю, як довго ми їхали, аж ось авто звернуло з шосе і до лісу. Ми затарабанили по кабіні, і вантажівка зупинилася. Я запитав, куди ми їдемо. Шофер відповів, що вони їдуть заховатися у лісі. Ми забрали наші пожитки і пішли до шосе, забитого потоком людей, що рухався в північному напрямі. Ми з батьком влилися у цей потік. Гриміли гармати, розтинали повітря черги кулеметів, скреготали гусениці танків, низько над головами летіли літаки, скидаючи бомби. Ми все бігли, не помічаючи ваги наших наплечників. Почали з'являтися невеликі, приземкуваті будиночки, біля яких стояли жінки з відрами води і кухлями пригощали спраглих людей. В однієї жінки я запитав, що це за місто.

– Берлін, – відповіла вона.

Непривітно зустріло нас незнайоме місто. Ми почувалися наче після шторму, викинуті на невідомий острів. Біля входу в підземку стояв поліцай. Щоб зорієнтуватись, де ми є, я запитав у поліцая, де є північ. Він подивився на нас, як на якихось придурків, обернувся і пішов у протилежний бік.

По сходах зійшли у підземку, де, на щастя, висіла мапа Берліну. Записавши назви вулиць, що вели на захід, в напрямі Потсдаму, рушили в дорогу. Більшість вулиць була заблокована руїнами. Інколи треба було проходити зробленими у них тунелями. В одному з них я запитав у молодого чоловіка, як дістатись на одну з записаних вулиць.

– А ви хто такі? – запитав він російською мовою.

– Ми втікаємо на захід, на Потсдам, – відповів я.

– Я латиш, і також буду втікати з Берліну, але Потсдам зайнятий. Тут недалеко є залізнична станція, останній потяг буде йти на Шпандау. Купіть квитки і їдьте цим потягом.

Він завів нас до двірця, купив квитки і лише тоді залишив нас. Цим потягом доїхали до Науена. Коли вийшли з потягу, була глибока ніч. Недалеко від двірця ми натрапили на викопану протиповітряну щілину, в якій було кілька лавок для сидіння. На них ми полягали спати.

Вранці в якомусь паркові сіли відпочити. Я зайшов до ресторану щось купити. Проходячи коло столика, за яким сиділи два офіцери, почув як один з них промовив: „Науен зайнятий совєтами".

Цього дня ми пройшли до тридцяти кілометрів, щоб як найдалі відійти від „визволителів". Наступними днями вже не спішили. Добре, що погода була тепла, соняшна. Спали, здебільша на соломі чи сіні, разом з іншими втікачами, маса яких рухалася дорогою. З харчами не було проблеми: в селах отримували тижневі харчові картки, на які купували харчі.

Тепер ми не спішили, проходили по 10–15 кілометрів за день. Англійські літаки полювали за автами, посипаючи їх кулями. Все, що рухалось, розбігалося, хто куди, залишаючи свої речі на дорозі. Десь гриміли далекобійні гармати.

Через 7–8 днів ми зупинилися у великому господарстві, де у великій стодолі вже було чимало таких, як ми. Всі чекали, що англійські війська перейдуть Ельбу, до якої було з 10 кілометрів. Одного вечора був шалений гарматний обстріл, а на другий день, уранці, на подвір'я в'їхали англійці на „джіпах". Тепер нашим найпершим завданням було дістатися за Ельбу.

Ми познайомилися з молодим подружжям з Кубані і вирішили подорожувати далі разом. Довідалися, що в містечку Доміти Фахре, коло Ельби, англійці зробили понтонну переправу. Коло переправи стояли два вартових, перевіряли документи. Тих, що були з СССР, через Ельбу не пропускали. Я з батьком пішли перші, бо в наших документах було вказано, що ми з Сянока. Показали папери і сказали, що ми з Польщі. Вартові, не дивлячись на папери, пропустили нас усіх. Опинившись на другому боці Ельби, зітхнули з полегшенням.

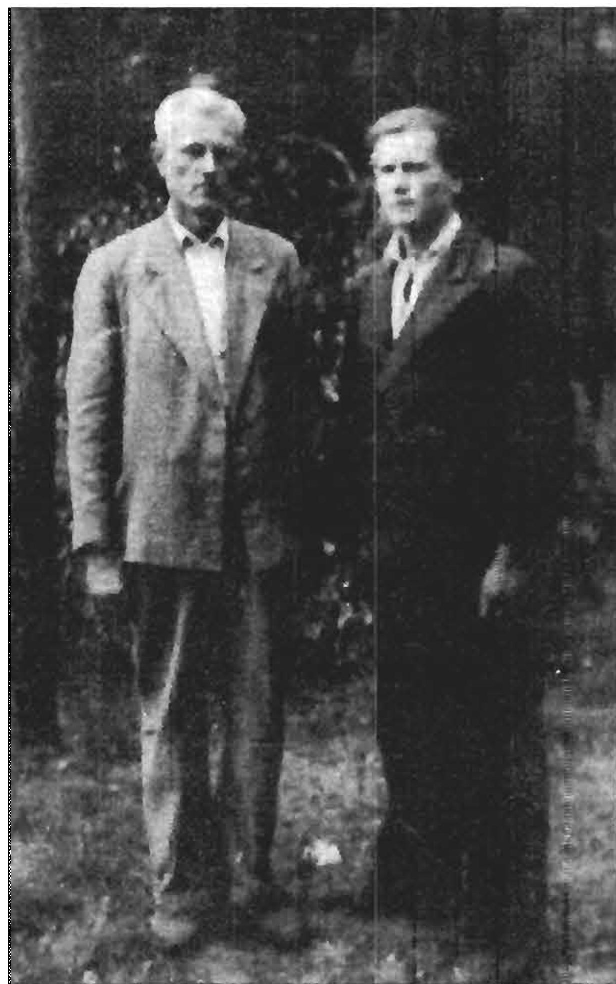
Безжурні і щасливі рушили далі. Одного дня нас зустрів англійський патруль і під вартою спровадив до недалекого села. Тут був збірний пункт тих, що з СССР і Польщі. Англійський офіцер німецькою мовою оголосив, що нас відправлять до переходового табору у англійській зоні, а звідти – на батьківщину. Я пробував пояснити офіцерові, що ми були переслідувані в СССР, були на засланні і вертатися не хочемо. Він сказав, що має наказ, якого порушити не може.

Через деякий час нас посадили до військової вантажівки разом з польськими громадянами. Ми з батько сіли на останньому місці. Коли вже все було готове до відправки, офіцер погукав шофера до заду нашого грузовика, розгорнув мапу так, що нам її було добре видно і показав пальцем, куди він має їхати: через Люнебург до Ельби і в совєтську зону.

– Бачив, батьку? – запитав я.

– Бачив, – відповів батько.

Видно, офіцера мучила совість і він давав нам останній шанс. Вантажівок було п'ять, наша – передостання. За селом дорога йшла полем. Їдемо через Люнебург. Уже перші авта торохтять на понтонному мостові через Ельбу. Майже перед самим мостом наша вантажівка зупинилася – кругом розбомблені будинки. Ми зіскочили, забігли в підвал розбитого будинку і зачаїлись. Минуло декілька хвилин, грузовики від'їхали.

Юрій Курилко (справа) з батьком Корнієм

Просиділи в підвалі хвилин десять – кругом тихо. Поміж руїнами будинків вибрались у поле. Відійшли декілька кілометрів полем, як почалось смеркатись. У якомусь хліві провели ніч. Добре, що погода стояла тепла, бо моє пальто залишилось в авті. Всі наші речі залишились там. Найбільше шкода мені було кілограмову м'ясну консерву, яку ще з Польщі зберігали на „чорну годину". З нами були гроші, продуктові картки і документи. Вирішили йти на південь до Гановеру. Відстань – більше ста кілометрів. Йшли малими стежками, через ліси. Іноді натрапли на німецьких вояків, що не хотіли йти в полон. Вони лякалися нас, а ми – їх. На другий день вирішили зайти до маленького містечка, попробувати купити харчі на продуктові картки. Без застереження нам продали хліб, масло і цукор. Стало трохи веселіше. Одного разу побачили на шосейній дорозі „джіп" з совєтським вусатим офіцером в погонах і шофером, що їхали в напрямі містечка, до якого ми хотіли зайти. Ми обминули те містечко, мов заражене чумою.

Батькові йти важко – ноги стали напухати. Кожного дня проходили менше і менше. Аж ось і Гановер. У місто увійшли з півночі. Проходячи повз невелику групу людей, почули українську мову. Зраділи несподіванці, підійшли і заговорили перші. Пояснили, хто ми такі і як сюди потрапили. Виявилось, що це група, очолена професором Подільським, збирається йти до головної військової квартири в справі українців, які не бажають, з політичних причин, повертатись до СССР.

Ми запитали, що нам робити. Одні казали, що в Гановері час не певний, що краще йти далі, до американської зони. Але Юрій Плавайко і Іван Отроба, обидва закарпатці, сказали, що недалеко поселилась група молодих хлопців-галичан, які не повертаються додому, і вони нас туди заведуть. До цього будинку і привели нас наші нові знайомі. Тут уже мешкало з десяток галичан. Ми були перші східняки. Не знаю, хто і коли дав назву, але будинок уже називався „Січ". Січовики прийняли нас гостинно. Допомогли очистити від щебеню невелику кімнату. Десь роздобули ліжко з матрасом. Після тяжких поневірянь ми спали тієї ночі між своїми січовиками.

Юрій Курилко,
Іст-Гановер, Н. Дж.

СПОРТ

Дві нічиї „Чорноморської Січі"

„Чорноморська Січ "– ФК „Спутнік" – 2:2
„Чорноморська Січ" – „Джерзі Шор Бока" – 2:2

Продовжуються змагання з копаного м'яча чемпіонату елітдивізії „Ґарден Стейт Сакер Ліґ" в Ню-Джерзі, в яких бере участь перша дружина УСВТ „Чорноморська Січ".

5 і 8 травня дружина провела два змагання і обидва закінчила з рахунком 2:2. 5 травня „Січовики" провели зустріч на виїзді з клюбом „Спутнік", в складі якого в значній більшості виступають недавні емігранти з України, але чомусь в чужому середовищі, хоч мешкають в Брукліні і могли б виступати в УСК-у Ню-Йорк.

Зустріч пройшла на вищому рівні, в якій „Січовики" тримали ініціятиву, трикратно вели – 1:0, 2:0 і 2:1, одначе суперники зуміли вирівняти вислід на 86-ій хвилині – 2:2. Ґолі для „Ч. Січі" здобули Адріян Рібейро і Марко Гординський.

8 травня „Січовики" провели чергові змагання у себе вдома, на площі Керсі в Юньйоні, з сильним клюбом Джерзі Шор Бока , в якому грають футболісти з Південної Америки. Незважаючи на значну технічну заавансованість змагунів цього клюбу, господарі весь час протягом зустрічі надавали грі тон, і вже в 12-ій хвилині Адріян Рібейро успішно закінчив акцію свого нападу і здобув ведення – 1:0. До кінця першої половини „Січовики" створили ще кілька добрих можливостей до збільшення рахунку, але м'яч із стрілів Ґудзія і Гординського пролітав поруч або понад воротами гостей. Щойно в 40-ій хвилині швидкий рейд нападу господарів вдало закінчив Лесь Миськів, встановивши вислід половини – 2:0.

В другій половині суперники виявили більше завзятости, завдяки якій в 50-ій хвилині знизили рахунок – 1:2. До кінця змагань гра проходила рівнорядно, але гості все таки використали нагоду за дві хвилини перед закінченням змагань, коли здобули ґоля – 2:2. Незважаючи на ці висліди, дружина „Ч. Січ" в обидвох змаганнях показала гарну, швидку гру.

Радує, що в складі дружини виступають власні українські таланти, ряд молодих, надійних спортовців – Андрій Панас (він же – граючий тренер), Марко Гординський, Михайло Ґудзій, Лесь Миськів, Андрій Кудрик, Степан Колодій. Поруч них дещо старші Гриць Сергіїв (граючий асистент тренера), Марко Витвицький, Данило Левицький, Петро Дудняк, Дам'ян Колодій, Реґс Хомик, Владислав Штайнберґ, Адріян Рібейро. Провідник дружини – Микола Гординський.

Омелян Твардовський

Українки Ганна Безсонова та Наталія Годунко 11 травня посіли друге та третє місця на міжнародному турнірі з художньої гімнастики у французькому Корбей-Есоні в абсолютній першості. Виграла турнір росіянка Ірина Чащина. У Г. Безсонової – перше місце у вправах з м'ячем, два других місця у змаганнях з булавами та скакалкою. Наталія Годунко стала другою у вправах зі стрічкою і третьою в інших видах змагань. На фото: Ганна Безсонова (справа) і Наталія Годунко показують свої медалі. *Фото УНІАН*

Стрільба з лука

Тріюмфом українських лучників завершився 15 травня в турецькій Анталії перший цьогорічний етап „Ґран-прі Европи" зі стрільби з лука. Перемоги в командних змаганнях здобули чоловіча та жіноча збірні України, а в фіналі жіночих змагань юна харків'янка Катерина Ксенофонтова поступилась тільки Долі Банерджі з Індії. У боротьбі за третє місце Тетяна Бережна перемогла росіянку Анну Карасьову. Літній чемпіонат світу відбудеться наприкінці червня у Мадриді, а найближчий етап Ґран-прі стартує 31 травня у польському Сопоті.

Волейбол

У відбірковому колі волейбольного чемпіонату світу 2006 року жіноча збірна України зіграє з командами Франції, Білорусі і Греції. Україна і Греція починають боротьбу за право виступати на чемпіонаті світу в Японії з другого кола. 10-12 червня в Атенах команди розіграють між собою дві путівки в третє відбіркове коло чемпіонату світу .

Гокей

Збірна України 11 травня програла в останній грі кваліфікаційного етапу чемпіонату світу з гокею збірній Канаді з рахунком 1:2. У попередніх змаганнях кваліфікаційного етапу чемпіонату в групі „F" збірна України програла латиській збірній – 0:3 та зіграла внічию зі збірною США – 1:1. У підсумку вона набрала 1 точку і не вийшла до чвертьфіналу чемпіонату.

Бадмінтон

У Пекіні, на чемпіонаті світу з бадмінтону, збірна України втратила можливість продовження участи в чемпіонаті і завоювання прямої путівки на чемпіонат світу 2007 року в Шотляндії. Після поразок від Японії (0:5) і Сінґапуру (0:5)12 травня команда України програла Німеччини (1:4).

Фехтування

Етап Чаші світу з шаблі, що відбувся 11 травня у столиці Еспанії приніс нагороду для України: Володимир Лукашенко в Мадриді дійшов до півфіналу, де поступився з рахунком 12:15 росіянинові Олексію Якименкові. У підсумку О. Якименко став переможцем Мадридського етапу, а в В. Лукашенка – бронза.

15 травня на львівському треку відбулися чвертьфінальні змагання особистого чемпіонату Европи з спідвею. До Львова приїхали гонники з 12 країн: України, Польщі, Молдови, Італії, Хорватії, Угорщини, Словенії, Росії, Латвії, Чехії, Австрії та Німеччини. Україну представляли Віктор Гайдим та Ігор Марко з Рівного. Українці увійшли в кращу вісімку і потрапили до півфінальної стадії змагань. Вслід за Ґжеґожем Власеком з Польщі (14 точок) другим став Віктор Гайдим – 12 точок, третім – Ігор Марко - 11 точок. На фото: Віктор Гайдим перший на скруті. *Фото УНІАН*

Бокс

Бій між екс-чемпіоном „WBO" у суперважкій вазі Володимиром Кличком й білоруським боксером Сергієм Ляховичем, що не відбувся у квітні через те, що білорус не зміг приїхати в Німеччину, мав бути проведений у США. Переможець бою отримує право на зустріч із чемпіоном „IBF" Крісом Бьордом. Але 13 травня бій С. Ляховича з В. Кличком знову скасований „через отримання цікавішої пропозиції". Це пропозиція, мабуть, виходить з табору Кріса Бьорда, що потребує суперника для призначеного на 23 липня захисту титулу. Відповідно до деяких повідомлень, у Бьорда знову виникли проблеми з Доном Кінґом, що не бажає виплачувати йому зумовлений контрактом мінімальний гонорар в 2.5 мільйона долярів, мотивуючи це відсутністю глядацького інтересу.

16 травня стало відомо, що компанія „DiBella Entertainment" продала промотерські права на білоруського боксера Сергія Ляховича компанії „Don King Productions". Дон Кінґ оголосив, що С. Ляхович стане суперником чемпіона „IBF" Кріса Бьорда в черговому захисті його титулу, запланованому на 23 липня.

* * *

Атлетична комісія штату Ню-Йорк скасувала результат бою за титул чемпіона „WBA" між Джоном Руїзом і Джеймсом Тоні й оголосила двобій таким, що не відбувся – через виявлення в аналізах Тоні забороненого препарату. Тоні на 90 днів відстороняється від виступів на професійному ринзі і повинен сплатити кару 10 тисяч долярів. Тоні не визнає, що він вживав заборонені препарати.

* * *

У норвезькому місті Тонсберг 15 травня закінчився четвертий чемпіонат Европи з боксу серед жінок. Українки Оксана Сітакун, Вікторія Руденко, Людмила Грицай, Олександра Козлан, Наталія Перехрест та Ганна Желюк вибороли шість бронзових нагород. Усього в змаганнях взяли участь 100 боксерок з 18 країн Европи.

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і незабутнього
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і БРАТА

бл. п.

МАРКІЯНА „ТУСЬКА" ТИТЛИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

24 травня 2005 р.

- в церкві св. Івана Хрестителя у Випані, Н. Дж.;
- в церкві св. Анни у Варінґтоні, Па.;
- в церкві св. Івана Хрестителя в Ґантері, Н.Й.

26 травня 2005 р.

- в церкві св. Миколая в Пасейку, Н. Дж., о год. 6:00 веч.
- в катедрі св. Юра у Львові, Україна.

28 травня 2005 р.

- в церкві Всіх Святих в Підгайцях, Україна;

Про молитви за спокій душі Покійного просить
дружина НАТАЛКА з родиною.

З глибоким жалем і смутком повідомляємо всіх наших знайомих, що в суботу, 14 травня 2005 р. відійшов від нас у вічність наш дорогий і любий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

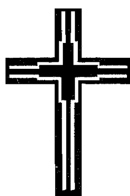
МИХАЙЛО ХОМУТ

нар. в 1920 р. в с. Переволока, Бучацького р-ну, в Україні.

Залишив у смутку: дружину АННУ, дітей ОЛЮ, БОГДАНА, ДМИТРА і ТЕРЕСУ з родинами, 6 внучок і 2 внуків, брата ВАСИЛЯ з родиною в Ню Джерзі, братів ЙОСИФА і ДМИТРА та двох сестер АННУ і ДУСЬКУ з родинами в Україні.

Покійний буде похований 19 травня 2005 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 14 травня 2005 р. по довгій недузі упокоївся в Бозі наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ТЕОДОР ТРЕНЗИЛЮК

ПАРАСТАС за спокій душі Покійного відбувся у вівторок, 17 травня 2005 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні „Katuski", Manville, NJ.

ПОХОРОН відбувся в середу, 18 травня о год. 9:00 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Архистратига Михаїла, 1700 Brooks Blvd, Manville, NJ.

Тлінні останки були зложені на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишені у глибокому смутку:

дружина – ДЖОЗЕФІН
доњка – МАРІЯ
син – ЯРОСЛАВ з дружиною ДЕБІ
брат – ІВАН в Україні
внуки – АНТОН і ЙОСИФ
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ще одне порожнє місце

Кожного разу, коли приходжу тепер до церкви св. Юра, що є моєю парафіяльною церквою, мимоволі кидаю зором на правий ряд лавок аж до перших, близько престола, де залишилися порожніми у третьому ряді два місця, у яких довгими роками можна було бачити вірних членів цієї церкви – подружжя Навроцьких. Їхні сильветки були для мене немов підтвердженням, що я на правильній Богослужбі, у правильному часі. Відтак неодмінно після закінчення традиційної недільної „дванадцятки" ми зустрічалися, виходячи з двох протилежних частин „нашої" церкви, щоб перекинутися принаймні кількома словами та новинами, де, коли і що відбувається. Вони були завжди у серці усіх подій, імпрез, у серці життя українського Ню-Йорку, як вірні його члени та піклувальники.

Св. п. Христя Навроцька

Здається, не було жодної імпрези, жодного громадсько-патріотичного свята, на якому не бачили б Христини і Юрка – цього широковідомого примірного і патріотичного подружжя, що було завжди активне, завжди готове брати участь у житті української громади. Зокрема Христя, загальновідома пластова та жіноча активістка, яка довгими роками займалася виховною працею в її улюбленому Пласті, а рівночасно так багато часу та серця вкладала у свою громадську працю в Союзі Українок, здавалося була „все і всюди", а її усміх та доброзичливість були загально дуже цінні, як „прикраса" до її громадської і пластової праці.

І ось несподівано для мене та усіх інших, що звикли бачити це взірцеве подружжя, що усюди з'являлося разом – два місця у третьому ряді на правій частині церкви стали порожніми. Сумна і трагічна доля зустріла Христину і Юрка Навроцьких. Несподівана смерть вирвала з життя та активних рядів пластунок і „союзянок" Христину, а майже одночасно важка недуга відібрала можливість ходи у її вірного чоловіка Юрка.

Зі справжнім глибоким сумом прощали Христю вірні пластові друзі та численні співробітниці із Союзу Українок – усі підкреслювали її активність, самопосвяту та любов до цих організацій.

Учасники похоронних відправ співали із співчуттям „Вічную пам'ять" і не могли повірити, що постійно активна, повна життя та енерґії людина відійшла, як кажуть пластуни, „на вічну ватру"... Але така була Божа воля, а її змінити ще нікому не вдалося...

Минає тиждень за тижнем, неділя за неділею, а я дивлюся на порожнє місце у правому крилі нашої церкви св. Юра, кожний раз як увійду у Божий храм. А воно і далі порожнє. І таким вже для мене залишиться...

О. Кузьмович

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої і улюбленої МАТЕРІ,
„Заслуженої артистки Украіи"

бл. п.

ВІРИ ЛЕВИЦЬКОЇ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

- в неділю, 29 травня 2005 р., о год. 10-ій ранку в українській православній церкві св. Покрови у Філядельфії, Па.;
- в неділю, 29 травня 2005 р. , о год. 12-ій пол. в церкві св. Андрія Первозваного, в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.;
- в катедральному соборі св. Юра у Львові;
- в св. Володимирському Соборі у Володимирі-Волинському, Україна;
- в церкві, у Києві в Україні.

Родина просить приятелів і знайомих про молитви за душу Покійної та участь у відправах.

Вічна Її пам'ять!

Донька Ірена з чоловіком Робертом
Син Юрій

ЧЕТВЕРТА РІЧНИЦЯ СМЕРТИ

бл. п.

д-ра ветеринарії

ЮРІЯ МИХАЙЛА ЦЕГЕЛЬСЬКОГО

6 вересня 1906 р. + 31 травня 2001 р.

Пластун, „Лісовий чорт", автор „Заґа роду Цегельських", розповідь про Камінку Струмілову.

У НЕЗАБУТНЮ ПАМ'ЯТЬ

Ділимось сумною вісткою з родиною і приятелями, що відійшов у вічність 23 березня 2005 р. на 81 році життя, найдорожчий МУЖ, БАТЬКО й ДІДУСЬ

сл. п.

МИХАЙЛО ФЕДАК

ПАНАХИДА була відправлена 27 березня в похоронному заведенні Неведюка Панахиду відслужив о. Петро Шумельда з дияконом о. Василем Корніцьким. При домовині стояли друзі з прапорами. Співав хор „Веснівка" у супроводі Квітки Кондрацької. Опісля Роман Мац (шваґер Покійного) дуже змістовно розповів про життєвий шлях Покійного. За це щиро дякуємо.

У понеділок, 28 березня відбулися похороні відправи в церкві св. Димитрія на La Rose Ave., відтак на цвинтарі Park Lawn, де спочили тлінні останки найдорожчого і незабутнього мужа, батька і дідуся. З великим жалем і сльозами на очах прощали його востаннє родина, друзі по зброї і приятелі та вся українська громада Торонто. Домовину несли його учні, приятелі сина, зять Михайло Дякун, та внук Маркіян Дякун.

Тризна відбулася в „Золотому Леві", де зійшлося понад 100 людей родина з Америки, сестра Анастазія з донею Марусею та сином Лесиком, сестра Анна з мужем Романом Мац, друзі по зброї та приятелі Михайла, щоб віддати Йому останню пошануу.

Тризною проводив син Покійного Мстислав. Привітав усіх і попросив о. П. Шумельду провести молитву, відтак п. Анну Дрогобицьку до слова від друзів і „Шкільної Ради", а опісля проф. П. Потічного від видавництва „Літопису УПА", про працю в шкільництві та в громаді Торонто. Доня Мирося Дякун попрощала свого найдорожчого тата зворушливими словами. Вкінці найстарша внучка Наталка Дякун висловила свої приємні спомини про свого улюбленого дідуся.

Родина складає сердечну подяку всім за їхні щирі співчуття, молитви, квіти та пожертви на Меморіяльний фонд в імени сл. п. Михайла Федака. Цей фонд є на Енциклопедію України, який допоможе помістити на інтернеті про історію УПА, та українознавство. Сердечна подяка о. пароxові І.Татаринові за відслуження св. Літургії в церкві св. Димитрія. Також дякуємо друзям упівцям, які вистояли два дні з прапорами при домовині Покійного. Особлива подяка п. Цилюпі та п. Куликові за некрологи у газетах.

Щира подяка п. Дрогобицькій, проф. Потічному та Р. Мац за спомини та теплі слова, про сл. п. Михайла Федака, Миросі й Наталі Дякун за любов до тата й дідуся, а синові за любов і проведення тризни.

Вкінці сердечна подяка о. П. Шумельді за змістовну проповідь у церкві в пам'ять пок. Михайла, якого він пізнав, як з ним працював. О. Шумельда так щиро, із глибини серця, підчеркнув його доброту. Усім щира й глибока подяка, а сл. п. Михайлові, хай канадська земля буде легкою.

Залишилися у глибокому смутку:

дружина – МАРІЯ ФЕДАК
донька – МИРОСЯ з мужем МИХАЙЛОМ ДЯКУН, донею НАТАЛЕЮ та сином МАРКІЯНОМ
син – МСТИСЛАВ з дружиною ІВАННОЮ та донями КІРОЮ й ЛІЄЮ
сестри – АНАСТАЗІЯ ЦЕСАРСЬКА з донею МАРУСЕЮ та сином ЛЕСИКОМ і дітьми
– АННА з мужем РОМАНОМ МАЦ з донею МОТРЕЮ і зятем ІГОРЕМ та сином АНДРІЄМ і дружиною ЮЛЕЮ.

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

О. протопресвітер Федір Білецький (1908–1885)

Двадцять років тому в Чикаґо помер о. протопресвітер Федір Білецький, заслужений пастир Української Автокефальної Православної Церкви, який присвятив своє життя на службу Богові й народові та залишив про себе світлу пам'ять в серцях багатьох.

Народився він 8 лютого 1908 року в Дубні на Волині, у священичій родині. З ранніх років відчув покликання до священичого служіння і готувався стати пастирем Христовим. Вчився в духовних семінаріях у Крем'янці та Вільнюсі, а богословську освіту закінчив на богословському факультеті Варшавського університету. Серед його професорів були такі визначні науковці, як Іван Огієнко, Олександер Лотоцький, Василь Біднов, Роман Смаль-Стоцький, Мирон Кордуба.

25 грудня 1930 року Архиєпископ Олексій Громадський, у той час єдиний архиєрей-українець Православної Автокефальної Церкви в Польщі, висвятив молодого богослова на священика. Отець Федір почав своє служіння в Білорусії, потім повернувся на Волинь і служив на парафії в Городку. Вірні любили молодого настоятеля, який був справжнім духовним батьком, учителем, порадником, наставником, утішителем в горі. Любов'ю та пошаною своїх парафіян він користувався все своє життя. В його пастирській праці йому постійно допомагала вірна подруга паніматка Ніна.

З вибухом німецько-польської війни отець Федір з родиною еміґрував на еміґрацію і в 1940 році опинився в НІмеччині. Організував в Берліні парафію св. Архистратига Михаїла в юрисдикції Митрополита Діонисія, і був її настоятелем (поміщена тут фотографія – з того часу). Крім діяльности в церкві, вклав багато праці для обслуги таборів військовополонених та українців „остарбайтерів". Друкував на циклостилі молитви, збирав харчі й одяг та з допомогою гетьманівни Єлизавети Павлівни Скоропадської відвозив до таборів. Давав примусовим вигнанцям моральну підтримку, духовну опіку та матеріяльну допомогу. Німецька влада мала його на прикметі, про що свідчить заборона йому поїхати в липні 1944 року до Праги на похорон визначного українського поета Олександра Олеся (в Чехії тоді не було жодного українського священика).

За ревну службу Церкві й народові Митрополит Діонисій у 1941 році нагородив о. Федора саном протоієрея, а в 1945 році – митрою.

Після війни о. Федір служив у парафіях таборів ДП у Фюссені, Фельдмохінґу, Фраймані. Це був час, коли вигнанці з України жили в непевності і страху перед майбутнім. Отець Федір підтримував їх на дусі, зміцнював віру в Божу допомогу, в краще майбутнє. Коли у 1946 році великій групі переміщених осіб у фюссенському таборі загрожувала примусова репатріяція, отець Федір був в передових лавах масової демонстрації на їх захист.

Еміґрувавши до Америки 1949 року, отець Федір обслуговував парафії в Пітсбурґу та Дітройті, а потім став настоятелем катедрального собору св. Володимира в Чикаґо, де прослужив 28 років. Під його керівництвом чикаґський собор став центром Українського

Св. п. о. Федір Білецький

Православ'я на Середньому Заході США. Тут відбулись три єпископські хіротонії. Довгі роки о. Федір очолював Чикаґський деканат. Брав найактивнішу участь в діяльності парафіяльної Школи українознавства, поширив курс навчання в ній до десяти років. Підніс на високий рівень щосуботню релігійну радіопрограму при парафії.

Обдарований гарним мелодійним голосом та красномовністю, отець Федір чарував віруючих своїми відправами, підносив їхні душі у небесні висоти, до Творця, робив Слово Боже доступним, зрозумілим і актуальним для кожного. Характерними рисами його вдачі були лагідність, терпеливість і толерантність.

Отець Федір був багатолітнім членом Ради Митрополії Української Православної Церкви у США. На засіданнях цього міжсоборного керівного органу Церкви він спокійно та розсудливо закликав до взаємного розуміння, мирних компромісів.

За високі заслуги перед Церквою, Митрополит Іоан на початку 60-их років нагородив отця Федора званням протопресвітера, а в 1983 році Митрополит Мстислав надав йому право носити два золоті хрести.

Отець Федір Білецький був у дружніх взаєминах з українцями інших віровизнань. З пошаною та вдячністю його згадують українці-католики Чикаґо, які після переходу УКЦ на новий календар не погодились на це нововведення і заснували парафію св. Володимира з проханням дозволити відправляти Богослуження в їхньому соборі. Отець Федір підтримав їх, і українські католики роками користувались приміщеннями катедрального собору, аж доки не побудували свій власний храм.

Відданий пастир Української Автокефальної Православної Церкви о. протопресвітер Федір Білецький відійшов до свого Творця 13 травня 1985 року. Усього кілька років не дожив о. Федір до відновлення незалежности України, любов'ю до якої був перейнятий усе своє життя та передавав її молодим поколінням. Тепер перед престолом Всевишнього він молиться за кращу долю свого народу, за єдність Рідної Церкви у всьому світі.

Вічна йому пам'ять!

Олександер Воронин

Ділимося сумною вісткою, що 10 травня 2005 р.
відійшла у Божу вічність наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І БАБУСЯ

св. п.

ВАРКА БАЧИНСЬКА

з ЦЬОЛКІВ

уроджена 1 лютого 1934 р. в Тернополі.

Була активною в житті української громади, зокрема в Союзі Українок Америки, Українському Народному Союзі та інших структурах українського життя в Америці.

ПАРАСТАС відслужено у неділю, 15 травня 2005 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відбулася в понеділок, 16 травня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню-Йорку.

В глибокому смутку залишились:

чоловік – ЯРЕМА-ЛЕВ
син – ЯРЕМА-АНДРІЙ з дружиною ІНОЮ, синами ІВАНОМ, МИХАЙЛОМ і донечкою СОФІЙКОЮ
брат – МАРІЯН ЦЬОЛКО з дружиною НАДЕЮ та родиною
ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів у пам'ять Покійної просимо складати пожертви на допомогу сиротам в Україні. Чеки виписувати на: „UNWLA – Orphans in Ukraine" та висилати на адресу: Lidia Zakrewsky, 62-68, 81st Street, Middle Village, NY 11379-1406.

З невимовним сумом
повідомляємо членство УНСоюзу
і цілу українську громаду,
що у вівторок, 10 травня 2005 р.
несподівано відійшла у вічність

св. п.

ВАРКА БАЧИНСЬКА

колишня радна УНС (протягом двох каденцій), голова Нюйоркської Округи, професійний продавець забезпечень і секретар 184 Відділу УНС в Ню-Йорку. Віддана і енергійна працівниця Організаційного відділу Українського Народного Союзу впродовж 12-ти років.

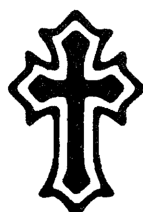
Покійна залишила в смутку чоловіка Ярему, сина Ярему з дружиною Іною і дітьми, брата Маріяна з дружиною Надею та ближчу і дальшу родину, яким висловлюємо наші щирі співчуття.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок,16 травня, в українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку.

Пам'ять про Варку буде завжди з нами!

Вічна Їй пам'ять!

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої МАМИ

бл. п.

КАТЕРИНИ БУК

з роду СМОТРИЧ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

1 червня 2005 р.

- о год. 9:30 ранку в каплиці парафії св. Андрія Первозваного (цвинтар св. Духа) в Гемптонбургу, Н.Й.;
- о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню-Йорку, Н.Й.;
- о год. 10:00 ранку в церкві св. Архангела Гавриїла в Лас Вегас, Нев.;
- о год. 7:30 ранку в катедральному соборі св. Юра у Львові, Україна;
- о год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н.Й.;
- о год. 9:00 ранку в каплиці Дому св. Йосифа у Слоатсбургу, Н.Й..

Про молитви за спокій душі Покійної просять

ДІТИ з РОДИНАМИ

У світлу пам'ять дорогої Мами Її діти жертвують 3,000 дол. на будову церкви св. Андрія Первозваного на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й., де Вона похована.

Ділимося сумною вісткою, що 27 квітня 2005 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
ЧОЛОВІК і БАТЬКО

бл. п.

ВЕНЯМІН КОРСУНЬ

нар. 29 вересня 1911 р. на Волині.

Довголітній відданий парафіяльний діяч, нагороджений грамотою відзначення вдячности за довголітню працю в Українській Національній Федеральній Кредитовій Кооперативі та за віддану працю для добра і розвитку українського кооперативного руху.

ПАНАХИДА відбулася 3 травня в похоронному заведенні Петра Яреми у Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 4 травня 2005 р. в катедрі св. Тройці в Ню-Йорку.

Тіло спочило на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишив:

дружину – ВІРУ
доньок – ГАЛИНУ І ЛЯЛЮ
та ближчу і дальшу родину в Америці, Польщі, Україні і Німеччині.

Нехай гостинна американська земля буде Йому легкою!

Вічна Йому пам'ять!